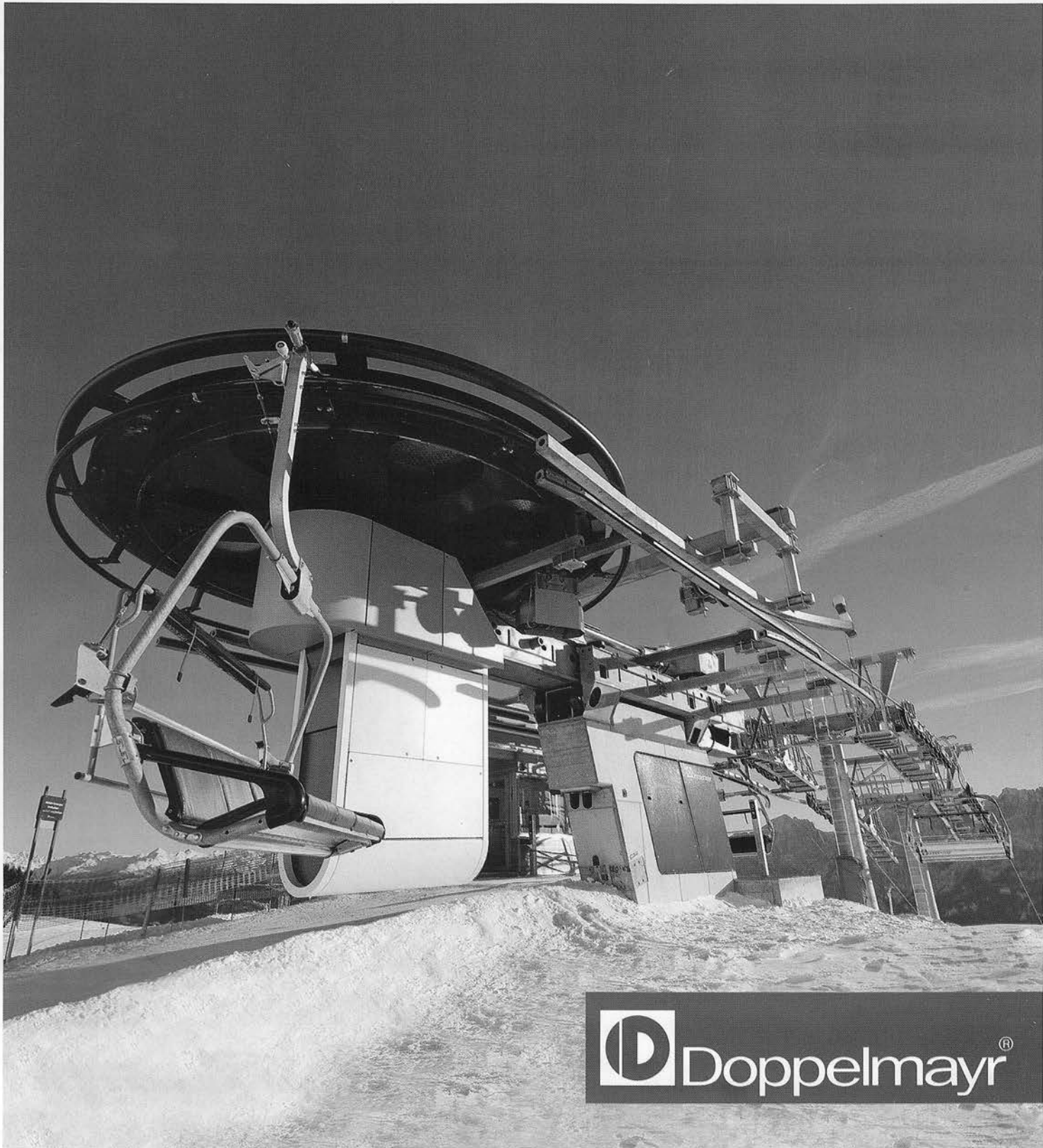

LAVEX info

LANOVÁ DOPRAVA • CESTOVNÝ RUCH
MANAŽMENT • MARKETING

ROČNÍK XXXIII • 4/2006

 Doppelmayr®

Existujú hodnoty,
ktoré nikdy nezanikajú.

A sú veci,
ktoré trvajú večnosť'.

PRINOTH - AG/SpA - I-39049 Sterzing/Vipiteno - Tel. +39 0472 72 26 22 - www.priboth.com

Trvácnosť hodnôt, odolnosť, dokonalosť tvarov. Snežné pásové vozidlá PRINOTH dodržiať sľuby: inovatívna technika, vysokohodnotné materiály, perfektné spracovanie, výkonné motory. Aj po rokoch!

Prinoth

LAVEX - INFO • ROČNÍK XXXIII • 4/2006

PF 2007

Vydáva

LAVEX, Lanovky a vleky,
záujmové združenie na Slovensku,
Liptovský Mikuláš vo vydavateľskej
a reklamnej agentúre STEFANI,
Junácka 6, 832 80 Bratislava.
Tel./fax: 02/4924 9590,
Mobil: 0903 165 032
E-mail: m.stefanickova@zoznam.sk

Šéfredaktorka

Miroslava Čerňanská

Redakčná rada

Ing. M. Grešo - predseda,
členovia: M. Čerňanská,
A. Červenková, Ing. J. Gavalier,
Ing. arch. V. Horák, Ing. J. Hulla,
Ing. J. Križ, CSc., Ing. L. Mačičák,
Ing. V. Obdržálek, M. Štefaničková

Adresa redakcie

LAVEX, Ul. M. Pišúta č. 5,
031 01 Liptovský Mikuláš,
tel.: 044/5520 460, 5621 682
fax: 044/5522 017
e-mail: lavex@slovanet.sk
internet: www.lavex.sk

Tlač

TYPOPRESS, s. r. o., Ul. J. Žuffu 5,
031 01 Liptovský Mikuláš
tel.: 044/5514 395
tel./fax: 044/5541 490
e-mail: typopress.lm@stonline.sk

Registračné číslo

396/91

Ročné predplatné na 4 čísla

300 Sk

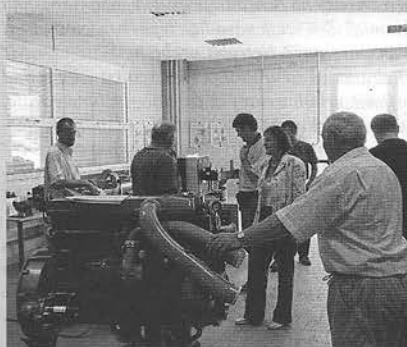
ISSN č. 1336-1953

Inzerenti čísla:

AUDRY	ob. s. 3
AUTORASTER	s. 31
DOPPELMAYR	ob. s. 1
KÄSSBOHRER	s. 29
KRIWAN	s. 13
POMA	ob. s. 4
PRINOTH	ob. s. 2
TECHMONT	s. 22
TECHNOALPIN	s. 11

5 35. Dni lanoviek a lyžiarskych vlekov

16 Pracovníci ZZ LAVEX na návšteve

18 Zo života našich stredísk

OBSAH

Zamyslenie	2
Náš hosť	3, 4
Z činnosti združenia	4, 5
Aké boli 35. Dni lanoviek a vlekov?	5-11
Oznamy a informácie OITAF opäť zasadal	12
Najväčšia športová výstava na Slovensku	12
XIV. medzinárodná konferencia - oceľové laná a dopravníky	13
InterMountain 2006	14
Medzinárodný veľtrh elektroniky	15, 16
Pracovníci ZZ LAVEX na návšteve	16, 17
Zo života našich stredísk	18-20
Lanovkári, ako ich nepoznáme	20, 21
Poma info	22, 23
Doppelmayr info	24, 25
TATRAPOMA už aj v Nórsku ...	26
Kässbohrer informuje	28
Nové lanovky v Českej republike	30, 31
Poznatky zo zahraničia	32

Zamyslenie

po 35. ročníku Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov a pred zimnou sezónou 2006/2007

Len prednádnom sme bilancovali zimnú sezónu 2005/2006 a už sa nám hlási d'alšia.

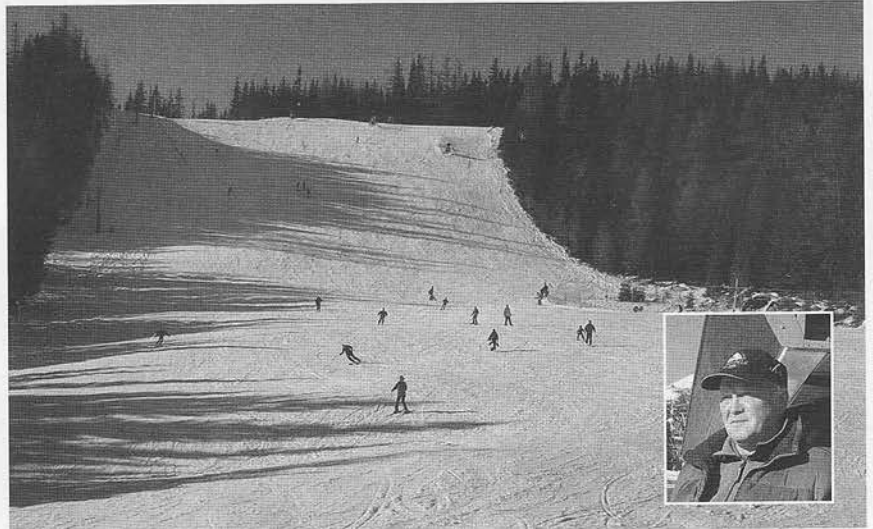
Predchádzajúca zimná sezóna bola úspešná nielen dostatkom snehu, doteraz v rámci Slovenska aj najväčšími investíciami v oblasti technológií pre zimný cestovný ruch. Spomeniem napríklad sedem nových lanových dráh, ďalšie veľké investície boli v oblasti technického zasnežovania, snežných pásových vozidiel a odbavovacích lístkových systémov. Aj keď v tomto roku nebudú investície do technológií na takej vysokej úrovni, treba vyzdvihnúť, že nie je stagnácia, ale pokračuje sa v trende rozvoja technológií pre zimné strediská.

V roku 2006 sú to predovšetkým investície do technického zasnežovania vo výške viac ako 185 miliónov Sk, do snežných pásových vozidiel na úpravu tratí asi 100 miliónov Sk a do nových lyžiarskych vlekov a lanových dráh dokonca až 350 miliónov Sk. K najväčším investíciám patrí výstavba štyroch sedačkových lanoviek (Krahule, Oravský Podzámok, Závažná Poruba a Oravská Lesná).

To všetko potvrdzuje, že prevádzkovatelia v oblasti zimného cestovného ruchu majú veľký záujem o investovanie do technológií, ktoré sú na svetovej úrovni, a tak sa približovať k úrovni poskytovania služieb v alpských krajinách.

Najväčším problémom v tejto oblasti však zostáva skutočnosť, že takmer všetky najvýznamnejšie strediská zimného cestovného ruchu sa nachádzajú v národných parkoch a chránených krajinných oblastiach, čo výrazne blokuje, ba niekedy až znemožňuje rozvoj týchto stredísk. LAVEX, záujmové združenie Lanovky a vleky na Slovensku, pozorne monitoruje túto situáciu a už mnoho rokov chce pomôcť prevádzkovateľom pri rozvoji stredísk. Dôkazom toho bol aj 35. ročník Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov a odborný seminár, ktorého nosnou témou bol zimný cestovný ruch a ochrana prírody. Seminára sa zúčastnili významné osobnosti vlády a štátnej správy SR - štátny tajomník Ministerstva životného prostredia SR Ing. Dušan Muňko, generálny riaditeľ Štátnej ochrany prírody Ing. Ján Mizerák, zástupca Ministerstva hospodárstva SR, odboru cestovného ruchu Ing. Marián Bujna. Ďalšími významnými osobnosťami, ktoré v rámci seminára vystúpili, bol novozvolený prezident Slovenského lyžiarskeho zväzu Ing. Igor Rattaj, primátor mesta Vysoké Tatry Ing. Ján Mokoš, starosta obce Zuberec Ing. Marián Jurina a ďalší.

Zásluhou vystúpení, ktoré odzneli v rámci seminára, možno konštatovať azda po prvý raz v dlhoročnej histórii, že pre rozvoj zimného cestovného ruchu sa dajú nájsť spoločné myšlienky

■ Ako prví na Slovensku začali technicky zasnežovať už 30. 10. 2006 na Štrbskom Plese

a ústretové kroky, ktoré prispievajú k tomu, aby sa Slovensko v tejto oblasti posunulo ďalej.

Na podujatí sa hľadali odpovede na otázky: *Je únosné, že na Slovensku máme takmer 25 % chránených území? Bude mať vláda SR finančné prostriedky na ochranu prírody v takom rozsahu územia? Bol vznik národných parkov v minulosti transparentný? Netreba prehodnotiť a napraviť chyby, ktoré sa urobili pri ich vzniku - napríklad prijatie urbanizovaných území - lyžiarske trate, lanovky, lyžiarske vleky atď. do národných parkov, dokonca do najvyšších stupňov ochrany? Bolo nahlásenie hraníc Natury 2000 do EÚ transparentné? Prerokovalo sa to s neštátnymi a štátnymi vlastníkami a ostatnými subjektmi, ktorých sa dotýka? Bola navrhovaná zonácia prerokovaná so všetkými zainteresovanými? Ako riešiť socio-ekonomické otázky obyvateľov v podhorí? Nie je tam najväčšou perspektívou práve cestovný ruch?*

Všetky tieto otázky, ale aj veľa ďalších, stále rezonujú, nie sú zodpovedané a len veľmi pomaly sa pristupuje k ich riešeniu. Dostal neexistuje konštruktívny dialóg zainteresovaných strán s prihliadnutím na všetky aspekty podmienok pre rozvoj cestovného ruchu.

Vo vyspelých krajinách sveta, nielen v Európe, práve rozvinutý cestovný ruch odvádza veľké finančné toky pre ochranu prírody a krajiny. Je to legislatívne riešené na regionálnej úrovni, aby sa prostriedky dostali tam, kam patria, teda aj na ochranu prírody.

Seminár, ktorý sa uskutočnil v rámci 35. Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov, nás všetkých, ktorí sme sa ho zúčastnili, naplnil nádejou, že v oblasti zimného cestovného ruchu na Slovensku by sa mohli ľady pohnúť. Začína sa blýskať na lepšie časy? Sme presvedčení, že vláda SR musí svojimi rozhodnutiami, legislatívou a svojimi názormi a postojmi naštartovať rozvoj cestovného ruchu v našej krajine. Nezostáva nám nič iné, ako iskričku nádeje, ktorá tu je, ďalej rozduchávať, nedovoľiť jej zhasnúť, aby sa mohla rozhorieť vatra cestovného ruchu na Slovensku.

Aj touto cestou chcem poďakovať štátnemu tajomníkovi Ministerstva životného prostredia SR Dušanovi Muňkovi i všetkým ostatným, ktorí sa v rámci seminára aktívne zapojili, za ich prístup a prisľub riešiť problematiku rozvoja cestovného ruchu na Slovensku, ktorú doteraz každá vláda sľubovala, žiaľ, urobila pre to iba veľmi málo. Zostáva nám len veriť a dúfať, že prídu lepšie časy, kedy sa cestovný ruch na Slovensku vďaka svojim danostiam a podmienkam postupne dostane na popredné miesto priorít v rámci národného hospodárstva. Ďakujeme za prisľuby a my, v dobrom slova zmysle, ich budeme zástupcom vlády i štátnej správy pripomínať.

Na záver, v mene predstavenstva ZZ LAVEX i vo svojom mene, prajem všetkým prevádzkovateľom stredísk zimného cestovného ruchu bohatú a úspešnú zimnú sezónu 2006/2007. ■

Ing. Ján Gavalier
predseda predstavenstva ZZ LAVEX

ZUSAMMENFASSUNG

Der Vorsitzende des Interessenverbandes LAVEX bewertet den Verlauf des 35. Jahrganges der Tage der Seilbahnen und Skilifte, die im Oktober im Skizentrum Jasná stattfanden. Das Thema des Fachseminars - Naturschutz und Fremdenverkehr - erregte eine eingehende Diskussion.

SUMMARY

The president of the interest association LAVEX evaluates the 35th year of the Days of Cableways and Ski-lifts, which took place in October in the ski resort Jasná. The subject of the special seminar - nature protection and tourism - provoked a comprehensive discussion.

Náš host

Host'om našej rubriky je dnes VLADIMÍR ŠARAFÍN, generálny riaditeľ spoločnosti MSM Martin. Naši čitatelia – lanovkári si ho zväčša spájajú iba s lyžiarskym strediskom Jasenská dolina. Prirodzene, jeho aktivity sú podstatne širšie a o tom všetkom sme sa s ním pohovárili.

■ **Odkiaľ pochádzate a kde všade ste pôsobili?**

V. Š. Som rodák z Liptova z Podpoludnice – z obce Závažná Poruba, ktorá je známa svojou lyžiarskou tradíciou a kde sa rozvíja lyžovanie v stredisku Opalisko. Už tam sa formoval môj vzťah k zimným športom, v lete zasa dominoval futbal, volejbal, basketbal a stolný tenis. Po skončení štúdií na SPŠ v Ružomberku som začal pracovať vo vývojovom závode ZTS Martin, čo bolo najbližšie miesto v odbore strojárstva.

■ **Keďže pracovníci lyžiarskych stredísk Vás poznajú najmä ako predstaviteľa lyžiarskeho strediska Jasenská dolina, prezradte nám niečo viac o spoločnosti MSM, ktorú vediete. Čo spadá do jej pôsobnosti a kedy sa začalo jej prepojenie s lyžiarskym strediskom Jasenská dolina?**

V. Š. Prvotné prepojenie so strediskom Jasenská dolina ešte pod vedením TJ Belá - Dulice sa začalo v 90. rokoch spolupracou a technickou pomocou VVÚ ZTS Martin, kde som zastával funkciu technicko-výrobného námestníka.

V porevolučnom období sme sa rozhodli pre podnikateľskú činnosť a v roku 1993 sme založili firmu MSM, s. r. o., ktorej náplň obsahuje projektové, vývojové, realizačné a obchodné činnosti. Zahŕňa oblasť strojárstva, energetiky, špeciálnej techniky, obalovej techniky a poľnohospodárstva. Postupne si rozširovanie činnosti a narastajúce požiadavky vyžiadali rozčlenenie a formovanie sa do ďalších samostatných jednotiek, čím vznikli ďalšie firmy: Moris, s. r. o., a Prvá spoločná, a. s. Keďže pre rozvoj Slovenska je jednou z nosných aktivít podnikania aj oblasť cestovného ruchu, turistiky a športu, prehodnotila naša spoločnosť súčasný stav v regióne a našla zaujímavé možnosti v rozvoji cestovného ruchu, turistiky a ďalších aktivít rekreačného a športového charakteru. Po dôkladnej analýze záujmov a potrieb sme spracovali celkovú orientáciu a koncepciu rozvoja, ktorá obsahuje veľké možnosti pre zimné i letné aktivity.

■ **Kedy sa vlastne začalo s výstavbou lyžiarskeho strediska v Jasenskej doline?**

V. Š. Z pohľadu histórie prvé zrnká lyžovania a zimných športov boli v Jasenskej doline zasiaté pred 40 rokmi. Ďalší rozvoj postupoval jednotlivými etapami. Najväčší nárast bol zaznamenaný v 90. rokoch minulého storočia, kedy sa začalo s mechanickým zasnežovaním a úpravou terénov technickými prostriedkami. Zásadný krok nastal v roku 1996, keď bola založená spoločnosť Jased so sídlom v Belej-Duliciach. Vtedy boli usporiadané vlastnícke, organizačné i personálne vzťahy a spracovala sa *Stratégia rozvoja rekreačného strediska Jased Jasenská dolina*. Jej cieľom je využitie tejto lokality v zimnom i letnom období.

Obe tieto obdobia majú spoločné poslanie, t. j. poskytnúť návštevníkom možnosť naplniť svoje záujmy pre využitie športové, kultúrne, kolektívne i osobné. Ide o formu služieb s patričným technickým vybavením a kvalitnou obsluhou.

■ **Aký je súčasný stav v rozvoji strediska a aké sú zámery pre ďalšie obdobie?**

V. Š. Súčasný stav rozvoja zodpovedá realizácii ročných projektov rekreačného strediska Jased v Jasenskej doline. Pre budúcnosť rozhodujúcou úlohou pre komplexné dobudovanie celej doliny je nový územný plán podmienený environmentálnou štúdiou a projektovou dokumentáciou. Podklady sú už spracované a pripravené na schválenie.

Na základe náplne investičných zámerov územný plán rieši dlhodobý rozvoj pre maximálne naplnenie všetkých záujmov tejto lokality. Rozhodujúce akcie obsiahnuté v územnom pláne prejdú do konkrétnych projektov, a to:

- zvýšenie prepravnej kapacity OHDZ na 12 000 os/h;
- rozšírenie lôžkovej kapacity vlastnými zariadeniami penziónového typu o 300 lôžok;
- vybudovanie ďalších zariadení pre využitie voľného času;
- ďalšie skvalitňovanie infraštruktúry strediska.

■ **Uvažuje firma MSM o rozšírení pôsobnosti aj v iných lokalitách?**

V. Š. Pre ďalšie rozšírenie cestovného ruchu v pôsobnosti firmy MSM sme uvažovali o ďalšej spolupráci formou prenájmu zimného strediska Piatrova prostredníctvom Mestského úradu vo Vrútkach a vybudovanie firmy Gader, s. r. o., v Gaderskej doline pri Blatnici v okrese Martin. Každá z týchto spoločností má svoju koncepciu formovanú do ročných plánov a hlavným zámerom je vzájomná spolupráca všetkých stredísk v zimnej i letnej sezóne v záujmovej činnosti i službách a v ich prepojení.

■ **Veľmi vážnym problémom mnohých lyžiarskych stredísk pri investičných zámeroch sú zamietavé stanoviská zo strany ochrany prírody. Jasenská dolina je tiež v ochrannom pásme Národného parku Veľká Fatra. Ako hodnotíte postoje a spoluprácu s ochranou prírody pri schvaľovaní rozvojových plánov?**

V. Š. Tak ako väčšina stredísk, aj my sa stále viac a viac stretávame s problémom spolupráce pri rozvoji cestovného ruchu a ochrany prírody. Aj keď sa stredisko nachádza len v ochrannom pásme národného parku, stretávame sa s požiadavkami ochrancov prírody na úrovni najvyššieho stupňa ochrany. Pri snahe vyhovieť všetkým ich požiadavkám sme boli nútení nechať vypracovať environmentálne posúdenie vplyvov na životné prostredie (EIA) pre všetky zámery podľa územného plánu.

■ **Sme tesne pred začiatkom novej lyžiarskej sezóny. S akými novinkami chcete prekvapiť návštevníkov, ktorí do strediska zavítajú?**

V. Š. Našou snahou v záujme skvalitňovania infraštruktúry a zvyšovania spokojnosti našich klientov je každoročne prísť s niečím novým. Aj v tomto roku, napriek tomu, že sme nezrealizovali žiadnu investičnú akciu, pripravili sme niekoľko noviniek. Jednou, možno nie tou najpríjemnejšou, je mierne zvýšenie cien, k čomu nás prinútila stále sa zvyšujúca cena energií. Naproti tomu však máme pripravený systém poskytovania zliav a prvý raz zavádzame predaj 2 – 7 dňových skipasov. Výrazné zľavy budeme poskytovať pre školy a lyžiarske kurzy, pretože si uvedomujeme potrebu podpory mládežníckemu športu, napokon v konečnom dôsledku získame nových klientov. Ďalšou novinkou je zavedenie pravidelnej prepravy klientov do a z kúpeľov Turčianske Teplice, kde bude v novom roku otvorený aquapark. Spojenie kúpeľného pobytu s lyžovaním sme v spolupráci s kúpeľmi Turčianske Teplice zabezpečovali už v uplynulej sezóne, teraz však máme záujem umožniť väčšiemu počtu návštevníkov relaxovanie v aquaparku, a tým nahradiť zatiaľ chýbajúce služby v Jasenskej doline (bazén, balneoterapia a pod.). Taktiež kúpeľným host'om zabezpečíme možnosť prežiť počas kúpeľného pobytu určitý čas aj pri lyžovaní. Uvedomujeme si nevyhnutnosť spolupráce zainteresovaných subjektov, ktoré v stredisku poskytujú služby, a preto prvý raz prichádzame s kompletnou ponukou lyžiarskeho pobytu (balík služieb) v Jasenskej doline s ubytovaním v penzióne Babia hora.

■ **Aké športové podujatia a akcie spoločenského významu máte pripravené pre prichádzajúcu zimnú sezónu?**

V. Š. Každoročne sa v našom stredisku konajú preteky najmladších lyžiarov – predžiakov – o Slovenský pohár. Inak tomu nebude ani v tejto sezóne. Potom sú to tradičné akcie – otvorenie novej lyžiarskej sezóny, Jozefovská lyžovačka – víťanie jari, podujatie športovo-spoločenského charakteru, už 3. ročník X-Context. Lyžiarsku sezónu končíme v stredisku tradičným športovým podujatím – lyžiarskymi pretekmi *O majstra obce Belá-Dulice*. Prirodzene, v spolupráci s reklamnými partnermi a firmami budú sa počas sezóny konať viaceré menšie akcie.

■ **Čo všetko ste v tomto roku urobili v prospech zvýšenia informovanosti a propagácie strediska doma i v zahraničí?**

V. Š. Stredisko Jasenská dolina je už v povedomí slovenských aj zahraničných lyžiarov pomerne známe. Snažíme sa však klientelu si udržať a získavať novú, preto priebežne informujeme v regionálnej tlači, v odborných časopisoch, prostredníctvom ďalších médií, internetu a turistických portálov. Veľmi významnou formou propagácie strediska je vysielanie *Živej panorámy* už aj v zahraničí. Keďže zo zahraničnej klientely majú v stredisku prevahu návštevníci z Maďarska, uvedenie vysielania do TV Duna v Maďarsku podporí naše marketingové aktivity, ktoré v tejto krajine máme. Prirodzene, stredisko propagujeme aj prostredníctvom výstav a workshopov, kde sa zúčastňujeme v spolupráci so Združením cestovného ruchu Veľká Fatra a VÚC. Naše informačné centrum, ktoré je členom Asociácie informačných centier Slovenska, propaguje stredisko v katalógoch, na výstavách a na vlastnej internetovej stránke. Pre propagáciu využívame aj vlastný propagačný materiál a billboardové plochy. Neopome-

nuteľná je aj spolupráca s cestovnými kanceláriami.

■ **Uvažujete pre budúcnosť aj s určitými aktivitami, ktoré zvýšia návštevnosť aj mimo lyžiarskej sezóny?**

V. Š. Naše stredisko, ako jedno z prvých, začalo aj s aktivitami počas letnej sezóny. V areáli je vybudované detské ihrisko, detské bazény s ohrievanou vodou, ktoré boli počas poslednej letnej sezóny navštevované v hojnom počte. Počas víkendov v letnej sezóne prevádzkujeme lyžovanie na tráve a na skikolách. Jasenská dolina, ktorá je východiskom na turistické vychádzky do Veľkej Fatry, je známa aj cykloturistickými trasami, a preto má aj v lete pomerne dobrú návštevnosť. Naším zámerom podľa ÚPD je vybudovať rekreačný areál so športoviskami, prírodnou vodnou plochou, reštauráciou, autokempingom a ubytovaním v bungalovoch.

■ **ZZ LAVEX v roku 2007 zavŕši 40 rokov svojej činnosti. Ako by ste z pohľadu členskej organizácie zhodnotili prácu a význam združenia pre rozvoj lyžiarskych stredísk a na čo by sa malo združenie v budúcnosti viac zamerať?**

V. Š. Sme dlhoročnými členmi ZZ LAVEX a po celý čas môžeme spoluprácu hodnotiť ako veľmi dobrú a nevyhnutnú. Ide najmä o technickú pomoc ako sú revízie, kontroly, školenia atď. Tým, že sa zástupcovia združenia zúčastňujú rokovaní pri spracúvaní zákonov a ďalšej legislatívy týkajúcej sa prevádzky horských dopravných zariadení a lyžiarskych tratí, prenáša všetky informácie priamo na strediská. Pripomienky zo stredísk (napr. k zákonu o HZS) prenáša zasa spätne pri spracúvaní rozhodujúcich dokumentov. Odporúčali by sme, aby združenie malo vyššie právomoci pri presadzovaní týchto pripomienok a požiadaviek.

Na záver by som ešte podotkol, že základnou podmienkou spomínaných jednotlivých investičných akcií je získanie finančných zdrojov, čo podmieňuje aj časový horizont pre ich realizáciu. Naše predstavy a zámery majú hlavný cieľ: využiť krásy a zdroje prírody pre človeka, jeho zdravie, športové vyžitie, oddych a zábavu. Úsilím je, aby všetci návštevníci boli spokojní a radi sa k nám vracali. ■

Ďakujeme za rozhovor.

ZUSAMMENFASSUNG

In der Rubrik Unser Gast stellen wir den Generaldirektor der MSM s.r.o. Martin, Vladimír Šarafín, vor. Diese Gesellschaft baute auf und betreibt das wunderschöne Skizentrum Jasenská dolina. Zurzeit bereitet sie den Ausbau weiterer Zentren im malerischen Gebiet, das von den Einwohnern als „Turčianska záhradka“ (Turiec Garten) bezeichnet wird, vor.

SUMMARY

In the section Our guest, we introduce Vladimír Šarafín, the general director of the company MSM s.r.o. Martin, which built and runs the beautiful ski resort Jasenská dolina and is going to build new ski resorts in the marvellous region called by its inhabitants „Turčianska záhradka“ (Turiec Garden).

Z činnosti združenia

Tretie zasadnutie predstavenstva a dozornej rady ZZ LAVEX

Dňa 5. septembra 2006 sa v penzióne San André v lyžiarskom stredisku SKI Centrum Vyšné Ružbachy zišlo predstavenstvo a dozorná rada ZZ LAVEX, aby prerokovali aktuálne otázky pred blížiacou sa zimnou sezónou a, najmä, definitívne schválili organizáciu a program XXXV. ročníka Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov.

Zasadnutie otvoril a prítomných členov predstavenstva a dozornej rady privítal predseda združenia Ing. Ján Gavalier, ktorý po krátkej informácii o programe rokovania a poďakovaní za pozvanie do strediska vedúcemu lyžiarskeho strediska Michalovi Šuligovi odovzdal slovo riaditeľovi ZZ LAVEX Ing. Miroslavovi Grešovi ku kontrole plnenia prijatých uznesení z predchádzajúcich zasadnutí. Miroslav Grešo konštatoval:

- V nadväznosti na uznesenie č. 3/2/2002-A/1, ktoré má trvalý charakter a týka sa vypracovania predpisov a vzdelávacích materiálov pre pracovníkov lyžiarskych stredísk, sekretariát združenia vypracoval v priebehu roka 2006 nové vzdelávacie projekty s príslušnou dokumentáciou pre vzdelávanie pracovníkov obslúh lyžiarskych vlekov, obslúh snežných pásových vozidiel a pracovníkov – elektrotechnikov, vypracoval a vydal 2. vydanie príručky pre pracovníkov lanových dráh;
- K uzneseniu č. 2/2/2006, týkajúceho sa vypracovania súdnoznaleckého posudku vo veci prenájmu plôch pôdneho fondu v lyžiarskych strediskách, riaditeľ združenia prečítal list, ktorý v predmetnej veci zaslal na Ústav súdneho inžinierstva do Žiliny. Stanovisko k listu by mal sekretariát ZZ LAVEX dostať v priebehu mesiaca;
- K uzneseniu č. 3/2/2006, ktoré sa týka novelizácie STN 01 80 27 *Značenie lyžiarskych tratí a trás*, bola zvolaná pracovná komisia, pričom boli pozvaní zástupcovia všetkých horských služieb na Slovensku, ako aj dovozcovia snežných pásových vozidiel a snežných skútrov. **Ostatné uznesenia boli splnené.**

V ďalšom bode rokovania riaditeľ združenia podrobne informoval o priebežnom zabezpečovaní XXXV. ročníka Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktoré sa uskutočnia v dňoch 24. - 25. októbra 2006 v Grand hoteli v Jasnej.

Po informácii o príprave jednotlivých akcií programu sa rozprúdila diskusia o zlepšení kvality tlačovej konferencie, ktorú členovia predstavenstva hodnotili ako nezúčinnú a neuspokojujúcu z hľadiska odozvy neskôr publikovaných článkov v médiách. Z uvedeného dôvodu bol pozmenený program – odborný seminár na tému *Ochrana prírody a zimný cestovný ruch* bol zaradený na prvý deň podujatia pred tlačovou konferenciou, aby si novinári mohli vypočuť názory a stanoviská odborníkov na tému seminára. Súčasne členovia predstavenstva navrhli výmenu moderátora tlačovej konferencie. Členovia predstavenstva schválili program odborného seminára a navrhli pozvať na seminár aj koordinátora projektu Natura 2000, ktorého menovalo Ministerstvo životného prostredia SR.

Druhý deň Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov bude patriť len zasadnutiu valného zhromaždenia členských organizácií ZZ LAVEX, ktoré sa riadi vlastným programom. V rámci programu valného zhromaždenia sa uskutoční aj odovzdanie vyznamenania zaslužilým pracovníkom a kolektívom, preto riaditeľ združenia vyzval prítomných členov predstavenstva a dozornej rady na zaslanie ich návrhov na udelenie vyznamenania.

Miroslav Grešo podrobnejšie informoval aj o priebehu prác na novelizácii technickej normy STN 04 80 27 *Značenie lyžiarskych tratí a trás*, ktorá bezprostredne súvisí s požiadavkami zákona č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchrannej službe v znení neskorších predpisov. S ohľadom na nefunkčnosť predmetnej normy vo vzťahu k požiadavkám paragr. 8 predmetného zákona, bolo potrebné pristúpiť k jej novelizácii. V spolupráci so spoločnosťou Sitour Banská Bystrica, dovozcami snežných pásových vozidiel a snežných skútrov vypracoval sekretariát ZZ LAVEX prvú pracovnú verziu, ktorú prerokovala pracovná skupina 7. septembra 2006. Norma definuje niektoré dôležité pojmy vo vzťahu k prevádzke lyžiarskych tratí a bude riešiť komplexný systém značenia a zabezpečenia lyžiarskych zjazdových a bežeckých tratí a trás.

Po vypracovaní prvého uceleného návrhu predmetnej normy sa návrh zverejní na internetovej stránke ZZ LAVEX a Sitour k pripomienkovaniu a potom sa prerokuje na Úrade normalizácie, metrológie a skúšobníctva.

V bode rôzne, predseda predstavenstva Ján Gavalier pripomenul, že v budúcom roku združenie oslávi 40 rokov od svojho vzniku. Nasledujúci ročník Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktorý bude spojený s medzinárodnou výstavou horskej techniky Interlavex, by si mal toto významné jubileum pripomenúť okrem iného aj slávnostným ocenením zakladajúcich členov, pracovníkov a funkcionárov združenia. Vyzval preto členov predstavenstva a dozornej rady, aby sa už zamýšľali a podávali námety na organizáciu XXXVI. ročníka Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktoré sa bude konať na jeseň roku 2007 v hoteli Permon na Podbanskom.

Po živjej diskusii predseda združenia Ján Gava-

lier poďakoval prítomným za aktívnu účasť na rokovaní, vedúcemu strediska SKI Centrum Vyšné Ružbachy za výborné podmienky počas rokovania a zasadnutie ukončil.

MG

ZUSAMMENFASSUNG

Im September dieses Jahres fand im Skizentrum San André in Vyšné Ružbachy die Sitzung des Vorstandes und des Aufsichtsrates des Interessenverbandes LAVEX, statt. Das Programm dominierte vor allem die Vorbereitung des 35. Jahrganges der Tage der Seilbahnen und Skilifte.

SUMMARY

In September this year, the directorate and supervisory boards of the interest association LAVEX met in the ski resort San André in Vyšné Ružbachy. The meeting focused on the preparation of the 35th year of the Days of Cableways and Ski-lifts.

Z Programového vyhlásenia vlády SR - cestovný ruch

Vláda SR vytvorí podmienky na naštartovanie turistického a hotelového priemyslu s cieľom zvýšenia podielu tohto ekonomického odvetvia na hrubom domácom produkte SR. V tejto súvislosti zabezpečí zriadenie satelitného účtu turizmu s cieľom kvantifikácie jeho reálnych výsledkov a jeho prínosu k tvorbe hrubého domáceho produktu SR.

Vláda SR stanoví zásady pre štátnu politiku rozvoja cestovného ruchu ako oblasti verejného záujmu s dôrazom na podporu rozvoja a významu domáceho a aktívneho zahraničného turizmu.

Vláda SR prehodnotí Stratégiu rozvoja cestovného ruchu do roku 2013 a pripraví komplexnú legislatívu pre zabezpečenie realizácie štátnej politiky rozvoja cestovného ruchu s prihliadnutím na inštitucionalizáciu tohto odvetvia.

Vláda SR prostredníctvom motivačných ekonomických a finančných nástrojov podporí investície do turizmu, do hotelového priemyslu, ako aj podnikateľské subjekty zamerané na aktívny cestovný ruch s cieľom zvyšovať kvalitu a komplexnosť poskytovaných služieb.

Vláda SR aj za pomoci štrukturálnych fondov EÚ vytvorí systém finančnej podpory aktivít samospráv, obcí, miest a podnikateľských subjektov pri rozvoji nosných foriem turizmu: mestský a kultúrny turizmus, kúpeľníctvo, zimné strediská, celoročné využitie vysokohorských oblastí, letné strediská a vidiecky turizmus.

Vláda SR podporí urýchlenie prác na novej zónácii chránených území tak, aby pri zachovaní cieľov ochrany prírody boli umožnené podnikateľské aktivity zamerané na rozvoj cestovného ruchu a boli zachované prírodné a kultúrne hodnoty chránených území pre budúce generácie.

Aké boli 35. Dni lanoviek a lyžiarskych vlekov?

■ Otvorenie odborného seminára (zľava): Ing. Marián Bujna, MH SR, odbor cestovného ruchu, Ing. Ján Mizerák, generálny riaditeľ ŠOP, Ing. Dušan Muňko, štátny tajomník MŽP SR, Ing. Ján Gavalier a Ing. Miroslav Grešo

Pri hodnotení tohtoročného, v poradí už 35. ročníka Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktorý sa v dňoch 24. a 25. októbra 2006 uskutočnil v Jasnej, musíme použiť niekoľko prívlastkov. Bolo to podujatie významné, úspešné, bohaté programom a informáciami, účasťou dôležitých osobností, pracovníkov masmédií, najmä však počtom zástupcov všetkých subjektov zainteresovaných na zimnom cestovnom ruchu. A, navyše, bolo poznamenané zmeneným prístupom zo strany predstaviteľov ochrany prírody, čo dáva nádej pre vzájomné chápanie a rešpektovanie potrieb oboch strán – tak ochrany prírody, ako aj cestovného ruchu.

Už vo svojom zamyslení sa nad priebehom podujatia v úvode nášho časopisu uviedol predseda ZZ LAVEX Ing. Ján Gavalier mená vzácných hostí, ktorými boli predovšetkým štátny tajomník Ministerstva životného prostredia SR Ing. Dušan Muňko, generálny riaditeľ Štátnej ochrany prírody Ing. Ján Mizerák, zástupca odboru cestovného ruchu Ministerstva hospodárstva SR Ing. Marián Bujna. Ich prítomnosť výrazne zdôraznila nielen dôležitosť tohto podujatia, ale aj problémov a otázok, ktoré boli ústrednou témou odborného seminára. Prírodné, významných hostí bolo podstatne viac, postupne sa s nimi stretáme pri glosovaní priebehu tejto akcie.

Ochrana prírody a zimný cestovný ruch

To bola téma odborného seminára, ktorým sa Dni lanoviek a lyžiarskych vlekov začali. V otváracom príhovore predseda združenia Ing. Ján Gavalier vysvetlil dôvody, prečo ZZ LAVEX, ktoré je predovšetkým profesijne technickou organizáciou zameranou na prevádzkovo-technické otázky zimných stredísk, sa tak iniciatívne a aktívne angažuje aj pri riešení problémov, ktoré stoja v ceste ďalšiemu rozvoju cestovného ruchu na Slovensku. Je to už jeho dlhoročná tradícia, v roku 2007 oslávi 40 rokov svojho pôsobenia a vždy, od

■ Účastníci seminára si pozorne vypočuli vystúpenie štátneho tajomníka MŽP SR a generálneho riaditeľa ŠOP

svojich začiatkov až po súčasnosť, sa zaoberalo všetkými aspektmi a problémami cestovného ruchu a spolupracovalo pri hľadaní východísk.

Ako prvý na seminári vystúpil štátny tajomník MŽP SR Ing. Dušan Muňko. Osvetlil zámerly vlády, ktorá ako jednu z priorit dala do programového vyhlásenia rozvoj cestovného ruchu. Účastníkov seminára podrobne oboznámil s krokmi, ktoré sa pripravujú v legislatíve a súvisia so vzťahmi ochrany prírody s cestovným ruchom pri jeho ďalšom rozvoji. Ide najmä o zmeny v zonácii, v Nature 2000, v právnej úprave náhrad vlastníkom pozemkov a pod. Najdôležitejšie časti z príhovoru prinášame v ďalšej časti nášho časopisu.

S veľkým záujmom si prítomní vypočuli aj vystúpenie generálneho riaditeľa Štátnej ochrany prírody Ing. Jána Mizeráka, ktorý predstavil odbornú organizáciu MŽP SR - Štátnu ochranu prírody so sídlom v Banskej Bystrici, jej štruktúru i spôsob, ako si táto inštitúcia predstavuje presadzovanie platnej legislatívy v oblasti ochrany prírody a krajiny vo vzťahu k zimnému cestovnému ruchu. Zdôraznil potrebu hľadania cesty a efektívnu vzájomnú komunikáciu a spoluprácu všetkých zainteresovaných subjektov –

či už ide o vlastníkov pozemkov, štátnu správu, samosprávu, podnikateľov i ochranu prírody.

Vysvetlil, čo všetko treba urobiť pre zmenu súčasne platnej legislatívy pre dosiahnutie vyváženého vzťahu medzi ochranou prírody a záujmami rozvoja regiónov a rozvoja zimných stredísk. Z jeho vystúpenia sa dalo vycítiť, že Štátna ochrana prírody pod jeho vedením postupne mení svoje postoje k oprávneným požiadavkám zo strany cestovného ruchu, je prístupná ku konštruktívnemu dialógu a, obrazne povedané, podáva ruku na spoluprácu.

Rovnako podstatné časti z vystúpenia generálneho riaditeľa ŠOP prinášame na stránkach nášho časopisu.

Veľmi informatívne boli aj vystúpenia ďalších hostí - Ing. Mariána Bujnu z Ministerstva hospodárstva; novozvoleného prezidenta Slovenského lyžiarskeho zväzu Ing. Igora Rattaja; pohľad na socio-ekonomický význam rozvoja cestovného ruchu pre podhorské regióny, o ktorých hovoril starosta obce Zuberec. Zaujali aj kritické slová na súčasnú legislatívu z pohľadu vlastníkov pozemkov, ktoré vyslovil Ing. Palka, predseda liptovsko-tatranského združenia majiteľov lesov, rovnako aj vystúpenie primátora mesta Vysoké Tat-

ry Ing. Jána Mokoša. Pre tých, ktorí sa na seminári nemohli zúčastniť, sme pripravili výber podstatných častí z jednotlivých vystúpení.

Čo zaujíma médiá

Odborný seminár výberom témy, počtom a úrovňou jednotlivých vystúpení a diskusných príspevkov mnohých účastníkov prekvapil. Azda najvýstižnejšie to zhodnotil moderátor tlačovej konferencie, známy publicista z oblasti cestovného ruchu Ľubomír Motyčka, keď na úvod tlačovky povedal: „Mali sme prekvapujúci seminár; bola ponuka, aby sa ho zúčastnili aj novinári, žiaľ, možno aj na ich škodu túto ponuku nevyužili. Pôvodne mal trvať jeden a pol hodiny, trval však viac ako tri hodiny. A ak to o niečom svedčí, tak o tom, že bola dobre vybraná téma – ochrana prírody a zimný cestovný ruch, ľudí to zaujímalo a skutočne bolo o čom hovoriť...“

Relatívne nízka účasť novinárov a žiadny záujem o diskusiu bol pre organizátorov podujatia určitým sklamaním. Ponukou novinárom zúčastniť sa seminára im chceli poskytnúť možnosť lepšie preniknúť do problémov, a tak presnejšie informovať svojimi príspevkami o tom, čo všetko bráni prevádzkovateľom stredísk v ponuke lepších a pestrejších služieb, aby neboli také dlhé rady na dopravných zariadeniach, bolo viac zjzdoviek a pod. Aj po bohatej škále informácií, ktoré im poskytli na tlačovej besede, neprejavili záujem o priestor na kladenie otázok, o diskusiu – besedu. Požadovali iba možnosť individuálnych rozhovorov s vybranými predstaviteľmi stredísk, kde sa zaujímali prevažne iba o ceny lístkov, prípadne o pripravovaných novinkách pre novú lyžiarsku sezónu. A takéto boli vo väčšine prípadov aj zverejnené informácie. Keď sme po tlačovke s niektorými novinármi debatovali a spýtali sme sa ich, prečo v masmédiách, okrem niektorých významných výnimiek, sa neobjavujú na tému cestovný ruch aj odbornejšie články, ktoré by širšie analyzovali podmienky rozvoja cestovného ruchu, dostali sme odpoveď, že to nie je vina iba novinárov, ale celého súčasného obrazu médií, kde prevládajú viac materiály o škandáloch tzv. celebrit, prešľapy politikov a pod.

Záver patril valnému zhromaždeniu

Druhý deň podujatia patril tradičnému ročnému rokovaniu valného zhromaždenia členských organizácií ZZ LAVEX. Vo svojom úvodnom príhovore predseda združenia Ing. Ján Gavalier zhodnotil doterajšiu prácu združenia a pripomenul aj jubileum, ktoré na združenie čaká v budúcom roku, kedy oslávi 40 rokov svojej existencie. Vyzval zástupcov členských organizácií, aby sa podieľali na činnosti združenia podávaním návrhov, podnetov pre jeho prácu.

Po procedurálnych bodoch – voľbe pracovného predsedníctva, mandátovej a návrhovej komisie, sa uskutočnil tradične milý bod programu – ocenenie dlhoročných pracovníkov v oblasti osobnej horskej dopravy pri ich životnom či pracovnom jubileu. V tomto roku čestný odznak za zásluhy o rozvoj OHDZ udelili:

Mgr. Miroslavovi Masárovi, podplukovníkovi v. v. zo spoločnosti Remas Piešťany; Vyzname-

■ Ing. Ján Gavalier pri otvorení tlačovej konferencie

nanie sa mu udeľuje pri príležitosti životného jubilea 70 rokov. Ide o známu osobnosť v telovýchovných aktivitách, predovšetkým lyžovania v okolí Piešťan. Starší činovníci ho poznajú ako aktívneho pretekára. Ako náčelník telovýchovy piešťanskej posádky pomáhal organizovať dobrovoľné brigády pri budovaní lyžiarskeho strediska Bezovec, aktívne pomáhal pri výstavbe lyžiarskeho vleku v lyžiarskom stredisku Banka pri Piešťanoch, v lyžiarskom stredisku Kalnica a v lyžiarskom stredisku Dobrá Voda. Je dlhoročným organizátorom a funkcionárom telovýchovy a priekopníkom lyžovania na tráve, kde sa podieľal na organizácii medzinárodných pretekov.

Jozefovi Guľašovi, Lyžiarsky klub Prievdza: Vyznamenanie dostáva pri príležitosti 67 rokov. Od roku 1970, t. zn. 36 rokov, pracuje v oblasti obsluhy a prevádzky lyžiarskych vlekov v stredisku na Fačkovskom sedle – Kľaku ako správca strediska od jeho vybudovania, ktoré pomáhal budovať ešte za pôsobenia TJ EMO Zemianske Kostolany. Je neodmysliteľnou súčasťou strediska pri všetkých jeho minulých i súčasných aktivitách. Aj v súčasnosti je stále aktívny ako pracovník obsluhy lyžiarskych vlekov. Možno ho považovať za najstaršie pôsobiaceho pracovníka v oblasti horských dopravných zariadení v regióne Horná Nitra.

Michalovi Kostrejšovi, Lyžiarsky klub Prievdza: Vyznamenanie sa mu udeľuje pri príležitosti životného jubilea 60 rokov. V lyžiarskom stredisku Fačkovské sedlo – Kľak pracuje od roku 1976, t. j. 30 rokov, ako pracovník obsluhy lyžiarskych vlekov. Je taktiež aktívnym pracovníkom v tomto stredisku aj v súčasnosti.

Michalovi Mušákovi, Lyžiarsky klub Prievdza: Vyznamenanie sa menovanému udeľuje im memoriám. V lyžiarskom stredisku Fačkovské sedlo – Kľak pracoval od r. 1976 ako pracovník obsluhy pri prevádzke lyžiarskych vlekov, kde sa zodpovedným a poctivým prístupom staral o bezpečnú prevádzku zariadení v tomto stredisku až do 26. 12. 2004, keď tragicky zahynul pri jazde na lyžiach z Kľaku.

Milanovi Sumkovi, spoločnosť JASED Belá-Dulice: Vyznamenanie sa mu udeľuje pri príležitosti životného jubilea 50 rokov. Ide o významnú osobnosť budovania lyžiarskeho strediska Jasenská dolina. Od r. 1988 do r. 1995 bol predsedom miestnej telovýchovnej jednoty Belá – Dulice. Od r. 1996, keď stredisko Jasenská dolina prevzala spoločnosť Jased, je riaditeľom strediska. Jeho zásluhou prichádzali do strediska nové námety na rozvoj a výrazne sa presadil o modernizáciu lyžiarskeho strediska. V r. 1996 pod jeho dozorom vybudovali zasněžovací systém, v r. 1997 bola pod jeho patronátom v rekordne krátkom čase vybudovaná 4-miestna sedačková lanovka. Od roku 2001, teda už druhé obdobie, je aktívnym členom predstavenstva ZZ LAVEX, do práce predstavenstva priniesol významné námety a myšlienky predovšetkým v oblasti vlastníckych vzťahov, v ochrane prírody a v ďalších aktivitách.

Rudolfovi Trúchlemu, SCR Veľká Rača Oščadnica: Vyznamenanie sa mu udeľuje pri príležitosti životného jubilea 50 rokov a súčasne pri 30 rokoch odpracovaných v lyžiarskom stredisku Oščadnica, kde pracuje od r. 1976, v súčasnosti už pod štvrtým prevádzkovateľom. Zúčastnil sa a pomáhal pri výstavbe všetkých horských do-

■ Slávnostná chvíľa - odovzdávanie vyznamenaní zaslúžilým pracovníkom

pravných zariadení v stredisku. Počas celej doby pracoval vo funkcii elektroúdržbár a strojník lyžiarskych vlekov, neskôr po výstavbe lanovej dráhy ako strojník a elektroúdržbár na lanovej dráhe.

Dr. Jánovi Šebovi, CSC., Lyžiarsky klub Baba Pezinok: Vyznamenanie sa mu udeľuje pri príležitosti životného jubilea 60 rokov. V lyžiarskom klube Baba začínal svoju činnosť pri práci s mládežou. V r. 1996 sa začal intenzívne venovať budovaniu a rozvoju zasněžovania strediska. Od r. 2001 nastúpil do funkcie vedúceho lyžiarskeho strediska, v súčasnosti pôsobí aj ako podpredseda lyžiarskeho klubu, venuje sa metodologickej činnosti, je aktívny pri rôznych akciách, ktoré súvisia s výstavbou a prevádzkou horských dopravných zariadení, zasněžovacích zariadení a strojov na úpravu trati.

Rudolfovi Kopálovi, Lyžiarsky klub Baba Pezinok: Vyznamenanie sa mu udeľuje pri príležitosti životného jubilea 60 rokov. V stredisku Baba pracuje od r. 1974, začínal ako radový člen lyžiarskeho klubu Lokomotiva Pezinok. Pôsobil pri obsluhu a prevádzke lyžiarskych vlekov. Postupne vykonával funkciu tajomníka a neskôr predsedu klubu. V súčasnosti je členom výkonného výboru klubu vo funkcii pokladníka a pracuje stále pri obsluhu lyžiarskych vlekov.

Ing. Jozefovi Dvoršťákovi, legende lyžovania na Slovensku: Pri príležitosti životného jubilea 75 rokov mu predstavenstvo ZZ LAVEX udeľuje ďakovný list. Ing. J. Dvoršťák sa výrazným spôsobom zaslúžil o rozvoj lyžiarskych stredísk a propagáciu lyžiarskeho športu v rámci celej Slovenskej republiky. V r. 1992 ho účastníci združenia Lanovky a vleky na Slovensku zvolili za predsedu združenia, a to vo veľmi nelaťkom období existencie združenia, keď v dôsledku transformácie spoločnosti, rozpadu či zániku mnohých členských organizácií, sa ocitlo takmer pred zánikom. V tomto prelomovom období Ing. J. Dvoršťák urýchlil podnietil a koordinoval kroky združenia tak, aby viedli k jeho stabilizácii.

Výrazným spôsobom sa pričínil o budovanie lyžiarskych stredísk nielen formou projektových, ale aj realizačných prác. Možno uviesť napríklad lyžiarske stredisko Turecká – Krížna, Donovaly,

Králiky, Šachtičky, Tajov, Telgárt a mnoho ďalších. Takmer celý svoj život pôsobil ako funkcionár mnohých lyžiarskych oddielov a propagoval lyžovanie pretekárske i rekreačné nielen doma, ale aj v zahraničí. Vo funkcii riaditeľa pretekov pomáhal organizovať veľa lyžiarskych pretekov – Cena povstaleckých Donoval, Veľká cena Krížnej, Cena Šachtičiek, Československá univerziáda, Československé zimné športové hry mládeže, preteky postihnutých športovcov a ďalšie. V súčasnosti je členom predstavenstva a s. Šachtičky, ktorá prevádzkuje lyžiarske stredisko na Šachtičke.

Vyznamenania a symbolické darčeky odovzdali predseda a podpredseda ZZ LAVEX Ing. Ján Gavalier a Ing. Dušan Mikloš. Ocenenie za Michala Mušáka im memoriám prevzal predseda lyžiarskeho klubu Prievdza p. Petrovič.

Rokovanie valného zhromaždenia pokračovalo podľa programu kontrolou uznesení z predchádzajúceho zasadnutia, ktoré sa konalo dňa 18. 10. 2005 na Podbanskom. Riaditeľ združenia Ing. M. Grešo informoval zástupcov členských organizácií o plnení uznesení, medzi ktorými najviac rezonovala otázka prenájmu štátnej pôdy a výšky za prenájom. Uznesenie uložilo sekretariátu požiadať kompetentnú inštitúciu, ktorým je Ústav súdneho inžinierstva v Žiline o stanovisko k tomuto problému. Sekretariát sa písomne obrátil na ústav, žiaľ, dosiaľ nedostal odpoveď ani po viacerých urgenciách. Podľa vyjadrenia zodpovedného pracovníka musí ústav získať veľa podkladov, údajov, informácií, aby mohli dať relevantné stanovisko v rámci celého Slovenska.

Ďalej bola sekretariátu a predstavenstvu uložená úloha sledovať realizáciu systémových opatrení prijatých a schválených v materiáli Stratégia rozvoja cestovného ruchu na Slovensku. Aj v tejto problematike sekretariát i predstavenstvo pracuje. V súčasnosti prišla požiadavka z Ministerstva hospodárstva SR na návrh kandidáta za člena medzirezortnej komisie, ktorá túto problematiku rieši. Opätovne bol navrhnutý predseda združenia Ing. Ján Gavalier. Ide o dlhodobú úlohu, ktorá sa rieši a sekretariát o priebehu rokovania bude informovať aj na stránkach nášho časopisu.

Ing. Miroslav Grešo predniesol správu o činnosti združenia za rok 2005. Podrobná správa bola písomne zaslaná členským organizáciám. Napriek tomu uvádzame niekoľko najdôležitejších údajov z činnosti združenia, ako ich riaditeľ predniesol narokovaní.

Najvýznamnejšou akciou bola 10. jubilejná medzinárodná výstava horských technológií Interlavex, ktorá sa uskutočnila v októbri 2005 na Podbanskom. Prezentoval sa na nej rekordný počet 80 vystavovateľov. Rok 2005 bol náročný aj preto, že v nadväznosti na nadobudnutie účinnosti európskej smernice bolo potrebné vydať všetky vykonávacie predpisy k danej smernici. Smernica bola u nás aplikovaná ako nariadenie vlády č. 183/2006. V podstate ide o súbor 22 európskych noriem, u nás ešte v súčasnosti všetky nevyšli, asi 2 normy sú ešte v konaní. Normy sa preberali prekladom, pri jednej norme 1927-názvoslovie sekretariát združenia zabezpečoval celý preklad i celé normalizačné konanie, v ostatných prípadoch poskytoval odborné stanoviská a posudky. Normy sú náročné z hľadiska rozsahu i z hľadiska formy prejavu. Je to úplne odlišné poňatie noriem, na aké sme boli zvyknutí.

Na normách bude združenie ďalej spolupracovať a riešiť, aby sa dostali do povedomia v tom duchu, ako je potrebné s nimi narábať.

Pre pracovníkov združenia bol rok 2005 náročný aj z toho dôvodu, že bola podstatne výraznejšia investičná činnosť, čo prinieslo pre sekretariát veľa úloh či už s uvádzaním týchto zariadení do prevádzky jednak po technickej stránke, ale aj po personálnej, pretože ZZ LAVEX je jedinou organizáciou, ktorá má oprávnenie vychovávať pracovníkov pre obsluhu, údržbu a ostatné činnosti na lanových dráhach. Preto bolo potrebné vyškoliť a preskúšať všetkých pracovníkov, ktorí na týchto zariadeniach budú pracovať.

V minulom roku a potom aj v tomto roku združenie investovalo do opráv na budove, v ktorej sídli. Opravila sa zatekajúca strecha, urobili sa niektoré úpravy interiéru – vymalovanie miestnosti a výmena podlahy, v tomto roku sa urobilo aj zateplenie objektu, aby sa znížili veľké náklady na vykurovanie. V odbore technickej činnosti v r. 2005 sa vykonalo 35 revízií lyžiarskych vlekov, 55 revízií lanových dráh, 1 východisková revízia a 11 ostatných revízií – objekty a iné zariadenia. V oblasti školení bol rok 2005 skutočne rekordný, keď vo všetkých formách školení bolo vyškolených celkom 1 003 pracovníkov.

Oblasť výchovy a vzdelávania pracovníkov upravoval zákon č. 330/1996, združenie malo v zmysle tohto zákona akreditáciu pre výkon tejto činnosti. S účinnosťou 1. júla 2006 bol zákon nahradený novým zákonom č. 124/2006, ktorý s platnosťou od 31. augusta 2006 zrušil aj všetky oprávnenia, ktoré boli vydané pre právnické i fyzické osoby. Preto sekretariát združenia okamžite požiadal Národný inšpektorát práce o vydanie nových akreditácií. K tomu bolo potrebné vypracovať pre všetky oblasti vzdelávania nové projekty. Združenie už nové akreditácie dostalo a predbežne je jedinou oprávnenou organizáciou, ktorá môže školiť pracovníkov pre tieto činnosti.

Riaditeľ ZZ LAVEX Ing. M. Grešo sa vo svojom vystúpení dotkol aj otázky vydávania časopisu a vyzval zástupcov členských organizácií k spolupráci tak pri aktuálnych informáciách z diania v jednotlivých strediskách, ako aj pri

získavaní inzertných materiálov formou propagovania jednotlivých zariadení v stredisku alebo v okolí. Časopis je hražený iba z inzercie, náklady na jeho výrobu sa zvyšujú, polygrafické náklady, cestovné za článkami, poštové a telefonické služby atď. rastú. V súčasnosti je financovanie takmer na hrane a pri ďalšom náraste nákladov by bolo vydávanie časopisu ohrozené.

V tomto roku ZZ LAVEX vydalo príručku pre vzdelávanie pracovníkov obslúh lanových dráh, sú v nej všetky najaktuálnejšie predpisy, s ktorými musia byť pracovníci oboznámení. Väčšina z toho sa vzťahuje aj na lyžiarske vleky, takže je príručka použiteľná aj pre tie lyžiarske strediská, v ktorých ešte lanové dráhy nemajú. Na sekretariáte sa spracúva vykonávacia norma k zákonu o Horskej záchranej službe, ktorá sa dotýka značenia lyžiarskych tratí a bude sa v nej riešiť aj zabezpečenie lyžiarskych tratí. Termín vydania je február 2007. Pokiaľ sa pri spracovaní zhodneme na podmienkach, ako majú byť lyžiarske trate zabezpečené, môžeme hovoriť aj o problematike vybudovania pasívnej bezpečnosti v tom-ktorom stredisku. Zrejme toto kritérium bude v budúcnosti zahrnuté aj do kategorizácie lyžiarskych stredísk. Po spracovaní prvého návrhu bude zverejnený na webovej stránke LAVEXU s požiadavkou o pripomienky.

Po správe dozornej rady, ktorú predniesol predseda rady Ján Bulík o hospodárení združenia a účtovnej uzávierke za rok 2005, nasledovala bohatá diskusia, v ktorej okrem iných vystúpil Ing. Ladislav Jurdík s informáciou o priebehu II. kategorizácie lyžiarskych stredísk. Tá bude platiť do 30. septembra 2009, pričom upozornil, že ak niektoré stredisko bude mať nové služby v stredisku, zvýši prepravnú kapacitu OHDZ, vybuduje nové trate a pod., môže požiadať o preradenie do vyššej kategórie.

Ing. Straka z firmy Madast upozornil na to, že na Slovensku pribúdajú nové zariadenia veľmi náročné na mazivá a oleje. Po vstupe do EÚ skončila platnosť certifikátov – povolení na nákup olejov. Na Slovensku sa v súčasnosti roztrhlo vrece s rôznymi výrobcami, sám vie o 5–6 tzv. výrobcov olejov. Situácia je taká, že tieto oleje sa na Slovensku nevyrobajú, dovážajú sa sem predovšetkým z Poľska, nakupujú sa tie najlacnejšie. Máme už informácie o tom, že tieto oleje riedia motorové oleje s ložiskovými a v konečnom dôsledku vznikajú havárie. Prisľúbil, že pripraví technické zjednotenie a dodá na uverejnenie v časopise Lavex Info, ktoré a aké požiadavky sa vyžadujú na tieto nové moderné stroje a aké sú zmeny európskych noriem v týchto predpisoch.

Dlhoročná novinárka v oblasti cestovného ruchu Jana Jankú predstavila projekt občianskeho združenia Family Club, ktoré lyžiarskym strediskám ponúka spustenie programov pre návštevníkov zorganizovaním amatérskych pretekov pre rodiny, kde súťazia trojčlenné rodinné družstvá – najmenej dvoch generácií - v slalome alebo v behu na lyžiach. Prvé takéto podujatie sa uskutočnilo v minulej sezóne v stredisku Veľká Rača a stretlo sa s veľkou odozvou. Podľa záujmu jednotlivých stredísk by sme mohli uskutočniť regionálne podujatia a vyvrcholením by boli celoslovenské preteky v niektorom z lyžiarskych stredísk.

Podpredseda združenia Ing. Dušan Mikloš informoval o priebehu zasadnutia riadiaceho výboru medzinárodnej lanovkárskej organizácie

■ Riaditeľ ZZ LAVEX predniesol na zasadnutí valného zhromaždenia správu o činnosti združenia

OITAF, ktoré sa uskutočnilo 18. septembra 2006 v Mníchove. (Podrobnejšie informácie sú v samostatnom článku).

V rámci zasadnutia vystúpil aj Ing. Peter Zahatňanský z VÚD v Žiline, ktorý predstavil produkt – analýzu a vykonávaciu vyhlášku k Smernici 2000 a nadväzujúcemu nariadeniu vlády č. 183. Z radov lanovkárov sa ozývali oprávnené dosť zásadné námietky, že smernica i nariadenie vlády sú všeobecné, neriešia konkrétne problémy. Preto VÚD pripravil *Aplikačnú príručku*, ktorú preložil z materiálu vydaného v rámci európskeho spoločenstva. Táto podrobne popisuje spôsob aplikácie jednotlivých ustanovení smernice, podáva smernicu v chápaní obšajnejšom ako nariadenie vlády. Sú tam niektoré veci, ktoré nie sú do nariadenia vlády zahrnuté a mal by sa tým štát zaoberať. Tým sa chce predovšetkým poukázať na problematiku starších zariadení, ktoré boli vyrobené pred platnosťou nariadenia a aplikáciu tejto smernice. Je to vážny problém, s ktorým sa zatiaľ na Slovensku veľmi nepohlo a treba s tým niečo robiť.

Príručka má asi 70 strán, je veľmi obsiama a treba na ňu širší priestor. Preto odporučal usporiadať seminár, ktorý by sa podrobnejšie smernicou zaoberal. Aplikačná príručka je prístupná na webových stránkach VÚD i Úradu normalizácie, metrologie a skúšobníctva.

Po správach mandátovej a návrhovej komisie účastníci valného zhromaždenia členských organizácií ZZ LAVEX schválili jednohlasne tieto uznesenia:

Valné zhromaždenie ZZ LAVEX, ktoré sa konalo dňa 18. 10. 2006 v hoteli Grand v Jasnej

A. berie na vedomie:

1. voľbu členov pracovného predsedníctva a komisií
2. odovzdanie vyznamenani zaslúžilým pracovníkom
3. vyhodnotenie plnenia úloh uložených uznesením valného zhromaždenia zo dňa 18. 10. 2005
4. prednesenú správu o činnosti ZZ LAVEX za rok 2005 a prvej polovice roka 2006

B. schvaľuje:

1. správu dozornej rady o kontrole hospodárenia a účtovnej uzávierky za rok 2005 a rozdelenie zisku podľa uznesenia predstavenstva zo dňa 22. 3. 2006
2. Ing. Jána Gavaliera ako reprezentanta ZZ LAVEX do komisie cestovného ruchu pri Ministerstve hospodárstva SR

C. ukladá:

1. riaditeľovi ZZ LAVEX a predstavenstvu zorganizovať stretnutie odbornej skupiny prevádzkovateľov k Smernici 2000 a nariadeniu vlády č. 183/2006 v nadväznosti na informáciu príručku

2. riaditeľovi ZZ LAVEX a predstavenstvu pokračovať v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR pri realizácii stratégie rozvoja cestovného ruchu na Slovensku
3. sekretariátu informovať členskú základňu o výsledku rozboru Súdnaznaleckého ústavu Technickej univerzity v Žiline a posúpiť kópie korešpondencie ohľadom nájmov štátnej pôdy zástupcovi Ministerstva hospodárstva SR Ing. M. Bujnovi
4. predstavenstvu zaoberať sa pripomienkami, ktoré vyplynuli z diskusie
5. riaditeľovi ZZ LAVEX a predstavenstvu sledovať a informovať členskú základňu o plnení ústretových krokov zástupcov orgánov Štátnej ochrany prírody, ktoré odzneli na odbornom seminári dňa 14. 10. 2006.

Po schválení uznesení predseda ZZ LAVEX Ing. Ján Gavalier poďakovaním za aktívnu účasť a zaželaním úspešnej zimnej sezóny rokovanie valného zhromaždenia zástupcov členských organizácií ukončil.

Tým sa skončil aj celý 35. ročník Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktorý bol počtom vystúpení a diskusných príspevkov doteraz najbohatší. A keďže nám v záznamoch zostalo ešte veľa z toho, čo bolo povedané, v budúcich číslach sa k niektorým príspevkom vrátame. Bolo by určite škoda nechať ich zabudnuté...

Miroslava Čerňanská

ZUSAMMENFASSUNG

Am 24. und 25. Oktober fand im berühmten Skizentrum Jasná den 35. Jahrgang der traditionellen Seilbahnveranstaltung, die Tage der Seilbahnen und Skilifte, statt. Diesjährige Veranstaltung hatte eine große Bedeutung, weil das Fachseminar auf Naturschutz und Winterfremdenverkehr orientiert war. Als Vortragenden traten auch der Staatssekretär des Umweltministeriums, Dipl. Ing. Dušan Muňko und der Generaldirektor des Staatlichen Naturschutzes, Dipl. Ing. Ján Mizerák, auf. Die ganze Veranstaltung wurde von einer lebhaften Diskussion begleitet.

SUMMARY

From 24th – 25th October, the 35th year of the traditional cableway event, Days of Cableways and Ski-lifts, took place in the well-known ski resort Jasná. This year's event was very important because the special seminar focused on nature protection and winter tourism and the invitation to speak about this matter accepted Ing. Dušan Muňko, the state secretary of the Ministry of the Environment of the SR, and Ing. Ján Mizerák, the general director of the State Nature Protection. The whole event was accompanied by a comprehensive discussion.

Z referátov na odbornom seminári

Vystúpenie štátneho tajomníka Ministerstva životného prostredia SR Ing. DUŠANA MUŇKU

Na úvod by som začal programovým vyhlásením súčasnej vlády, ktorá si ako jednu z priorit dala cestovný ruch. Premiér určil skupinu odborníkov, ktorá by mala spracovať koncepciu – stratégiu Slovenskej republiky. V tejto stratégii sú stanovené určité priority a jednou z nich je aj cestovný ruch. Prvý variant tejto stratégie by mala vláda odsúhlasiť v marci až apríli 2007, konečné znenie celej stratégie Slovenska do roku 2025 by malo byť hotové do roku 2009. Začal som preto touto stratégiou, pretože ak chceme, aby sa do tejto stratégie dostalo aj to, čo by malo podporiť cestovný ruch, musíme využiť aj štrukturálne fondy, ktoré Slovenská republika v rámci strategického rámca dostala. Na Ministerstve hospodárstva SR bol vytvorený projekt pre rozvoj malého a stredného podnikania zameraný predovšetkým na cestovný ruch. Vyčlenilo sa asi 600 mil. EUR, čo sú už nemalé čiastky.

Pokiaľ ide o stratégiu cestovného ruchu, boli zadané určité oblasti, ktoré by sa mali na Slovensku rozvíjať. Z hľadiska zimného cestovného ruchu by mali finančne prostriedky smerovať najmä do Vysokých a Nízkyh Tatier, Roháčov, Malej a Veľkej Fatry a pod.

Boli tu spomínané najmä dve veci, ktoré sú pre rozvoj týchto oblastí limitujúce. Jednou je súčasná legislatíva, druhou Natura 2000 a chránené lokality, ktoré boli zaslané do Bruselu. Celú situáciu sme analyzovali s odborníkmi pri úrade vlády, ktorí majú na starosti túto stratégiu, sú to väčšinou ľudia zo SAV, z Prognostického ústavu, pracovníci Ministerstva hospodárstva SR, ktoré je garantom a vynaloží nemalé finančné prostriedky na to, aby stratégia uzrela svetlo sveta a bola reálna.

Spomínam to preto, lebo nás čaká nemalo práce, aby sme prelomili bariéru, ktorá tu je a je to Natura 2000. Napriek tomu, že som štátnym tajomníkom ministerstva životného prostredia a, samozrejme, mojou povinnosťou je chrániť prírodu, o čo sa aj snažím, na druhej strane však chcem, aby táto príroda slúžila občanom Slovenskej republiky a aby sa cestovný ruch v určitých veciach zžil s touto prírodou a všade, kde je to možné, aby sme realizovali rozvoj cestovného ruchu a napomáhali tak slovenskú ekonomiku.

Pokiaľ ide o Naturu 2000 a zonáciu, je vy-

tvorená komisia, ktorá má prehodnotiť územia, ktoré boli dané do Natury 2000 a rovnako by mala prehodnotiť určenú zonáciu. Keby zonácia a Natura 2000 zostali tak, ako sú teraz, zbytočne by sme sa rozprávali o rozvoji stredísk, rozvoji cestovného ruchu, s problémami, na ktoré teraz narážate, pri dnešnej legislatíve by sa nedalo pohnúť.

Po veternej smršti a kalamite, ktorá postihla najmä Vysoké Tatry, sme mnohí očakávali od vládneho výboru vymenovaného na riešenie tejto situácie, že to trošku nadobudne iný smer a že členovia tohto výboru, boli to väčšinou jednotliví ministri – hospodárstva, životného prostredia, pôdohospodárstva, kde patria lesy, predseda vlády a ďalší, maximálne do jedného roka povedia, akým smerom sa bude uberať cestovný ruch vo Vysokých Tatrách. Nakoniec, keď som si tie materiály prezrel, ako prebiehali rokovania a môžete si to pozrieť aj vy na internete, zistíte, že dohromady sa nič nepohlo ďalej, stále sa naráža na tie isté problémy, že územný plán Vysokých Tatier sa mení a nie je z hľadiska oblasti Vysokých Tatier schválený.

Teraz nás čaká úloha, ktorú zadal premiér, aby sme do prvej polovice roka 2007 pripravili na rokovanie vlády materiál z hľadiska zonácie i z hľadiska Natury 2000. Zodpovedným gestorom je Ministerstvo hospodárstva SR, zastúpenie má aj Ministerstvo pôdohospodárstva SR, prirodzene, Ministerstvo životného prostredia SR v zastúpení generálnym riaditeľom Štátnej ochrany prírody Ing. Mizerákom. Situácia je veľmi zložitá, pretože názory aj u nás na ministerstve životného prostredia, predovšetkým pre oblasť Vysokých Tatier sú iné, ako má napríklad podnikateľské prostredie, ako majú štátne lesy, ako má ministerstvo hospodárstva atď. Bude treba veľa rokovaní, odborných argumentov, určitých ústupkov. Nasvedčuje tomu aj kalamita v Tatrách, ktorá nás nezbudila ani v otázke spracovania dreva. Uvedol by som príklad: Ešte v predchádzajúcom parlamente som sprevádzal do Vysokých Tatier nemeckých odborníkov. Boli tu dve skupiny, v jednej boli štyria lesníci a traja ochranári, v druhej naopak. Ich názor bol, že celá masa dreva mala byť vytážená maximálne do júna 2005, pretože vedeli, čo lykožrút urobí. U nás narážame na odpor, dve ministerstvá – ministerstvo životného prostredia a ministerstvo pôdohospodárstva – sa v názoroch líšia. Naši ochranári tvrdia, že biomasa má zostať na mieste, Nemci tvrdili, že keď sme tam celú túto záťaž nechali, že sme umožnili lykožrútovi dostať sa do takej fázy, že s tým budeme mať obrovské problémy. Ministerstvo životného prostredia SR sa s Ministerstvom pôdohospodárstva dohodli na zorganizovaní seminára so zahraničnými odborníkmi s cieľom definitívne zaujať stanovisko k tejto problematike, urobiť záver ako ďalej, akým spôsobom sa to bude riešiť.

Čo sa týka zimných stredísk a cestovného ruchu na Slovensku s ohľadom na ochranu prírody, predpokladám, že by náprava malo prísť, pretože ešte vláda Mikuláša Dzurindu

na jednom z posledných zasadnutí v máji 2006 prijala uznesenie, že sa má prehodnotiť zákon o ochrane prírody a že sa má prehodnotiť aj zonácia. Naša vláda v tom pokračuje, prirodzene, chce to čas, pretože okrem stanoviska vlády potrebujeme aj stanovisko vlastníkov pozemkov, keďže asi 45 až 60 % pôdy a lesného fondu je v súkromnom vlastníctve. MŽP SR prijala zákon o náhradách v tých častiach, ktoré by mali slúžiť pre ochranu. Lenže, keď sme to prepočítali podľa stanoveného koeficientu, tak by sme na úhradu potrebovali asi 4 miliardy Sk, my však zo štátneho rozpočtu máme na rok 2007 iba niekoľko desiatok miliónov (približne 26) na odškodnenie tých ľudí, ktorí nemôžu ťažiť alebo nemôžu podnikáť v chránených oblastiach. Vidíte, situácia je skutočne zložitá, nechceme však nad ňou plakať, ale v spolupráci s ministerstvom pôdohospodárstva a ministerstvom hospodárstva chceme dosiahnuť a prehodnotiť Naturu 2000. Pre ilustráciu uvediem, že po Slovensku sme v rozlohe Nature 2000 na druhom mieste z 25 krajín EÚ, z rozlohy územia máme chránených približne 25 %, pričom Česko má 9 %, Poľsko 6 %, ostatné európske štáty „dvadsaťpäťky“ sa pohybujú medzi 7 až 9 %. Vyčnievame tam iba my a Slováci. Chceli by sme sa v Nature 2000 dostať asi na 8 – 9 % - taký je názor odborníkov, ktorí sa touto problematikou budú zaoberať. Rovnako by sa mali prehodnotiť niektoré chránené územia. Malo by sa to zmeniť novelizáciou zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorá by mala prísť do parlamentu v apríli 2007, ak nebude poslancová iniciatíva, pretože v parlamente je už návrh poslancov, ktorí by chceli určitými zmenami doplniť už jestvujúci zákon o ochrane prírody a krajiny.

Druhou dôležitou vecou je schválenie územných plánov, aby sme sa mohli pohnúť ďalej. Pokiaľ sa tieto legislatívne kroky neurobia, nepredpokladám, že by sa v oblasti Vysokých či Nizkých Tatier, ale aj v ďalších chránených územiach mohli robiť nejaké väčšie zásahy, že by mohli prísť zahraniční investori. Záujem zo strany investorov je, majú záujem o Vysoké Tatry, Nízke Tatry, Muránsku planinu atď. Sú to finančné skupiny anglické, maďarské i naše finančné skupiny, ktoré by chceli investovať do rozvoja infraštruktúry a do rozvoja cestovného ruchu asi 60 miliárd korún, avšak všade narážajú na existujúcu legislatívu.

Prvým bodom teda je, aby sme do konca roka 2007 upravili legislatívu tak, aby ešte počas tejto vlády mohol nastať rozvoj jednotlivých oblastí. Ďalšou úlohou bude presvedčiť Ministerstvo zahraničných vecí, aby prehodnotilo vízové podmienky, aby návštevníkom, ktorí prídu letecky do Košíc alebo Popradu, boli udeľované víza na letisku (ide najmä o občanov z bývalého Sovietskeho zväzu) tak, ako sa to robí pre našich turistov, keď priletia do Turecka. Potrebujeme však aj ďalej zlepšovať a rozširovať služby pre návštevníkov, najmä v oblasti Vysokých a Nizkých Tatier, kam je návštevnosť najviac namierená. Čo sa týka ubytovacích, reštauračných a hotelových služieb, možno povedať, že dnes splňajú úroveň, aká je aj inde, naopak, potrebujeme rozšíriť ďalšie doplnkové služby, ako sú tenisové kurty, squash,

golfové ihriská atď. To všetko sa však bude odvíjať od novej legislatívy.

V materiáli, o ktorom uvažujeme, je to napríklad v oblasti Spišskej Novej Vsi, kde by malo byť približne 70 km zjazdoviek, v Tatrách sa počíta, že by malo pribudnúť ďalších 10 km nových zjazdových tratí. Očakávame od toho jednak zlepšenie poskytovaných služieb, Slovensko si pomôže aj z hľadiska zamestnanosti, pretože vieme, aká je v regióne Spiša nezamestnanosť. Aj prepojenie diaľnice Košice – Poprad urýchli cestnú prepravu a bude to mať kladný dopad aj na cestovný ruch.

Ing. Ján MIZERÁK, generálny riaditeľ Štátnej ochrany prírody, Banská Bystrica

P r e d m e t o m dnešného stretnutia je ochrana prírody a zimný cestovný ruch. Je to nefahká téma, aj preto, že na území Slovenskej republiky je platná legislatíva, ktorá vlastne implementovala právne normy EÚ do zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorý Národná rada SR schválila pod č. 543/2002 Z. z. a platí od 1. januára 2003.

Určite, športovanie v zdravej prírode je podstatne zaujímavejšie ako niekde popri ceste. Veľkoplôšne chránené územia, ktoré boli vyhlásené podľa našej legislatívy, dávajú zimným strediskám cestovného ruchu určitú pridanú hodnotu aj určitú vyššiu úroveň, avšak na druhej strane musím podotknúť, že ochrana prírody je konzervatívna, ako každá iná ochrana, preto musíme spoločne hľadať cesty, akým spôsobom dokážeme efektívne komunikovať v tejto problematike tak, aby sme postúpili dopredu v komunikácii a spolupráci na úrovni: vlastník pozemkov – nájomca – správca – štátna správa – samo-správa - podnikateľské subjekty v regiónoch a záujmy ochrany prírody.

Pokiaľ ide o celkovú koncepciu, som rád, že môžem prezentovať postavenie Štátnej ochrany prírody ako odbornej organizácie Ministerstva životného prostredia SR i to, akým spôsobom si táto inštitúcia predstavuje presadzovanie platnej legislatívy práve vo vzťahu k zimnému cestovnému ruchu.

Veľkoplôšne chránené územia, ktoré sa nachádzajú na území Slovenska, sú v dvoch kategóriách. Jednou kategóriou sú veľkoplôšne a maloplôšne chránené územia, ktoré boli vyhlásené v zmysle našej legislatívy. V rámci týchto chránených území máme 9 národných parkov, 14 chránených krajinných oblastí a 2 regionálne správy. Sú to vlastne už staršie veci, ktoré sa realizovali ešte podľa

vtedy platnej legislatívy, samozrejme, v podstatne inovovanom prostredí, čo sa týka podnikateľského prostredia, aj prostredia, ktoré súvisí s vlastníctvom nehnuteľností na jednotlivých územiach. V CHKO boli v podstate vyhlásené len územia, ktoré sú v 2. stupni ochrany prírody, v národných parkoch centrálné časti sú podľa platného zákona o ochrane prírody a krajiny v 3. stupni ochrany, ochranné pásma sú v 2. stupni.

Čo sa týka európskej legislatívy, Slovensko ako členská krajina EÚ implementovala 2 smernice, ktoré pojednávajú jednak o vtáčích lokalitách a jednak o smernici o biotopoch. Tieto smernice majú vyššiu právnu silu ako zákony členej krajiny EÚ. Slovenská republika ich implementovala v období pôsobnosti predchádzajúcej vlády, materiály boli zaslané na Európsku komisiu do Bruselu v roku 2004. Musím povedať, že nebude jednoduché zaoberať sa touto agendou a prehodnotiť tieto územia tak, aby záujmy ochrany prírody a záujmy rozvoja regiónov predovšetkým v zimnom cestovnom ruchu, v ktorom má Slovensko veľmi dobré podmienky pre rozvíjanie, išli ruka v ruku.

Spomínali sa tu čísla - rozloha chránených území, nebolo to celkom presné. Veľkoplôšne chránené územia, ktoré boli vyhlásené podľa našej legislatívy, zaberajú v národných parkoch približne 12 % územia Slovenska a v CHKO je to asi 10 %. To bol východiskový stav, z ktorého sa vychádzalo pri tvorbe Nature 2000. Natura 2000 v súčasnosti pozostáva jednak z biotopov európskeho významu, ktorých je 382 s rozlohou asi 570 tisíc hektárov a chránených vtáčích lokalít, ktorých je približne 1 milión, po úprave je to o niečo menej, ale je to vysoké číslo, ktoré predstavuje asi 1 milión 200 tisíc hektárov. To sú, prirodzene, absolútne čísla a tieto územia sa prekrývajú s našou sieťou. V predchádzajúcom období sa nepodarilo pripraviť tie materiály tak, aby boli zmysluplné a aby sa v rámci európskej legislatívy potvrdila naša legislatíva, teda veľkoplôšne územia, ktoré boli vyhlásené podľa našej legislatívy. Prekryv v biotopoch európskeho významu predstavuje asi 85 % a v chránených vtáčích územiach asi 55 %. A práve tu je priestor na to, kde by sme mohli rokováním dosiahnuť inú pozíciu Slovenska v spoločenstve európskych krajín.

Osobne nepôsobím v Štátnej ochrane prírody (ŠOP) dlho, mám však záujem, aby sa ŠOP stala organizáciou, ktorú budú aj zástupcovia, ktorí sú tu na dnešnom rokovaní, vnímať ako korektnú organizáciu, ktorá dokáže naplniť platnú legislatívu v praxi, pritom dokáže korektné a efektívne komunikovať s vlastníckmi, správcami či nájomcami pozemkov a, samozrejme, aj s ostatnými subjektmi v regiónoch tak, aby záujmy ochrany prírody boli spoločné so záujmami rozvoja regiónov. Tento vyvážený vzťah musíme nejakým spôsobom dosiahnuť a som veľmi rád, že na tomto stretnutí môžem za ŠOP povedať, že máme záujem spolupracovať. Som presvedčený, že pokiaľ v právnom štáte budeme naplňovať platnú legislatívu, či už na úseku ochrany prírody alebo v rezortoch hospodárstva, prípadne pôdohospodárstva, určite dospejeme k výsledkom, ktoré budú v prospech rozvoja krajiny.

Pre vašu informovanosť uvediem niekoľko údajov o organizačnej štruktúre ŠOP.

Štátna ochrana prírody je organizáciou Ministerstva životného prostredia SR. Ústrediu ŠOP sú organizačne, odborne a personálne podriadené správy - jednak národných parkov, ktorých je 9, chránených krajinných oblastí, ktorých je 14 a 2 regionálne správy Bratislava a Prešov, ktoré zabezpečujú úlohy na úseku voľnej krajiny.

Najviac problémov je v národných parkoch, jedným z problémov je rozvoj cestovného ruchu, druhým užívanie území národných parkov, pretože práve tu sú najkvalitnejšie lesy, predovšetkým ihličnaté, o ktoré je z hospodárskeho hľadiska najväčší záujem a, samozrejme, práve v týchto lesoch sú aj najzaujímavejšie biotopy. Toto všetko musíme spoločne riešiť, inak budeme asi ťažko napredovať. Prial by som si, aby sme prestali spolu bojovať, ale radšej komunikovať o problémoch a hľadať riešenia.

Organizačne je ŠOP nastavená takým spôsobom, aby ústredie ŠOP fungovalo ako odvolací orgán v prvostupňových stanoviskách, ktoré vydávajú jednotlivé správy. Nie je to celkom štandardný postup v štátnej správe, ale potrebovali sme to takto urobiť, pretože podľa predchádzajúcej štruktúry nebolo možné ovplyvniť jednotlivých správ aj napriek tomu, že nemusi byť vždy správne...

V ďalšej časti svojho vystúpenia generálny riaditeľ ŠOP Ján Mizerák predniesol niekoľko informácií, z ktorých vyberáme:

- Pokiaľ ide o chránené vtáčie územia, treba vedieť, že v rámci navrhovaných území, ktorých je dnes na Slovensku 38, sa nevyhlasujú stupne ochrany. V rámci týchto území sú určité malé lokality, kde sa nachádzajú hniezdiská chránených druhov, prípadne biotopy chránených druhov. Tam je podľa platnej legislatívy vyhlásená ochrana prírody v súlade so smernicou. Treba vedieť, že ide o výmery, ktoré predstavujú 100 až 300 m priemer okolo hniezda, netreba sa teda obávať, že vtáčie územia budú vytvárať akési veľké bariéry vo vzťahu k nárokom na rozvoj územia...

- V súvislosti s obmedzeniami využívania územia pre majiteľov, správcov, nájomcov, rezort Ministerstva životného prostredia SR a ŠOP veľmi intenzívne pracujú na príprave návrhov, ktoré súvisia s kompenzáciami v súvislosti s obmedzeniami pre dotknuté osoby. Pracujeme na metodike a snažíme sa získať finančné prostriedky, aby sme vedeli kompenzovať jednak zvýšené náklady za činnosti, ktoré v zmysle legislatívy musia vykonať a, prirodzene, aj za ujmy, ktoré im vznikajú tým, že nemôžu riadnym hospodárením obhospodarovať svoje nehnuteľnosti...

- V súvislosti s rozvojom stredísk cestovného ruchu a mnohými problémami nás mrzí, že sme sa nedokázali dostať cez jednotlivé správy ku komunikácii s predstaviteľmi cestovného ruchu tak, ako sme si predstavovali. Problémy, ktoré tu vznikajú, majú dve roviny - objektívnu a subjektívnu. Objektívnu je jestvujúca platná legislatíva na úseku ochrany prírodného prostredia a krajiny. Subjektívna rovina vychádza z potenciálu, ktorý máme na správach a vo vzťahoch a spôsobi-

losti na vecnú a objektívnu komunikáciu. Pokiaľ vecná a objektívna komunikácia nebudú fungovať tak, ako si to predstavujeme, budem rád, ak sa to včas dozviem. Určite sa nájdú cesty riešenia. Chcem zdôrazniť, že pokiaľ sa ústredie ŠOP dozvedelo o problémoch, pomerne rýchlo sme našli systém riešenia...

- Spomínali sa zjazdovky, ktoré sú v 5. stupni ochrany. Položil som si otázku, čo získa rezort MŽP a ŠOP tým, že zjazdovka bude zaradená do 5. stupňa ochrany prírody. Myslím si, že nič, pretože sa na nej lyžuje, akoby tam bol I. alebo 2. stupeň. Tieto strediská boli budované za iných podmienok a pred platnosťou legislatívy o ochrane prírody a krajiny. Aj tu musíme spoločne nájsť spôsob, ako to riešiť. Bude treba predovšetkým postaviť určité regulatívy - akým spôsobom sa zjazdovky využívajú, aké sú tu dopravné kapacity, ako sa zabezpečí, že lyžiari nebudú zachádzať do územia, ktoré nie je vyčlenené pre šport, akým spôsobom sa určí začiatok a koniec sezóny atď. Toto sú témy, o ktorých musíme diskutovať, aby sme vedeli pripraviť materiál, ktorý bude tieto záležitosti riešiť...

- Na základe vašich podnetov by sme mali spracovať materiál z celého Slovenska, kde by boli vytýpané lokality, ktoré majú danosti pre aktivity zimného cestovného ruchu. Mali by sme sa snažiť skôr dobudovať tie strediská, ktoré na Slovensku už máme na štandard minimálne V4, pretože si myslím, že aj tam zaostávame, prípadne aj na vyšší štandard a neotvárať nové územia. Toto sa však podarí iba v prípade, že dokážeme komunikovať v rámci územia celej Slovenskej republiky a nebudeme vytrhávať problémy na regionálnej úrovni...

- Kde predovšetkým vidím priestor na efektívnu spoluprácu? V zmysle platnej legislatívy ŠOP spracúva v súčasnosti zonáciu, program starostlivosti a návštevné poriadky.

Návštevné poriadky sú spracované v rámci všetkých národných parkov okrem TANAP-u. Je to určité regulatívum, na základe ktorého sa možno orientovať, akým spôsobom sa dajú realizovať zámery v rámci chráneného územia.

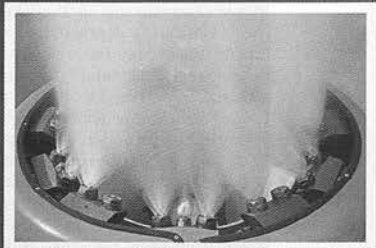
Dôležitou témou je program starostlivosti o zonáciu. Zatiaľ máme zonované len 2 územia - CHKO Horná Orava a Národný park Pieniny. Máme v pláne zonáciu dokončiť v priebehu roka, prípadne v budúcom roku. Zonáciou a programom starostlivosti chceme vytvoriť priestor aj na podnikateľské aktivity. V rámci týchto programov, predovšetkým programov o ochrane územia a zonáciu, je možnosť predkladať návrhy na to, ako by sa tieto územia mohli využívať...

Mojou ambíciou bolo prezentovať záujem Ministerstva životného prostredia SR a ŠOP na vytváranie podmienok na činnosti, ktoré súvisia s cestovným ruchom. Ak budú konštruktívne návrhy a návrhy, ktoré nebudú v rozpore s platnou legislatívou, nevidím problém v tom, aby sme spolu našli riešenia...

Pokračovanie v ďalšom vydaní LAVEX info č. 1/2007.

www.technoalpin.sk/.com

TECHNOALPIN
Snow experts

- ⊗ **PORADENSTVO**
- ⊙ **PROJEKTOVANIE**
- ⊕ **INŽINIERING**
- ⊖ **REALIZÁCIE A SERVIS**

TECHNOALPIN EAST EUROPE, s.r.o., Riečna 31, 010 04 Žilina

Poštová adresa:

TechnoAlpin East Europe, s.r.o.,
P.O.BOX B-61, 011 51 Žilina
E-mail: technoalpin@technoalpin.sk
Tel.: 041 700 26 44 - 45
Fax: 041 700 26 46

Oznamy a informácie

OITAF opäť zasadal

Dňa 18. septembra 2006 sa konalo už 111. zasadnutie riadiaceho výboru OITAF. Na pozvanie nemeckého lanovkárskoho zväzu sa konalo v Mníchove.

Rokovanie otvoril prezident OITAF Jean Charles Farando. Okrem pravidelnej kontroly úloh, odsúhlasenia protokolu zo 110. zasadnutia výboru v Grenobli, boli ďalšími bodmi programu:

- Príprava kongresu OITAF v roku 2011 – riadiaci výbor ustanovil jednotlivé komisie, ktoré sú zodpovedné za celú prípravu kongresu.
- Príprava odborného seminára OITAF, ktorý sa bude konať v roku 2007 v Innsbrucku v rámci výstavy Interalpín.
- Určenie dátumu valného zhromaždenia OITAF, ktoré sa uskutoční podľa predbežného návrhu v Nórsku.
- Zasadnutie vyhodnotilo činnosť pracovnej skupiny, ktorá spracúva návrh samostatnej smernice pre uvedenie do prevádzky starších – ojazdených lanoviek a vlekov. Činnosť tejto skupiny nebola v lete dostatočná. Zasadnutie určilo pre niektoré nesplnené úlohy nové termíny.
- Najviac diskutovaným bodom programu bola pripravovaná smernica o preprave detí na lanovkách.

Aj keď má smernica len odporúčajúci charakter, určuje základné podmienky a pravidlá pre prepravu detí menších ako 125 cm. V rámci diskusie sa určila hranica voľnosti pri určovaní vekovej definície dieťaťa. Veková hranica je v jednotlivých štátoch rôzna. Taktiež sa presnejšie definovali pojmy *zodpovedná a sprievodná osoba* a ich veková hranica. Bodom, ktorý treba v smernici dopracovať, je preprava organizovanej detskej skupiny s lyžiarskymi inštruktormi. Za dopracovanie smernice je zodpovedný francúzsky lanovkársky zväz.

- Účastníci zasadnutia boli informovaní o tom, že z iniciatívy švajčiarskych organizácií, ktoré sa zaoberajú lanovou dopravou, bola v švajčiarskom meste Maygering otvorená medzinárodná knižnica *lanovkárskych literatúry*. Knižnica sa bude priebežne dopĺňať všetkými odbornými titulmi, ktoré vychádzajú vo všetkých členských štátoch.
- Výbor prerokoval a odsúhlasil aj návrh finančného rozpočtu na rok 2007, prijatie nových členov a výskrtnutie neaktívnych členov.

Na záver zasadnutia riadiaci výbor určil termín a miesto ďalšieho zasadnutia. Uskutoční sa dňa 17. apríla 2007 v Innsbrucku v rámci výstavy Interalpín.

Dušan Mikloš

■ Účastníci zasadnutia riadiaceho výboru OITAF na záver navštívili aj tradičný mníchovský Oktoberfest

Najväčšia športová výstava na Slovensku

Už 13. ročník výstavy športových potrieb a zdravého životného štýlu **Športlína** sa konal v Banskej Bystrici v dňoch 21. – 23. septembra 2006. Významná, ale predovšetkým veľmi potrebná výstava pre všetkých, ktorých zaujíma šport a zdravý životný štýl, každoročne ponúka široký sortiment športových potrieb, pričom veľmi pružne reaguje na záujem tak vystavovateľov, ako aj návštevníkov. Tohtoročnou novinkou bola rozšírená prezentácia oblečenia na voľný čas.

Prvý raz tiež **Športlína** na širokej ploche predstavila motoristický šport a tuning.

Súbežne s výstavou **Športlína** sa konala aj 9. výstava hotelierstva a gastronómie **Hotel, 3.** výstava cestovného ruchu **Slovenská zima** a 1. výstava bazénov a kúpeľníctva **Wellnes**.

Výstava hotelierstva, ktorej mottom bolo **Všetko pre hotel a host'a** sa koná v regióne, kde sa cestovný ruch najdynamickejšie rozvíja. Výstavu v spolupráci pripravili Slovenská agentúra cestovného ruchu, Banskobystrický samosprávny kraj a Zväz hotelov a reštaurácií. Na výstave sa prezentovali významní dodávatelia technologických zariadení pre hotely a reštaurácie.

Výstava **Slovenská zima**, ktorú charakterizovalo motto **Čaro zimy a horúcich prameňov**, predstavila ponuku niektorých, najmä menších stredísk regiónu. Novinkou Slovenskej zimy sa stalo spojenie zimnej lyžovačky s kúpeľnými a relaxačnými pobytmi. Výstava bola určená pre všetky strediská cestovného ruchu, ktoré hľadajú možnosti rozšírenia ponuky služieb.

Výstava **Wellnes** s mottom **Pre zdravie tela a ducha** bola prvou lifestylovou výstavou na Slovensku. **Wellnes** je odpoveďou na súčasný náročný a často stresujúci spôsob života. **Wellnes** – to sú aktivity, ktoré prinášajú uvoľnenie tela aj ducha využívajúce relaxačné účinky vody. Špecializovaná výstava predstavila širokú ponuku bazénov, sáun, solárií určených pre verejné zariadenia – hotely, aquaparky, kúpele, ale aj novinky pre každodenné domáce používanie.

Na výstavnej ploche 3 980 m² sa prezentovalo 183 vystavovateľov, pričom na špecializovanej výstave **Slovenská zima** bolo zastúpených 29 vystavovateľov. Výstavu navštívilo 13 128 platiacich návštevníkov, z toho 1 400 odborných - registrovaných návštevníkov.

M. G.

Bude ministerstvo cestovného ruchu?

Na záver roka sa vo vládnej koalícii objavil názor, že by bolo potrebné v roku 2007 zriadiť Ministerstvo cestovného ruchu SR, pre ciele riadenie a usmerňovanie tohoto dôležitého a pre Slovensko perspektívneho odvetvia hospodárstva. Zriadením nového ministerstva by sa nemal zvýšiť počet pracovníkov ministerstiev, pretože aparát ministerstva by mali tvoriť pracovníci doterajšieho odboru cestovného ruchu MH SR a SACR.

■ Expozícia SACR na výstave Slovenská zima v Banskej Bystrici

■ Lyžiarske stredisko SKI CENTRUM Malachov sa výstavy zúčastňuje pravidelne

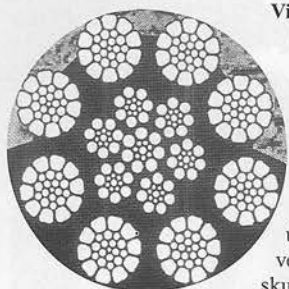

■ Predstavitelia ZZ LAVEX Ing. Miroslav Grešo a Ing. Ján Gavalier pri stretnutí so šéfredaktorom časopisu Cestovateľ Eubomirom Motyčkom

XIV. medzinárodná konferencia: Výskum, výroba a použitie oceľových lán a dopravníkov

Vieroslav Molnár,
Gabriel Fedorka,
Ján Boroška *1

V dňoch 17. – 20. októbra 2006 sa v Grandhoteli Permon na Podbanskom už po štrnásty raz stretli účastníci medzinárodnej vedeckej konferencie Výskum, výroba a použitie oceľových lán a dopravníkov.

Konferencia sa uskutočnila pod záštitou rektora Technickej univerzity v Košiciach Dr.h.c. prof. Ing. Juraja Sinaya, DrSc.

Organizátormi konferencie boli Technická univerzita v Košiciach Fakulta BERG, Katedra logistiky a výrobných systémov, Matador Púchov, Divízia dopravných pásov a Lana Vamberk. Štrnásty ročník konferencie bol premiérovou rozdelený do dvoch sekcií. Prvá sekcia sa venovala problematike oceľových lán a náplňou druhej sekcie bola problematika pásovej dopravy.

Na konferencii sa prezentovalo 156 účastníkov z deviatich krajín, okrem Slovenska prišli odborníci aj z Českej republiky, Srbska, Švajčiarska, Nemecka, Ruska a Maďarska.

V rámci konferencie v jednotlivých sekciách odznelo 70 zaujímavých príspevkov, ktoré sa týkali problematiky oceľových lán a pásovej dopravy. Tento ročník konferencie sa môže pýšiť aj dvoma významnými prvenstvami, keď bol v rámci konferencie ocenený 1600. účastník konferencie, ktorým sa stal doc. Ing. Viktor Tittel, CSc. a súčasne na konferencii bola prezentovaná v poradí už 500. prednáška, ktorú pripravil kolektív autorov Jaromír Pištora, Michal Lesňák a Tomuo Yamaguchi pod názvom Materiály a konštrukcie používané v magnetickej defektoskopii oceľových lán.

V rámci spoločenského večera boli pokrstené aj dve nové knižné publikácie – monografie, ktoré boli vydané pri príležitosti konania konferencie.

Autorom prvej monografie pod názvom Oceľové laná bol kolektív autorov pod vedením doc. Ing. Vieroslava Molnára, PhD. z Katedry logistiky a výrobných systémov Fakulty BERG TU v Košiciach. Autormi druhej monografie vydané pod názvom Pásová doprava boli prof. Ing. Daniela Marasová, CSc., doc. Ing. Vladimír Taraba, PhD., prof. Dr. Milos Grujić, Ing. Gabriel Fedorko, PhD., Ing. Peter Bindzár, PhD. a Ing. Nikoleta Husáková.

Stalo sa tradíciou, že súčasťou každej konferencie je aj bohatý sprievodný program. Nebolo tomu inak ani počas nedávno skončeného štrnásteho ročníka konferencie. V posledný deň podujatia sa uskutočnila exkurzia účastníkov s jazdou lanovkou na Solisko, pričom väčšina účastníkov pokračovala aj v pešej túre na vrchol Predného Soliska.

Na záver konferencie sa účastníci stretli na slávnostnom obede v Kolibe na Štrbskom Plese, kde odznela informácia, že ďalší, v poradí už jubilejný pätnásty ročník konferencie sa uskutoční tradične v Grandhoteli Permon v dňoch 7. – 10. októbra 2008.

■ Ocenenie 1600. účastníka konferencie
Doc. Ing. Viktora Tittela, CSc.

*1 doc. Ing. Vieroslav Molnár, PhD.,
Ing. Gabriel Fedorko, PhD.,
prof. Ing. Ján Boroška, CSc.,
Fakulta BERG TU v Košiciach,
Katedra logistiky a výrobných systémov,
Park Komenského 14,
043 84 Košice,
Slovenská republika.
Tel.: +421 55 6023 143,
Fax: +0421 55 633 1753,
e-mail: vieroslav.molnar@tuke.sk,
gabriel.fedorko@tuke.sk,
jan.boroska@tuke.sk

Obchodné zastúpenie firmy

KRIWAN Industrie-Elektronik GmbH

firma **RB** spol. s r.o. vám ponúka:

- prístroje na meranie poveternostných podmienok
- teplotné ochrany elektrických pohonov
- systémy pre reguláciu spotreby elektrickej energie

Kontakt:

Priehradná 75, 851 01 Bratislava
tel.: 02/ 4020 1211, 4020 1217
fax.: 02/ 4525 9520
e-mail: bukvai@rb.sk

■ Výstup účastníkov konferencie na Predné Solisko

Veľtrh horských technológií INTERMOUNTAIN 2006

Partnerská organizácia ZZ LAVEX v Českej republike – Svaz provozovatelů lanovek a vleků – usporiadal v dňoch 3. - 4. októbra 2006 v poradí už 8. medzinárodný veľtrh horských technológií INTERMOUNTAIN 2006. Veľtrh sa po prvý raz konal v novej hale Vojenskej zotavovne Bedřichov v Špindlerovom Mlyne.

Na pozvanie organizátora sa podujatia zúčastnili oficiálne aj zástupcovia ZZ LAVEX a niekoľko ďalších návštevníkov zo Slovenska. Spomenieme aspoň zástupcov lyžiarskych stredísk Pezinská Baba, Žiarce, Veľká Rača, Vyšné Ružbachy, Donovaly, Gelnica a viacerí ďalší, ktorí vždy radi využijú možnosť stretnúť sa a porozprávať so svojimi priateľmi a kolegami z českých lyžiarskych stredísk.

Intermountain je jediným veľtrhom špecializovaným na horské technológie a zariadenia pre lyžiarske areály na území Českej republiky a je určený prevažne pre odborných návštevníkov.

Prvý veľtrh sa uskutočnil v Peci pod Sněžkou v roku 1992 súčasne s Medzinárodným sympóziom o lanovej doprave, na ktorom vystúpilo 60 odborníkov z ČSFR, Francúzska, Nemecka, Rakúska a Švajčiarska. Všetky ďalšie ročníky už boli organizované v Špindlerovom Mlyne a od roku 2000 je kongresová časť organizovaná samostatne, nie ako súčasť veľtrhu.

Na tohtoročnom veľtrhu sa predstavilo takmer 120 českých a zahraničných firiem a značiek z odvetvia lanovej dopravy, snežných pásových

■ Pohľad do výstavných priestorov medzinárodného veľtrhu INTERMOUNTAIN

vozidiel, systémov technického zasažovania a príslušenstva, automatických odbavovacích systémov, informačných a komunikačných systémov, komunálnej a záhradnej techniky, sprievodných letných programov pre lyžiarske areály, gastronomického vybavenia horských bufetov a reštaurácií, ochranných prostriedkov a sietí, športového výstroja atď. Vystavovatelia z ČR, Slovenska, Poľska, Talianska, Nemecka a ďalších deviatich krajín predstavili svoje exponáty na asi 1 200 m² vnútornej a 1 000 m² vonkajšej plochy. Výstavný priestor – veľmi priestorový a vzdušný, poskytoval vystavovateľom a návštevníkom skutočne príjemné prostredie počas celého dňa. Najviac firiem a značiek malo zastúpenie v oblasti snežných pásových vozidiel – celkom ich bolo 28, ak prirátame firmy a značky z oblasti komunálnej techniky, tak ich bolo 34. Aj napriek uplynulej, na

■ Slávnostný prípitok pri otvorení podujatia

■ Početné zastúpenie tu mali výrobcovia zasažovacích systémov

■ Pred vchodom na výstavu lákali záujemcov snežné skútre

sneh bohatej zime, pretrvávajú záujem prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk o systémy technického zasažovania. Na veľtrhu predstavilo produktov z tejto kategórie 24 firiem a značiek.

Stálemu záujmu sa tešili aj expozície výrobcov lyžiarskych vlekov a lanových dráh, ktorých bolo osem. O tom, že najmä výrobcovia lanových dráh slávil v tomto roku v Českej republike úspechy, svedčí neuveriteľná skutočnosť, že sa postavilo 10 nových lanových dráh a niekoľko repasovaných.

Usporiadateľov veľtrhu Intermountain 2006 môže tešiť vysoký záujem odbornej i laickej verejnosti nielen z Českej republiky a zo Slovenska. Na veľtrhu sa vydalo 2 000 dvojdných vstupeniek, pričom niektoré boli použité opakovane, teda jedna vstupenka vpustila do haly niekoľkých návštevníkov. Preto usporiadatelia odhadujú, že veľtrh navštívilo približne tritisíc hostí.

Záujem firiem o účasť na veľtrhu Intermountain 2006, množstvo uzatvorených kontraktov, veľký počet vystavovaných exponátov a záujem verejnosti potvrdzuje, že veľtrh si získal dobrú pozíciu v rámci strednej Európy, k čomu našim kolegom úprimne blahoželáme.

Miroslav Grešo

ELO SYS

XII. medzinárodný veľtrh elektrotechniky, elektroniky a energetiky a VIII. celoslovenský seminár elektrotechnikov

Druhý októbrový týždeň 2006 sa mesto Trenčín stalo lákadlom pre všetkých záujemcov o novinky, predovšetkým odborníkov, ktorí sa zaoberajú a zaujímajú o problematiku a predmety, ktoré majú niečo spoločné s elektrinou. A že tých vecí je obrovské množstvo, presvedčili sme sa o tom aj my – zástupcovia ZZ LAVEX – revízní technici elektrických zariadení pri návšteve XII. medzinárodného veľtrhu elektrotechniky, elektroniky a energetiky ELO SYS.

Veľtrh sa konal v dňoch 10. - 13. októbra v areáli výstavniska TMM v Trenčíne. Záštitu nad veľtrhom malo Ministerstvo hospodárstva SR, odbornými garantmi boli Zväz elektrotechnického priemyslu SR, Fakulta elektrotechniky a informatiky STU v Bratislave, Slovenské elektrárne, Slovenský elektrotechnický zväz a Cech elektrotechnikov Slovenska.

Podrobnejšie informácie o akcii sme získali z tlačovej správy, podľa ktorej sa na veľtrhu ELO SYS predstavilo 334 vystavovateľov, z toho 84 zahraničných - z Poľska, Nemecka, Rakúska a Českej republiky. Vystavovali na ploche 110 m².

Počas 12 rokov sa z veľtrhu ELO SYS stalo jedno z najväčších a najvýznamnejších podujatí svojho druhu na Slovensku. Organizátori každoročne registrujú nárast vystavovateľov i návštevníkov. Na veľtrhu sa pravidelne zúčastňujú takmer všetky dôležité firmy, ktoré pôsobia v daných odvetviach. Predstavujú tu novinky v silnoprádovej elektrotechnike, elektroenergetike, osvetľovacej technike, elektronike, telekomunikačnej a rádiokomunikačnej technike, výpočtovej technike, meracej a regulačnej technike, elektrotechnických materiáloch, elektroinštalácií, energetike a vykurovaní, signalizačnej a zabezpečovacej technike.

Skutočnosť, že na veľtrhu je na čo sa pozerat', z čoho vyberať a, najmä, dozvedieť sa priamo na mieste niečo navyše a podrobnejšie o konkrétnom technickom elektronickom výrobku, prvku, zariadení, prístroji alebo inej technike, o ktorú sa návštevník zaujíma, môžeme po účasti na výstave len potvrdiť a odporučiť aj ostatným, aby si v budúcnosti naplánovali návštevu tohto veľtrhu. Okrem samotnej výstavy sú pre návštevníkov zaujímavé aj rozmanité sprievodné odborné programy, súťaže, odborné konferencie a semináre.

Návštevu veľtrhu, samozrejme, odporúčam aj prevádzkovateľom OHDZ a technického zasněžovania, pretože používajú celý rad elektrických prvkov a novinky z ktorejkoľvek prezentovanej

oblasti môžu plne využiť pri modernizácii, rekonštrukcii alebo minimálne pri údržbe svojich zariadení, ako aj pri nákupe potrebných náhradných dielcov. Vystavovaný sortiment výrobkov počnúc rôznymi koncovými vypínačmi, ističmi, snímačmi, regulátormi, transformátormi až po elektromotory riadené frekvenčnými meničmi, budú minimálne inšpiráciou pre budúce investície do ich zariadení.

Seminár elektrotechnikov

Aj keď veľtrh ELO SYS je atraktívnym a zaujímavým podujatím, našim hlavným cieľom návštevy Trenčína však bol VIII. celoslovenský seminár elektrotechnikov, ktorý sa konal súčasne s veľtrhom v dňoch 11. - 12. októbra 2006. Organizátormi seminára elektrotechnikov boli ZEŠ - Združenie elektrotechnikov špecialistov, Spoločnosť Markab Žilina, Elektrotechnická fakulta ŽU, Žilina a odborným garantom bol dekan EF ŽU v Žiline.

Keďže v určitej forme vykonávame činnosť elektrotechnikov špecialistov - revízných techníkov, rozhodli sme sa pre účasť na tomto seminári. Ustavične prebiehajúce zmeny v zákonoch, vyhláškach a elektrotechnických normách, či už pri výkone samotných revízií, v oblasti bezpečnosti práce, odbornej spôsobilosti a vzdelávania, kladú nároky nielen na samotné sledovanie zmien a aktualít v predpisoch, ale aj na prispôbenie samotnej činnosti podľa týchto nových nariadení. Z programu prednášok sme si vybrali prednášky o nových zákonoch a normách, ktoré sú v súčasnosti pre našu oblasť aktuálne a dotýkajú sa okrem iných aj prevádzkovania OHDZ. Vždy pre vlastný názor a lepšie pochopenie je dobré si vypočuť aj komentáre a vysvetlenia k novým legislatívnym predpisom od povolaných osôb, inšpektorov práce či spracovateľov týchto predpisov, lebo často je dôležité poznať aj to, čo je v predpise medzi riadkami, niekedy práve takýto výklad či iný pohľad ďalších zainteresovaných odborníkov poskytnú viac ako suché čítanie ustanovení predpisov, ktoré sú neraz bez vysvetľujúcich súvislostí ťažko pochopiteľné.

V rámci dvoch dní seminára odznelo 15 odborných prednášok, pre účastníkov bola pripravená aj prezentácia firiem - výrobcov meracích prístrojov, istiacich prvkov, medených a optických vodičov a káblov, ponúkali sa rôzne praktické knižné publikácie zamerané na elektrické inštalácie, ochranu, odbornú spôsobilosť, BOZP, cenníky prác, učebné pomôcky, učebné programy z firmy Markab Žilina, ktorá bola jedným z organizátorov seminára. Samozrejmosťou seminára bol aj zborník prednášok, ktorý dostal každý účastník seminára v rámci organizačného poplatku.

Zaujímavá bola prvá prednáška Ing. Kasanu, inšpektora práce z IP Nitra, k novým zákonom BOZP č. 124/2006, 125/2006, 126/2006 Z. z., ktorú sme si vypočuli na úvod seminára. Vo svojom vystúpení pripomenul, že v roku 2006 boli

■ Účastníci celoslovenského seminára elektrotechnikov

do 31. 8. 2006 prijaté 4 zákony, 2 vyhlášky a až 26 NV SR, ktoré bezprostredne riešia problematiku BOZP. V minulosti to boli ročne jeden až dva predpisy BOZP. V prednáške zdôraznil hlavné zmeny a odlišnosti, ktoré prijatím zákona č. 124/2006 Z. z. nastali. Sú to napríklad:

- v paragr. 2 bola rozšírená pôsobnosť zákona
- v paragr. 3 boli doplnené nové pojmy
- v paragr. 13 bolo zavedené úplne nové ustanovenie o bezpečnosti stavieb, pracovných prostriedkov a pracovných postupov
- v paragr. 14 sú to zmeny v právach a povinnostiach zamestnanca
- v paragr. 15 zmeny ustanovení pre oprávnenia na činnosť
- v paragr. 16 okrem iných ustanovení je zavedená aj päťročná aktualizácia príprava pre fyzické osoby, ktoré vykonávajú obsluhu technických zariadení, vykonávajú určené činnosti na základe osvedčenia alebo preukazu, ktoré strácajú platnosť, ak osoba neabsolvuje 5-ročnú aktualizáciu prípravy. Tým by sa mal čiastočne vyriešiť problém so znalosťou nových aktuálnych predpisov a ustanovení technických noriem, podľa ktorých sa určené činnosti vykonávajú. Treba pripomenúť, že len pre oblasť osobnej lanovej dopravy bolo v novembri 2005 prijatých vyše dvadsať nových STN EN, ktoré nahradili šesť pôvodných noriem,
- v paragr. 17 sa hovorí o pracovných úrazoch
- v časti III. je inak riešené doterajšie monopolné postavenie Technickej inšpekcie.

■ Na výstave ELO SYS bolo čo obdivovať

V ďalšej časti prednášky informoval aj o zákone č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce, ktorý nahradil zákon č. 95/2000 Z. z. V zákone č. 125/2006 Z. z. došlo aj k zmenám, napríklad:

- v paragr. 19 sa rozšíril okruh osôb, ktorým možno uložiť pokutu, zmenil sa termín uloženia pokuty odo dňa prerokovania protokolu z 1 na 2 roky
- v paragr. 20 sa zvýšila dolná hranica poriadkovej pokuty z 500 Sk na 2 000 Sk a rozpätie poriadkovej pokuty pre FO sa zvýšilo z 500 až 10 000 Sk na 2 000 až 20 000 Sk.

Na záver prednášky informoval o pripravovanej zmene vyhlášky č. 718/2002 Z. z. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení. V súvislosti s touto vyhláškou sa napríklad opätovne diskutuje o zavedení zaužívaného pojmu *revízia* namiesto *odbornej prehliadky a skúšky*, čím by sa terminológia zosúladiť s technickými normami a ďalšími predpismi, ktoré tento pojem používajú.

Ďalšia zaujímavá prednáška bola na tému Prehliadka a údržba elektrických inštalácií v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu, ktorú predniesol Ing. P. Kolenkáš z Elduko Rimavská Sobota. NV SR č. 393/2006 Z. z. stanovuje pre dané priestory dodržiavanie minimálnych požiadaviek na zaistenie BOZP. Upozornil na skutočnosť, že už od roku 2000 sa priestory neoznačujú ako SNV 1, SNV 2..., ale ako zóna 0, 1, 2... Súčasne informoval o organizačných opatreniach pre prevenciu a ochranu pred výbuchom, ku ktorým patrí aj vypracovanie prevádzkového poriadku, ktorý sa musí predložiť napríklad pri revízii a čo všetko musí poriadok obsahovať.

Aktuálnou bola aj prednáška Prepät'ové ochrany zapojené v sieťach nn podľa STN EN 61643-11 revízieho technika p. Šeligo zo Žiliny, ktorý informoval o pripravovanej norme IEC 62 305, resp. jej prevzatí, ktorá má nahradiť normy STN 34 1390 a 34 1391 – zaoberajúce sa ochranou pred bleskom. Norma by mala platiť od r. 2007 a zásadným spôsobom má zmeniť danú problematiku, pričom na riešenie predmetných ochrán sa budú klásť zvýšené materiálne požiadavky.

Na prednášku nadviazal aj Marcel Čatloš – predseda TK 82 pri SÚTN, pracovník firmy Hasma Kropachy, ktorý informoval o návrhu normy IEC 60364-5-53, ktorá rieši ochranu, bezpečné odpájanie, spínanie a monitorovanie v nízkonapäťových inštaláciách.

Ešte veľa by sa dalo rozprávať o aktuálnych témach jednotlivých prednášok a vystúpení na VIII. celoslovenskom seminári elektrotechnikov, chcel by som však pripomenúť predovšetkým zodpovedným pracovníkom prevádzkovateľov OHDZ základnú zmenu v predpisoch BOZP, ktorou je nový zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktorý po 10 rokoch ruší zákon č. 330/96 Z. z. a súčasne aj vyhlášku č. 111/75 Zb. o evidencii a registrácii pracovných úrazov. Vzhľadom na to, že v zákone sú okrem spomínaných aj ďalšie, dosť podstatné zmeny, mal by sa s ním podrobne zoznámiť každý, koho sa týka, aby sa vyhol nežiaducim prekvapeniam. Prirodzene, nevyhnutné je zoznámiť sa v potrebnom rozsahu aj s ďalšími právnymi predpismi vo vzťahu k činnostiam, ktoré sa na OHDZ vykonávajú.

Peter Griš

Pracovníci ZZ LAVEX na návšteve u výrobcov lanoviek a snežných pásových vozidiel

Ustavičný pokrok v oblasti výroby zariadení osobnej lanovej dopravy a strojov na úpravu lyžiarskych tratí, ktorý smeruje predovšetkým k dosiahnutiu vysokej úrovne bezpečnosti, spoľahlivosti, ale aj výkonnosti a komfortu, vedie pracovníkov, určených pre ich obsluhu, údržbu, kontrolu či vykonávanie predpísaných skúšok nielen k detailnému poznaniu týchto zariadení, ale aj k sústavnému sledovaniu rôznych inovácií. To všetko je potrebné, aby sa pri výkone spomenutých činností predišlo *nepríjemným* situáciám a aby skôr, ako ktorýkoľvek oprávnený pracovník začne na predmetnom zariadení niečo robiť, vedel presne čo môže robiť, čo má robiť a ako to má urobiť.

Aj z tohto dôvodu sa odborní pracovníci ZZ LAVEX, ktorí vykonávajú nielen odborné prehliadky a skúšky na lanovkách a lyžiarskych vlekoch, ale predovšetkým vychovávajú odborne spôsobilých pracovníkov pre obsluhu, údržbu a opravy uvedených zariadení, obrátili na zástupcov firiem **Doppelmayr vo Wolfurte** a **Kässbohrer v Laupheime** so žiadosťou umožniť im návštevu ich výrobných a montážnych priestorov, aby na vlastné oči mohli spoznať organizáciu výroby, spôsob montáže, postupy skúšania a, napokon, systém expedície lanoviek, lyžiarskych vlekov a snežných pásových vozidiel. Predstavitelia oboch spoločností im vyšli v ústrety, a tak v dňoch 11. – 13. septembra 2006 mohli v sprievode Dipl. Ing. Gernota Fischera, technicko-obchodného zástupcu firmy Doppelmayr pre Slovensko a Susanne Polak, technicko-obchodnej zástupkyne firmy Kässbohrer obe spomínané firmy navštíviť.

Niekoľko zásadných míľnikov firmy Doppelmayr

Rok:

- 1892** – založenie firmy Konradom Doppelmayrom
- 1924** – vyrobený prvý osobný výťah
- 1937** – vyrobený prvý lyžiarsky vlek pre Zurs am Arlberg (do roku 1972 hromadná výroba lyžiarskych vlekov)
- 1972** – vyrobená prvá lanová dráha s odpojiteľnými kabínami pre Mellau, Rakúsko

- 1981** – vyrobená prvá lanová dráha s odpojiteľnými 4-sedačkami na svete, Breckenridge, USA
- 1991** – vyrobená prvá lanová dráha s odpojiteľnými 6-sedačkami na svete, Mont Original, Kanada
- 1996** – vyrobený prvý dvojlanový systém funitel, Hintertux, Rakúsko
- 1997** – vyrobená prvá lanová dráha s odpojiteľnými 8-sedačkami na svete, Vradal, Nórsko
- 1999** – vyrobená prvá pozemná obežná lanovka Cable Liner Shuttle v Las Vegas, USA
- 2001** – vyrobený prvý systém na prepravu sypkých materiálov Ropecon, Strengen, Rakúsko.

V roku 2002 prišlo k fúzii koncernu Doppelmayr/Garaventa a k otvoreniu nového závodu Hohe Brucke vo Wolfurte, Rakúsko.

- 2003** – vyrobená prvá lanová dráha na svete pre prepravu osobných automobilov, Bratislava, Slovensko
- 2004** – realizácia úchvatnej lanovej dráhy 3S v Kitzbüheli, Rakúsko a prvej 8-sedačky s elektrickým vyhrievaním sedačiek, Lech a Schrocken, Rakúsko
- 2005** – prvá obežná kabínková lanovka s otáčavými kabínkami na svete, Sattel-Hochstuckli, Švajčiarsko.

■ Pohľad na výrobný závod Doppelmayr vo Wolfurte

■ Podrobný výklad počas prehliadky závodu poskytol Ing. Gernot Fischer

Hneď na úvod treba povedať, že spôsob prehliadky jednotlivých prevádzok firmy Doppelmayr bol výborne premyslený a veľmi účelný, takže sme mohli vidieť všetky detaily projekcie, konštrukcie, prípravy výroby, výroby jednotlivých komponentov, montáže, skúšania, skladovania a expedície kompletných technologických celkov. Veľkým prínosom bola možnosť osobne konzultovať niektoré otázky s vedúcimi pracovníkmi jednotlivých pracovísk. V rámci prehliadky sme videli a prekonzultovali niektoré špecifické výrobné operácie – napríklad opracovanie lanových kotúčov a ich kontrolu, skúšanie pohonu na skúšobnej stolici, montáž a skúšanie elektrických rozvádzačov atď. Zaujímavosťou bola aj expedícia a nakládka poháňacieho lanového kotúča s priemerom viac ako 400 cm, ktorý sa nakladal v horizontálnej polohe a potom sa sklopil pod určitým uhlom, aby mohol byť prepravený po pozemnej komunikácii na miesto určenia. Uhol sklopenia závisí, samozrejme, od možnosti prejazdového profilu vybranej trasy prepravy. Preprava sa vykonáva špeciálnym nákladným vozidlom. V skladových priestoroch sme ako prví mohli vidieť komponenty pre sedačkovú lanovku Oravská Lesná, pripravené na expedíciu. Bližšie sme sa zoznámili aj so systémom zaškolenia pracovníkov budúcich prevádzkovateľov lanoviek, ktorí musia absolvovať približne týždňovú prípravu pre výkon obsluhy, kontroly a predpísaných skúšok, ktoré je v zmysle pokynov výrobcu povinný vykonávať prevádzkovateľ lanovky.

Kässbohrer

Firma začala podnikat' v oblasti výroby vozidiel už v 19. storočí. V roku 1893 otvoril Karl Kässbohrer v nemeckom Ulme obchod s kočiarimi, čím položil základný kameň pre firmu Karl Kässbohrer Fahrzeugwerke GmbH, ktorá začala v roku 1907 vyrábať ťžitkové vozidlá s patentovanou nadstavbou. V roku 1950 vyvinula autobus Setra, prvý autobus so samonosnou karosériou. V roku 1967 bolo podnikanie firmy rozšírené o vývoj snežných pásových vozidiel. V roku 1969 vzniklo samostatné výrobné oddelenie terénnych vozidiel PistenBully. Kässbohrer zaviedol do výroby snežných pásových vozidiel prevratnú novinku – naftový motor a hydrostatický pohon. Krátko po uvedení na trh v roku 1971 získalo inovované vozidlo PistenBully na medzinárodných súťažiach vo Flaines, Horné Savojsko, prvú cenu ako technicky najlepšie vozidlo. A to nebolo všetko! V roku 1984 prekvapil Kässbohrer novým typom navijaku s trecími kladkami, čím určil nový štandard na svetovom trhu.

V priebehu ďalších rokov sa paleta terénnych vozidiel rozširovala. V roku 1990 uviedla firma Kässbohrer na trh vozidlo na efektívne čistenie pieskových pláží, čím perfektne doplnila zimný program. Okrem vývoja vozidiel prešla firma v 90. rokoch aj štrukturálnymi zmenami: v roku 1994 sa oddelenie terénnych vozidiel firmy Kässbohrer Geländefahrzeug GmbH osamostatnilo, v roku 1998 sa firma Kässbohrer Geländefahrzeug GmbH zmenila na akciovú spoločnosť a uviedla sa na svetovú burzu a v roku 2002 výroba z Ulmu a konštrukcia a administratíva zo Sendenu boli premiestnené do úplne nového spoločného priestoru firmy v Laupheime.

Pri prehliadke priestorov firmy sa pracovníci ZZ LAVEX od Susanne Polak dozvedeli, že snežné pásové vozidlá sa v závode len montujú, nevyrábajú sa žiadne komponenty s výnimkou kabín pre vodiča a pojazďových pásov. Firma kooperuje s veľkým množstvom renomovaných dodávateľov, preto bola nútená vyvinúť dômyselný systém zabezpečovania, skladovania a prísunu jednotlivých komponentov pre montážne linky.

Raritou je testovanie a skúšanie finálnych výrobkov v špeciálnych skúšobných kobkách. Počítač riadi celú skúšobnú prevádzku, simuluje rôzne záťažové stavy, pričom záťaž zabezpečujú elektrické generátory, z ktorých získaná energia sa využíva pre vlastnú potrebu.

Firma má vlastné vývojové pracoviská, ktoré využívajú pri svojej práci poznatky a skúsenosti získané od servisného centra a širokej základne zákazníkov. Organizácia servisu a blízkosť ku každému zákazníkovi je prioritou firmy Kässbohrer. Filiálne zastúpenia v Rakúsku, Taliansku a Švajčiarsku a dcérske firmy vo Francúzsku a USA, ako aj vyše 130 väčších či menších zastúpení v 68 krajinách sveta, vytvárajú veľmi dobré podnikateľské prostredie.

V mene pracovníkov ZZ LAVEX i vo svojom mene, chcem vyjadriť úprimné poďakovanie predstaviteľom firiem Doppel-

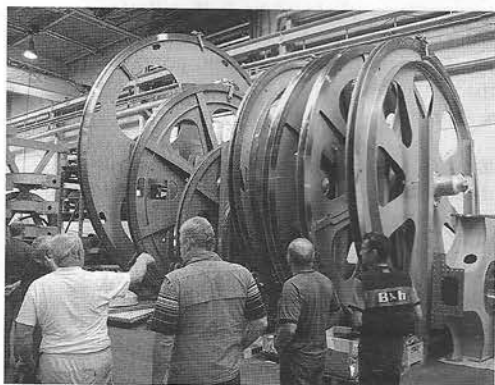
■ SPV Kässbohrer pri úprave U-rampy

■ Pri návšteve v závode Kässbohrer sprevádzala účastníkov Susanne Polak

mayr/Garaventa AG a Kässbohrer Geländefahrzeug GmbH za ich srdečné prijatie a starostlivosť počas návštevy v ich zariadeniach a zaželať im veľa osobných i pracovných úspechov.

■ Miroslav Grešo

■ Výroba lanových kotúčov zaujala

■ SPV Kässbohrer PistenBully 600 pri práci

Zo života našich stredísk

Nové stredisko SKI CENTRE LEVOČA

Dnes našim čitateľom chceme predstaviť nové, mladé lyžiarske stredisko, ktoré sa nachádza v Levočských vrchoch, 6 km severne od mesta Levoča, v časti Levočská dolina. Pri mikrofóne máme riaditeľa SKI Centre Levoča – LD Ing. VAVRINCA SEDLÁKA, ktorého sme požiadali, aby nám stredisko predstavil, kedy vzniklo, aké má v súčasnosti vybavenie a aké sú plány spoločnosti v jeho ďalšom rozvoji.

■ Kedy sa stredisko začalo budovať?
Lyžiarske stredisko SKI Centre Levoča začala naša spoločnosť budovať v júli 2003. Financovalo ho z úverových zdrojov mesto Levoča prostredníctvom príspevkovej organizácie. V rámci tejto 1. etapy vznikli tri trate, jedna v dĺžke 850 m, je to pretekárska trať, ďalej zjazdovka s dĺžkou 1 050 m, tzv. rodinná a potom traverz, ktorý má dĺžku 1 130 m. Súčasne bol vybudovaný aj technicko-hospodársky objekt s celým zázemím – technológiou, sociálnymi zariadeniami, pokladňou a najpotrebnejšími službami - skiservis, požičovňa lyží a bufet. Takisto sa vybuďovalo

■ Pohľad na zjazdové trate v stredisku SKI CENTRE Levoča

parkovisko a pre celý areál, pre všetky lyžiarske trate, sa vybuďovalo zasnežovanie vysokotlakovým systémom a hrádza na vodnej nádrži pre odber vody. Z dopravných zariadení sme postavili štyri lyžiarske vleky - 2 vleky H 130 v dĺžke 850 a 715 m, vlek P v dĺžke 210 m a malý detský lanový vlek dlhý 60 m. Naše stredisko bolo dosiaľ v prevádzke tri lyžiarske sezóny. V tomto roku budujeme stredisko podľa projektov 1. etapy, dokončuje sa celý technicko-hospodársky objekt s ubytovaním, reštauračnou časťou a, navyše, oproti 1. etape sme vybuďovali zjazdovku v dĺžke 250 m, na ktorej bude umiestnený baby skipark, kde budú dva detské vleky Tatrapoma P v dĺžke 210 m a detský lanový vlek 50 m. Prirodzene, naše stredisko poskytuje všetky služby – ubytovacie a reštauračné služby, vonkajší bufet na občerstvenie, skiservis, požičovňu lyží, lyžiarsku škôlku a lyžiarsku školu. Oproti minulému roku, kedy bolo k dispozícii jedno parkovisko, samozrejme bezplatné, vybuďovali sme ďalšie parkovisko najmä pre autobusy, ktoré je k dispozícii takisto bezplatne.

■ Aký je vzťah mesta Levoča k stredisku a aká je spolupráca mesta s prevádzkovateľom strediska?

Ako som už spomínal, výstavba strediska od začiatku bola pod patronátom mesta prostredníctvom príspevkovej organizácie. Správa turisticky vyhľadávaného historického mesta Levoča si dobre uvedomuje, že mesto potrebuje podmienky pre cestovný ruch aj v zimnom období, a to bolo hlavnou myšlienkou, aby sa podmienky pre cestovný ruch vytvárali aj v zime - využije sa tým kapacita ubytovacích možností v meste i blízkom okolí. Prakticky možno povedať, že stredisko vzniklo z podnetu mesta. Nakoľko nám nevyšla grantová schéma, ktorú sme predkladali MH SR na ukončenie 1. etapy výstavby a bolo potrebné 1. etapu dokončiť a skvalitniť služby, mesto si zobralo úverové zdroje. Mesto má zastúpenie v riadiacich orgánoch, v predstavenstve spoločnosti a aktívne spolupracujeme na zveľadovaní a ďalšom rozvoji samotného strediska.

■ Ktorí návštevníci – lyžiari našli najskôr cestu do vášho strediska? Aké je zloženie klientely v porovnaní domácich a zahraničných návštevníkov?

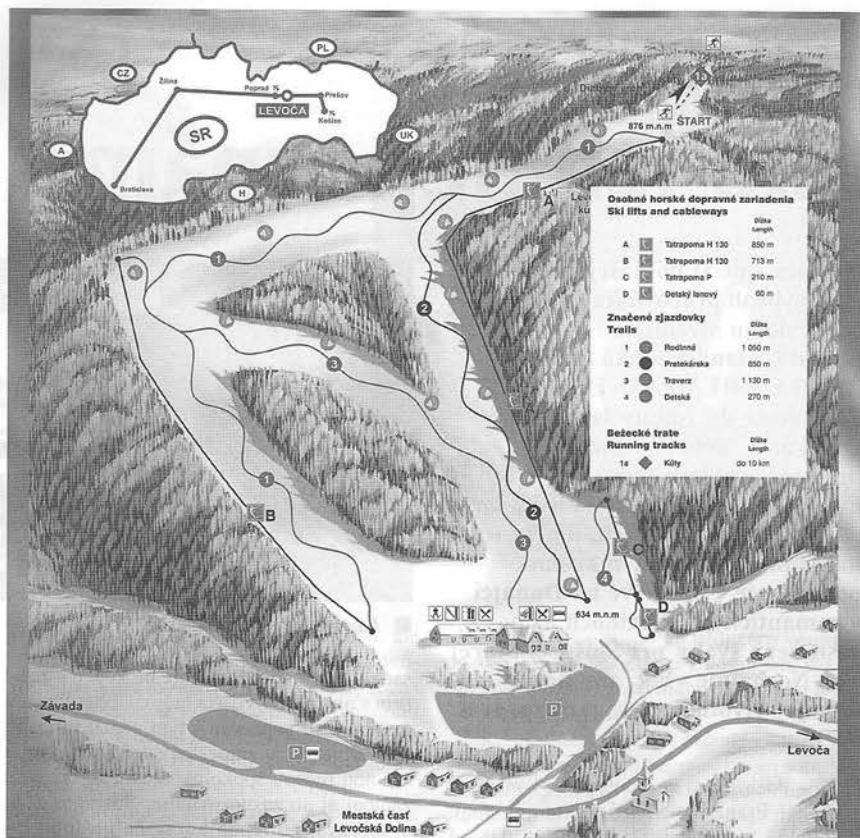
■ Ing. Vavrinec Sedlák

Treba brať do úvahy, že naše stredisko je ešte mladé, iba sa etabluje na lyžiarskom trhu. Prvé dve zimné sezóny popri domácich návštevníkoch a lyžiaroch zo Spišskej Novej Vsi a okolia Popradu prichádzajú aj hostia z Poľska. Radi k nám chodia lyžovať aj návštevníci z Prešova a Košíc. Postupne k nám cestu našli Ukrajinci a Maďari, mali sme tu dokonca aj Angličanov, takže vidno, že stredisko sa dostáva do povedomia lyžiarskej verejnosti a verím, že po tohtoročných investíciách sa návštevnosť opäť zvýši a nájdu k nám cestu aj ďalší milovníci lyžovania.

■ Akými formami sa snažíte lyžiarske stredisko propagovať, zúčastňujete sa aj na medzinárodných výstavách a workshopoch? Pomáha vám v propagácii aj mesto Levoča?
Prirodzene, aj v oblasti marketingu úzko spolupracujeme s mestom. V rokoch 2004 - 2005 sme spoločne s mestom Levoča absolvovali výstavy v Krakove (jeseň 2004), potom to bol veľtrh Regiontour v Brne a výstava v Budapešti. V tomto roku sme sa zúčastnili na medzinárodnej výstave vo Varšave a spolu s mestom Levoča aj na Ukrajine, konkrétne na výstave Travel Market v Kyjeve. Pred sezónou nás ešte v novembri čaká účasť na Hó Show v Budapešti. Aj pri ďalších formách propagácie, pri tlačených materiáloch, na internetovej stránke a pod. spolupracujeme spoločne s mestom. Pred tohtoročnou zimnou sezónou okolo cesty č. 18 z Prešova a Popradu až do samotného skicentra urobíme dopravné značenie a takisto pripravujeme veľkoplošné panely zo strany od Prešova a Popradu.

■ Do lyžiarskych stredísk v poslednom období prichádza čoraz viac návštevníkov, ktorí nepatria k najzdatnejším lyžiarom. Najmä veľá klientely zo zahraničia si prídu vyskúšať tento druh zimného športu. Ako je vo vašom stredisku zo zákona naplnená povinnosť zaistiť bezpečnosť na lyžiarskych tratiach a poskytnúť prvú pomoc, prípadne zabezpečiť odvoz zraneného zo zjazdovky? Samozrejme, aj k nám prichádzajú menej zdat-

je vojenský výcvikový priestor Javorina. Keďže v budúcnosti chceme stredisko budovať tak, aby poskytovalo služby aj pre letnú turistickú sezónu, chceme dobudovať cykloturistické trasy a turistické chodníky, čo nám umožní skutočnosť, že dňom 1. 1. 2007 by malo vojenské pásmo Javorina zaniknúť. Všetko nasvedčuje tomu, že možnosti rozšírenia podmienok pre cestovný ruch sa zvýšia aj prepojením Spiša s Ľubovnianskym okresom na druhej strane Levočských vrchov najmä cykloturistickými trasami v lete a bežeckými lyžiarskymi trasami v zime. Plány a predstavy tu sú, veríme, že aj legislatívne sa to všetko vysporiada.

Čím chcete ešte potešiť súčasných i budúcich návštevníkov, čím chcete prilákať hostí v zimnom i letnom období?

Práve dokončujeme prípravu na novú zimnú sezónu a budeme veľmi intenzívne zvažovať, čo všetko treba urobiť pre využitie aj letnej sezóny. Uvažujeme o agroturistike, cykloturistike, pretože otvorením bývalého vojenského priestoru sa vytvára široký priestor pre rozvoj práve týchto aktivít. Je to skutočne krásny kút Slovenska, verím, že bude prístupný verejnosti a bude slúžiť cestovnému ruchu. Čo sa týka ďalších zim, pripravujeme sa na možnosť využitia prostriedkov z eurofondov na roky 2007 – 2013. Chceli by sme získať zdroje na 2. etapu - na výstavbu ďalšej zjazdovky a potrebného vybavenia. Úverové zaťaženie je dosť veľké, v tomto roku sme vložili 20 miliónov Sk. Treba získať ďalšie prostriedky, aby sme stredisko dobudovali podľa plánov, a tak držali krok s potrebami a službami, ktoré musí mať dobre vybúvané stredisko.

Na záver nášho rozhovoru by som chcel všetkých čitateľov, ich priateľov a známych pozvať k nám, nielen do samotného strediska, ale aj do historickej Levoče, so vzácnymi architektonickými pamiatkami – s radnicou, chrámom Sv. Jakuba, v ktorom je vzácne dielo Majstra Pavla - najvyšší gotický oltár na svete, ktorý meria 18,62 m a množstvo rene-

ni lyžiari, máme s tým skúsenosti. Pokiaľ ide o zaistenie bezpečnosti lyžiarov, aj vybudovanie menej náročnej zjazdovky pre začiatčovníkov je jedným z opatrení predchádzania úrazov. Samotnú bezpečnosť na zjazdovkách denne zabezpečujeme službami - vždy je jeden záchranár na zjazdových tratiach. Sú to záchranári, ktorí prešli potrebným školením a vykonali predpísané skúšky. K dispozícii v stredisku je všetko potrebné vybavenie – sane, na zjazdovkách máme ochranné siete, kde je to potrebné, sú kryty na stožiaroch. Do budúcnosti pripravujeme v zmysle zákona aj značenie zjazdoviek.

Uplynulá zima bola z hľadiska snehových podmienok a počasia vynikajúca, lyžiarske strediská v rámci celého Slovenska si priebeh lyžiarskej sezóny pochvalovali. Ako hodnotíte zimnú sezónu vo vašom stredisku? Usporadúvate organizované podujatia, lyžiarske kurzy a podobne?

Uplynulá zimná sezóna bola dobrá aj v našom stredisku. Prirodzene, trochu ťažšie sa nám to hodnotí, pretože to bola len tretia zimná sezóna. Avšak pri porovnaní s dvoma predchádzajúcimi bola lepšia, zvýšila sa nám návštevnosť nielen domácich, ale aj zahraničných hostí, stredisko objavili napríklad lyžiari z Českej republiky. Veríme, že nastávajúca sezóna bude zasa lepšia aj s príspevom skvalitnenia služieb v stredisku.

Pokiaľ ide o organizované podujatia, ponúkame možnosť lyžiarskych výcvikov pre školy v okolí, rovnako možnosť usporadú-

vania podnikových športových akcií. V minulom roku sme zaviedli skibus, ktorý premával z Levoče do strediska tri razy denne, aj na večerné lyžovanie. V tomto roku chceme službu skibusu rozšíriť aj zo Spišskej Novej Vsi, ak bude záujem, aj z ubytovacích zariadení v Slovenskom raji. Aj takouto formou si chceme získať návštevníkov.

Aké máte pri rozširovaní služieb v stredisku skúsenosti s ochranou prírody? Je rozvoj lyžiarskeho strediska z hľadiska platnej legislatívy nejakým spôsobom obmedzovaný?

Pri projektovaní strediska úzko spolupracujeme aj s ochranármi. Prirodzene, nič nejde bez nejakých menších problémov, ktoré si musíme vysvetliť, každá strana má na vec svoj názor. Slovensko je krajina, ktorá je priam stvorená pre cestovný ruch. Levočské vrchy, neďaleký Slovenský raj a ďalšie oblasti sú predurčené pre turizmus, pre to, aby sa v nich ľudia pohybovali, relaxovali, športovali. To musí pochopiť aj druhá strana. Samozrejme, musíme cestovný ruch robiť tak, aby sa príroda nedevastovala. Spolupráca tu je, boli tu určité problémy, ale vyriešili sa. Verím, že dobrá spolupráca bude aj naďalej fungovať, nielen pre 1. etapu, ale aj pre ďalšie projektované zámery. Tie máme rozdelené do troch etáp, pre ktoré je spracovaná EIA, to znamená, že mnohé problémy sú už v podstate vyriešené. Pri ďalších krokoch musíme vždy prizývať zainteresované zložky. Zo začiatku sme museli brať ohľad aj na to, že v blízkosti

Lyžiarsky vlek a zjazdovka

Historická budova levočskej radnice

sančných domov. Samotné historické námestie je architektonickým skvostom Slovenska. Netreba zabúdať ani na to, že v blízkosti Levoče sa nachádza Spišský hrad, Žehra, nie je ďaleko ani Poprad s Aquacity, termálne kúpalisko Vrbov, 30 km od Levoče sú Vysoké Tatry, na skok je Slovenský raj a množstvo ďalších pozoruhodností. Návštevníci Levoče tu majú veľké možnosti oddýchnuť si, zalyžovať si a spoznávať množstvo historických pamiatok, krásnych prírodných oblastí a dobrých ľudí.

Ďakujeme za rozhovor.

Miroslav Grešo

ZUSAMMENFASSUNG

In der Nähe der historisch wertvollen Stadt Leutschau (Levoča), die vor allem durch die gotische Kirche und den weltweit höchsten gotischen Altar (18,5 m) aus der Werkstatt des weltberühmten Schnitzers Meister Pavol aus Leutschau berühmt ist, wächst ein neues Skizentrum Leutschauer Tal. Dipl. Ing. Vavrínek Sedláč, der Leiter des Skizentrums, spricht über seine Gegenwart und Zukunft.

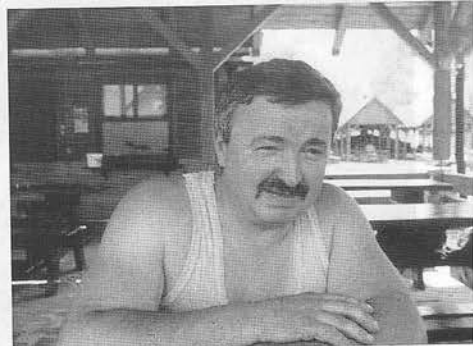
SUMMARY

Near to the historically valued town Levoča, which is famous for its gothic church and mainly the tallest gothic altar (18,5 m) in the world, created by the world-known woodcarver Master Pavol of Levoča, grows new ski resort SKI CENTRUM Levočská dolina (Levoča Valley). Dipl. Ing. Vavrínek Sedláč talks about its presence and future.

Lanovkáři, ako ich nepoznáme

Dnes sme si do našej rubriky vybrali pracovníka lyžiarskeho strediska Skipark Eland Spišská Stará Ves PETRA KREMPASKÉHO. Jeho cesta do rodiny lanovkárov a vlekárov nebola vôbec priamočiara, bola skôr komplikovaná a pestrá. Viedla ho cez vyučenie za stolára, diaľkovú nákladnú prepravu, súkromné podnikanie v pltníctve na Dunajci v romantických Pieninách až po zasnežené svahy pri Spišskej Starej Vsi. Nechajme však, aby nám o svojej životnej ceste porozprával on sám.

Foto: M. Grešo

Lanovkár Peter Krempeký

P. K. - Pochádzam zo Zamaguria, konkrétne z Veľkej Frankovej, narodil som sa však v Spišskej Starej Vsi 27. júna 1960. Už od malička ma to ťahalo k strojom, preto som chcel byť automechanikom. Keďže však nás bolo doma sedem detí, nemohli sme si veľmi vybrať školy ani povolania. Predbehol ma môj starší brat, a tak som sa musel uspokojiť s vyučením za stolára. Po vyučení som išiel na základnú vojenskú službu, kde som sa dostal k tankom, a tak som sa konečne dostal k strojarine. Preto niet divu, že po vojenčine som sa už nevrátil k stolárskemu remeslu. Nastúpil som ako vodič do ČSAD, kde som najskôr jazdil na menších nákladných autách, až som postupne prešiel na veľkú diaľkovú nákladnú prepravu – dnešné TIR. Tam som pracoval približne 6 rokov. Neskôr som začal ako súkromník pri pltníctve na Dunajci. Aj tu som bol asi 5 – 6 rokov. Bola to však práca len cez letné mesiace a zimu som nemal vyplnenú. Tak som sa rozhodol, kúpil som si nový kamión a začal som na vlastnú päsť robiť medzinárodnú prepravu. Zákony však boli také, že po 6 rokoch už kamión nemôže robiť medzinárodnú prepravu. Nezostalo mi nič iné, iba sa vrátiť k pltiarim... Ale situácia sa opakovala, zasa som nemal vyplnenú zimu. Zhodou okolností som dostal prácu na lyžiarskych vlekoch v lyžiarskom stredisku Skipark Eland.

sadol som si, šiel som hore na kopec a začal som s ním robiť. Vďaka môjmu dlhoročnému vzťahu k strojom som s tým nemal problém a myslím si, že zamestnávateľ je so mnou i mojou prácou spokojný. Rovnako tak som začínal aj so zasnežovaním. Postupne som absolvoval potrebné kurzy na obsluhu lyžiarskych vlekov, zasnežovacieho zariadenia, obsluhy SPV i pre výkon záchranej lyžiarskej služby. Na všetko mám oprávnenia, ktoré si každé dva roky obnovujem.

M. G. - Keď už spomínate vašu prácu v stredisku, predstavte nám Skipark Eland trochu bližšie. Čo všetko v ňom majú návštevníci k dispozícii?

P. K. - Lyžiarske stredisko Skipark Eland Spišská Stará Ves bolo uvedené do prevádzky na jeseň 2003 ako súčasť komplexu služieb hotela Eland, v ktorom majú návštevníci k dispozícii bazén s whirlpoolom, vitálny svet, fitness, športovú halu a tenisový kurt, areál pre kone, požičovňu bicyklov, snežných skútrov a štvorkoliek, biliard. Pôvodne stredisko začínalo s jedným lyžiarskom vlekom H 100 s kapacitou 900 os/h v dĺžke 890 m, technickým zasnežovaním a umelým osvetlením zjazdovky. Postupne pribudli ešte vleky P s kapacitou 450 os/h a dĺžkou 200 m a vleky S-N s kapacitou 200 os/h a dĺžkou 80 m. Priamo pri vlekoch je bezplatné parkovisko, čajovňa s kapacitou 50 miest a hygienické zariadenie. V minulom roku sa urobila veľká rekonštrukcia lyžiarskeho svahu.

M. G. - Ako vieme, v tomto stredisku zastávajú viac funkcií. V čom všetkom ste sa už stihli zapracovať?

P. K. - Jazdím aj na ratraku, ako všeobecne nazývame snežné pásové stroje. Musím sa priznať, že po prvý raz som SPV zblízka videl na kamiónke, keď ho do strediska priviezli. Povedali mi, aby som si doňho sadol a vyšiel hore svahom. Aby som sa nezahanbil, neprišiel som sa, že ho ešte neviem ovládať. Ale

M. G. - Vráťme sa však k pltníctvu, ktoré, ako nám vaši kolegovia prezradili, je stále vašou veľkou záľubou. Kedy ste tento vzťah v sebe objavili a aké boli vaše prvé kroky v tejto činnosti? Nie je to záľuba spojená s rizikami?

P. K. - K pltníctvu som sa dostal tak, že za mnou prišli niekoľkí kolegovia, ktorí pri pltiach už pracovali a oslovili ma, aby sme začali ako súkromníci s plavbami na pltiach po

■ Príprava pltní pred splavením

Dunajci. Ja som to dovtedy ešte nerobil, ale verili mi, tak som začal s vybavovaním povolenia na túto činnosť. Bola to takmer ročná práca, napokon sa to všetko podarilo a mohli sme začať. V tomto kraji je skutočne problém s pracovnými možnosťami a toto bola jedna z mála príležitostí. Pokiaľ ide o bezpečnosť, prirodzene, na Dunajci sú aj nebezpečné úseky, treba tok Dunajca dobre poznať. Každý pltník musí absolvovať skúšky, rovnako aj plte sa podrobujú zaťažkávacím skúškam. Na každej plti sú dvaja pltníci – predník a zadník. Predník zodpovedá za bezpečnosť celej plavby, zadník je človek, ktorý riadi celú plavbu. Musia absolvovať kurz, na základe ktorého dostanú pltnický preukaz, je to oprávnenie na vedenie bezmotorového plavidla. Aj plte absolvujú tzv. zaťažkávaciu skúšku, po prejení ktorej dostávajú evidenčné číslo. Každé dva roky sa plte kontrolujú, či môžu vozit' ľudí. Príde Štátna plavebná správa, pozbiera technické preukazy a plť sa znovu testuje. Je to podobné ako pri autách.

M. G. - Zo starších fotografií v knihách či časopisoch si pamätáme, že plte boli z celých kmeňov. Dnes sme tu videli už moderné, ľahšie, zhotovené z drevených dosák. Vyrábate si plte sami?

P. K. - Áno, kedysi sa robili plte z kmeňov stromov, boli to ťažké kusy, robili to starí majstri, ktorí jednotlivé články plte ručne doslova kopali motykami ako korytári. Hlavnou náplňou vtedajších pltníkov bolo gazdovstvo a keď na neho prišiel rad, podľa toho, koľko bolo záujemcov o splavenie, raz za deň, niekedy aj raz za týždeň, splavil úsek, ktorý bol kratší asi o polovicu ako dnešná trasa – Červený Kláštor – Lesnica. Potom musel vyťahovať článok za článkom a ručne ich ťahať do Červeného Kláštora. Dnes už niet takých majstrov, ktorí by ich vyrábali týmto spôsobom. Dnešné lode sa robia z dosák, sú ľahšie, späť sa prepravujú na nákladných autách. Veľa sa zmenilo. Pomaly začíname uvažovať aj nad plastovými, pretože je už problém nájsť zdravé dosky v potrebnej dĺžke a hrúbke.

M. G. - Koľko rokov sa pltníctvu venujete a akú máte klientelu? Chodia sem iba zahraniční návštevníci alebo aj domáci a ako dlho trvá sezóna?

P. K. - S pltníctvom som začínal v roku 1989, ale keď som si kúpil kamión, musel som, prirodzene, prestať, pretože som nemohol byť aj na plti aj kamióne. Ale napriek tomu som mal pltníctvo stále pod akýmsi dohľadom. Je to už takmer 20 rokov. Kedysi pltnická sezóna začínala 1. mája a končila 1. októbra. Dnes sa to už prispôbuje počasiu a záujmu návštevníkov. Boli prípady, že sme splavovali ešte aj začiatkom decembra. Pokiaľ ide o návštevníkov, niekedy nás takmer na 90 % živili Nemci, potom sa to začalo meniť, nemeckí turisti začali stagnovať. Dnes viac chodia Poliaci, Maďari, Ukrajinci, ale aj z mnohých ďalších krajín. Prídu aj Američania, sú to však najmä takí, ktorí majú v tomto kraji svoje korene.

M. G. - Nemohli by ste na záver našim čitateľom povedať aj nejakú veselú príhodu, iste nie je pri tejto činnosti o ne núdza?

P. K. - Spomínam si na jednu príhodu. Prišli sem Američania a chceli niečo natáčať pre televíziu. Plť bola ich technikou preťažená, museli sme sa dosť namáhať, pretože sú úseky, kde sa treba dobre pripriehť. Keď však povedali, že námahu iba imitujeme, tak sme im dali palice do ruky - nech skúsia. Po prvý raz vyšli na kameň a bolo šťastie, že nepotopili kameru. Druhý raz sme im dali palice na úseku, kde voda takmer stojí a museli sa snažiť plť tlačiť. Po piatich minútach zložili palice a už vedeli, že to nie je ľahká práca. ■

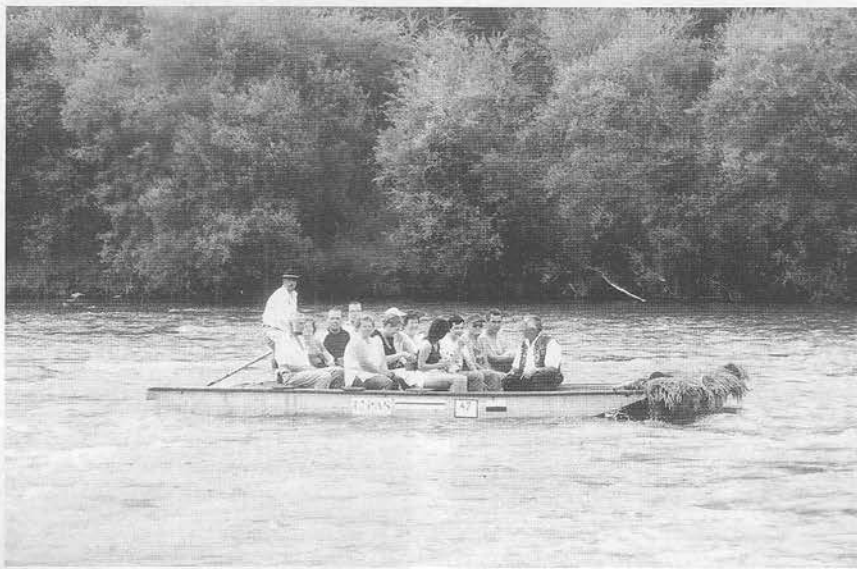
M. G.

ZUSAMMENFASSUNG

Unsere Zeitschrift veröffentlicht regelmässig ein Profil von Seilbahnmitarbeitern, die ein spezielles Hobby haben. Diesmal ist es Peter Krempaský, ein Angestellter des Skizentrums Skipark Eland in Spišská Stará Ves, der sich in der Wintersaison der Bedienung von Seilbahnen und Schneegeräten widmet, in der Sommersaison wieder den Touristen, die das eigenartige Gebiet Zamagurie an der slowakisch-polnischen Grenze besuchen und die er mit originellen Flossen befördert.

SUMMARY

The magazine regularly brings profiles of cableway and ski-lift workers with a distinctive hobby. This time we write about a worker of the ski resort Skipark Eland, Spišská Stará Ves, Peter Krempaský, who mans ski-lifts and snow full-track vehicle in winter, and conveys on rafts visitors of the typical part of Slovakia Zamagurie, on Slovak - Polish bord.

■ Krásny zážitok pri plavbe na Dunajci

POMA info

Alpe d'Huez – Multix 6 XL – vysokokapacitná verzia pre lyžiarov

Kapacita 3 600 osôb za hodinu – to je rekord novej sedačkovej lanovej dráhy s odpojiteľnými 6-miestnymi vozňami Romains v lyžiarskom stredisku Alpe d'Huez. Zánik troch lyžiarskych vlekov, tridsiatky traťových podpier a šiestich staníc - namiesto nich sa zrodila lanová dráha typu Multix 6 veľkosti XL s dvoma stanicami a desiatimi traťovými podperami.

Prevádzkovatelia sú nadšení. Zariadenie je najnovším modelom medzi odpojiteľnými systémami Poma, dosahuje výnimočný výkon a vidí sa, že ho čaká úspešná budúcnosť. Revolučná technológia použitá na tomto zariadení je schopná dosiahnuť prepravnú kapacitu 3 600 osôb za hodinu, pričom cestujúci hladko prechádzajú stanicou. Pôdorys stanice sa podobá na diaľničný príjazd. Noví cestujúci sa ľahko dostanú do hlavného prúdu. Aké tajomstvo skrýva Multix 6 XL? Poma zmenila polomer oblúka nástupišťa tak, že je dlhšie a širšie. Odjazdová stanica má jednoduchý polomer, za ktorým nasleduje dvojitý polomer s umiestňovacím pásom, aby zosynchronizoval viacero fáz nastupovania cestujúcich. Vozň tak hladko prichádza do prúdu cestujúcich, ktorí na-

■ Lanová dráha MULTIX 6 XL v stredisku Alpe d'Huez

stupujú. Je to ideálne riešenie pre začiatočníkov alebo pre deti, ktoré tak získajú istotu, že sa rýchlo a bez problémov prepraví na lyžiarsky svah.

Poma uskutočnila jednoduchý test, aby zistila, ako sa detským lyžiarom nastupuje. Lyžiarsky inštruktor nastupoval spolu s deťmi, aby zistil, ako im to pôjde. Všetci hladko zaujali miesta na sedačke. Prvé týždne prevádzky boli veľmi uspokojivé. Jednoznačne potvrdili lepší komfort nastupovania a skrátenie času prepravy. ■

■ Sedačky lanovky MULTIX 6 XL na trase ▶

Foto: POMA

**LETECKÉ PRÁCE
S VRTULNÍKMI
HELICOPTER
WORKS**

www.techmont.sk
+421 52 77 22 126

■ Vrcholová stanica lanovej dráhy MULTIX 6 XL, Alpe d' Huez

GETS - Francúzsko - sedačková lanová dráha nad golfovým hriskom

Nahradiť sedačkovú lanovku neodpojiteľnými vozňami dlhú 450 m na takmer rovnom teréne (prevýšenie 80 m)? Maličkosť! Ale v Gets to nebolo až také jednoduché... Od výstavby prvej sedačkovej lanovej dráhy s neodpojiteľnými 2-miestnymi vozňami Poma v Nabor uplynulo už 20 rokov – a medzitým pod podperami vyrástlo golfové ihrisko.

Pre technikov Poma, ktorí mali v hlave len jedinú myšlienku ako čo najmenej narušiť golfové ihrisko, to bol menší hlavolam. Prevádzkovatelia ihriska však boli veľmi skoro ubezpečení, že všetky práce sa uskutočnia pomocou vrtuľníka, aby sa zachovali všetky trávnaté hracie polia, hoci prístup bol možný aj kamiónom. Výstavba lanovky sa uskutočnila v rekordne krátkom čase – 10 týždňov namiesto zvyčajných 15 týždňov, keďže medzi začiatkom golfovej sezóny a zimnej sezóny bol veľmi krátky čas. Pracovníci firmy Poma

■ Sedačková lanovka nad golfovým ihriskom

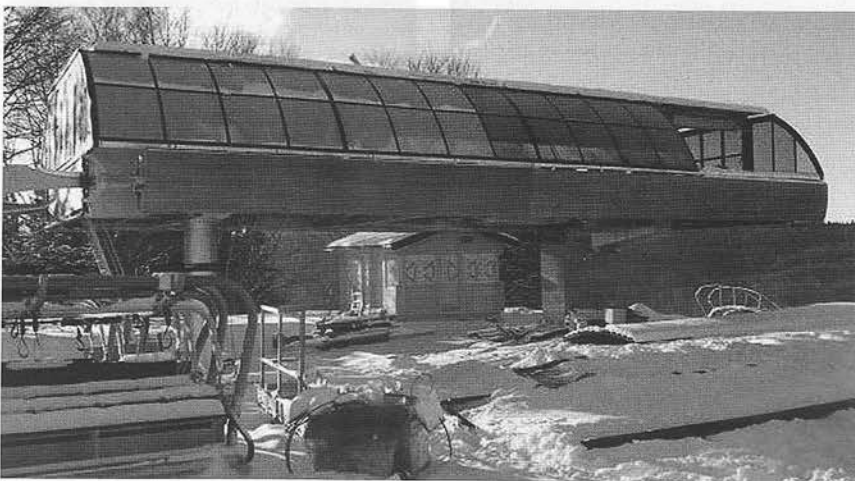
navštívili stredisko v dostatočnom predstihu, aby si dôkladne pripravili časový harmonogram prác. Pracovali vo dne i v noci, aby stihli všetky práce včas. Včasné dodávky a nedotknuté prostredie – aj taká je starostlivosť tímov Poma o zákazku. ■

■ Prevádzka lanovky neruší pokoj štvornohého návštevníka golfového ihriska

■ Vrcholová stanica lanovej dráhy MULTIX 6 v stredisku Les Loges-Lelex

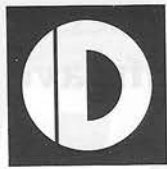
■ Údolná stanica lanovky MULTIX 6 v nadmorskej výške 1 185 m (Loges)

LES LOGES – LELEX Ďalšie zaujímavé zariadenie z radu Multix

Francúzska dedinka Lelex, ktorú obýva 226 obyvateľov, a jej okolie poskytujú príležitosti pre zimné i letné aktivity.

Lelex je súčasťou strediska Monts Jura. Jeho lyžiarske svahy dosahujú najväčšie prevýšenie v oblasti pohoria Jura - od 900 do 1 700 m. Stredisko je vybavené 100 zasnežovacími zariadeniami, čo lyžiariom umožňuje vrátiť sa na lyžiach až do dedinky.

Údolná stanica lanovej dráhy Multix 6 sa nachádza v nadmorskej výške 1 185 m (Loges) a vrcholová stanica vo výške 1 660 m (Coq). Na prekonanie vzdialenosti medzi nimi stačí 6 minút vďaka prepravnej rýchlosti 5 m/s. Lanovka v stredisku nahradila niekoľko lyžiarskych vlekov. Treba poznamenať, že zariadenie sa ako prototyp postavilo v areáli sídla firmy Poma vo Voreppe, odkiaľ ho premiestnili do spomínaného strediska. Zariadenie prepraví za hodinu 3 000 osôb, trať pozostáva až z 19 podpier, pričom šírka trate je 6,1 m. ■

Doppelmayr info

Veľa úspechov do zimnej sezóny 2006/2007!

Ochota investovať do inštalácie nových zariadení a, predovšetkým, do modernizácie starších lanoviek, bola aj v tomto roku veľká. Pre nás sú to technické výzvy ako funitel s obrovským kolesom v St. Anton am Arlberg, dopravné systémy na prepravu osôb na krátke vzdialenosti ako náš Cable Liner Shuttle na letisku v Toronte, ako aj novodobé lanovkové systémy na prepravu kusového a sypaného materiálu našej dcérskej spoločnosti Doppelmayr Transport Technology.

Do štartu zimnej sezóny 2006/2007 by som chcel prevádzkovateľom lyžiarskych stredísk zaželať všetko dobré a veľa úspechov. My urobíme všetko preto, aby sme prispeli k vašim úspechom! Súčasne by som chcel našim zákazníkom a partnerom poďakovať. Len vďaka vašej dôvere sme dostali možnosť preukázať lanovkársku kompetenciu po všetkých možných stránkach.

Aj v budúcnosti sa budeme usilovať spraviť všetko pre to, aby sme vaše očakávania po všetkých stránkach splnili, prípadne prekonalí.

Michael Doppelmayr

Lanovkou do kasína

Do kasína Mont Parnes pri Aténach sa od marca dostaneme lanovkou funitel firmy Doppelmayr. Táto lanovka má množstvo zvláštností, napríklad osobitné VIP oblasti na nastupovanie a VIP haly, ako aj VIP kabínky pre jazdu do VIP kasína, ktoré sa ešte stavia.

Areál Mont Parnes na hore Parnitha National Park je dostupný pomocou lanovky, v súčasnosti sa kompletne obnovuje. V prvej fáze stavby sa pri údolnej stanici súčasne s funitelom dokončila podzemná garáž s 1 800 parkovacími miestami. V máji ukončila prevádzku zastaraná kyvadlová lanovka Habegger-Pendelbahn2 z roku 1972 s kabinami pre 30 osôb. Odteraz je nahradená modernou lanovkou funitel firmy Doppelmayr, ktorá sa môže používať aj pri sile vetra 10 (víchor, 100 km/h). Stará kyvadlová lanovka pri rýchlosti vetra 50 km/h musela prerušiť prevádzku. Veterná stabilita je tu mimoriadne dôležitá, pretože vrchol hory je často vystavený silným vetrom.

Extra pre VIP

Ako špeciálny servis pre VIP hostí sú luxusne vybavené VIP kabínky s prehradenou VIP oblasťou (pri bežiacей prevádzke) vedené po osobitnej koľaji k lanovke, odkiaľ sú vedené ďalej.

Toto zariadenie je prvým funitelom firmy Doppelmayr s elektrickou skúškou zvieracej sily. Keďže v prírodnej oblasti boli povolené na trase len tri podpery, pri podpere č. 2 sa použila špeciálna kombinovaná kladková batéria na zaistenie bezpečného vedenia lana. Veľký dôraz sa kladol na vysokú dispozičnosť. Lanovka denne premáva 20 hodín, preto bolo treba zabudovať dva výkonné motory. Výkon je dimenzovaný tak, že je možné bez problémov vypnúť jeden pohon na vykonanie údržbových prác na celý týždeň bez toho, aby bola obmedzená prevádzka. Okrem toho sú k dispozícii naftou poháňané núdzové napájacie zdroje.

Kompletnú montáž (s výnimkou stavebných prác) realizovala firma Doppelmayr.

Technické údaje

- zariadenie	20-FUN Mont Parnes
- prepravný výkon	2 000 os/h
- čas jazdy	4,8 min.
- rýchlosť jazdy	6,0 m/s
- kabínky	21 ks
- interval	36 s
- šikmá dĺžka	1 713 m
- prevýšenie	572 m
- pohon	údolná stanica
- otáčanie	vrcholová stanica

Foto: Doppelmayr

■ Z kabínky je krásny výhľad na Atény

Easy Kid ľahké a pohodlné pre všetkých

Spoločnosť Lienzer Bergbahnen SAG sa s pevnou 4-sedačkou Wartschenbrunn podaril geniálny kúsok. Zatraktívnila Zettersfeld tak pre menej zdatných lyžiarov, ako aj pre rodičov s deťmi a súčasne vytvorila pre rutinných lyžiarov komfortnú prípojnú komunikáciu k náročným zjazdovkám. Pritom bol použitý nový systém spoločnosti Doppelmayr – Easy Kid.

Easy Kid chráni deti pred zošmyknutím. Novú lanovku Wartschenbrunn uviedli do prevádzky 17. decembra 2005. Oceňujú ju predovšetkým rodičia malých detí pre ochranný zatvárací rám z dvojitej rúry. Pri tomto systéme znižuje druhá priečna rúra odstup medzi sedadlom sedačky a zatváracím rámom, a tým znižuje pre deti nebezpečenstvo zošmyknutia sa.

Pohodlnú lanovku prijali návštevníci s nadšením. So svojimi až 6 200 jazdami denne sa frekvencia v porovnaní s predchádzajúcim vlekom zdvojnásobila.

Technické údaje

- zariadenie	4-CLF Wartschenbrunn
- prepravný výkon	1 526 os/h

■ **Easy Kid** – viac bezpečnosti pre deti, pohodlná pre dospelých. Bezpečnostný zatvárací rám sedačky sa v zatvorenej polohe pri jazde na vrchol zablokuje. Pri výstupe sa automaticky otvorí

- čas jazdy	6,2 min.
- rýchlosť jazdy	2,0 m/s
- počet sedačiek	80
- interval	9,5 s
- šikmá dĺžka	742 m
- prevýšenie	213 m
- pohon	údolná stanica
- otáčanie	údolná stanica

Ďalšia sedačková lanovka pre Silichi (Bielorusko)

Úspech nového lyžiarskeho strediska Silichi, ktoré začalo prevádzku v januári 2005 v záujmovom území bieloruského hlavného mesta Minsk, bol enormný. Hitom bola sedačková lanovka Doppelmayr 4-CLF. Ani nie o rok neskôr uviedli do prevádzky ďalšiu lanovku Doppelmayr 2-CLF.

■ Sedačková lanovka v stredisku Silichi

Lyžiarske stredisko leží 30 km severovýchodne od Minska. Má kompletnú a veľkorysú hotelovú a turistickú infraštruktúru. Ceny sú dostupné. Niet divu, že záujem bol enormný a prekonal aj najväčšie očakávania, čo podnietilo prevádzkovateľov k rozšíreniu zariadení. Už v máji dostala firma Doppelmayr zákazku na sedačkovú lanovku Silichi 2, ktorú v decembri odovzdali do užívania. Lanovka dopravuje lyžiarov k novej náročnejšej zjazdovke na zadnej strane kopca. Zjazdovku uprednostňujú aj snoubordisti.

Technické údaje

- zariadenie	2-CLF Silichi 2
- prepravny výkon	851 os/h
- čas jazdy	2,1 min.
- rýchlosť jazdy	2,3 m/s
- počet sedačiek	31
- interval	8,5 s
- šikmá dĺžka	291 m
- prevýšenie	62 m
- pohon	údolná stanica
- otáčanie	vrcholová stanica

Systém RPD Väčšia prevádzková bezpečnosť

Systém Rope-Position-Detection (RPD) – systém na detekciu polohy lana – z firmy Doppelmayr rozpozná vybehnutie lana z drážky, vykoľajenie lana a silne

opotrebovanú lanovú kladku. V týchto prípadoch RPD prevádzku lanovky automaticky spomalí alebo zastaví – podľa potreby. K systému RPD uvádzame niekoľko komentárov expertov a spokojných užívateľov:

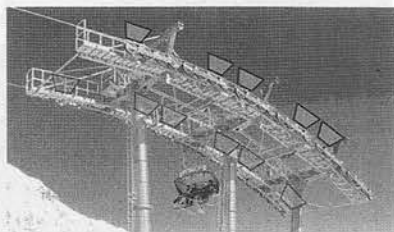
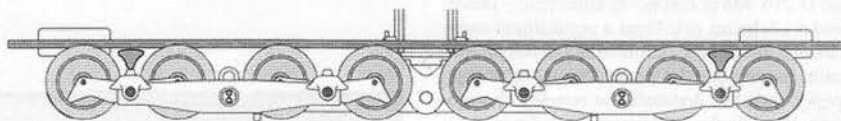
So systémom RPD sú eliminované časy na reakciu a chybné interpretácie obslužného personálu – Prof. Dr. Dr. H. c. Gabor Oplatka, profesor pre lanovky vo výslužbe, ETH Zurich.

RPD poskytuje zodpovedným viac istoty. Vďaka RPD dostávame po prvý raz dôležité informácie priamo z trasy do veľina – vedúci prevádzky Hans-Peter Schwaiger, 8-MGD Pengelstein, Bergbahnen AG Kitzbühel.

RPD ako systém pre včasnú výstrahu je veľmi dobrý – vedúci prevádzky Ing. Georg Zangerl, Funitel Silvrettaabahn, Ischgl.

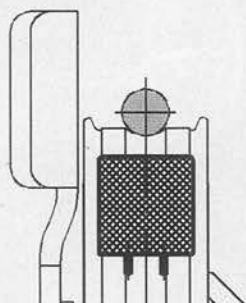
Bez RPD by sme pre silný vietor nemohli mnoho dní jazdiť – vedúci prevádzky Frank Huber, Deutsche Zugspitzbahn.

Vyvrátený strom zatarasil lano lanovky 6-MGD Harschbichlbahn St. Johan/Tirol (prívodná komunikácia) cez kladkovú batériu k stredu priečnika. Táto udalosť sa nedala pred uvedením do prevádzky rozpoznať. Jeden vozeň kolidoval s priečnikom podpory, druhý spôsobil pretočenie priečnika. Škoda asi 700 000 EUR (7 stratených prevádzkových dní, 1 zničená kabínka, záplet prameňov lana, oprava priečnika, náklady na opravu). Našu ďalšiu lanovku – 8-MGD Oberndorf – sme vybavili systémom RPD – konateľ Dr. Ingo Karl, St. Johanner Bergbahnen.

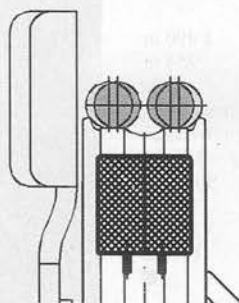

Čo znamená ABS a ESP pre auto, je pri lanovke RPD.

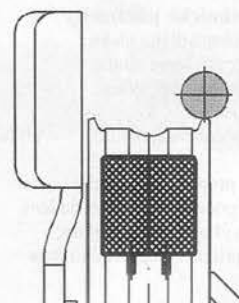
Akonáhle začne lano vybiehať z drážky, obmedzí sa jazdná rýchlosť. Ak vybieha aj naďalej, lanovka sa automaticky vypne.

Lano v normálnej polohe
v = 6 m/s

Lano začína vybiehať,
pribrzdiť na 1 m/s

Hrozí vykoľajenie lana,
automatické zastavenie

TATRAPOMA už aj v NÓRSKU

Vstupom Slovenska do Európskej únie a, najmä, prijatie európskej legislatívy v lanovej doprave umožnilo aj Tatrapome Kežmarok rozšíriť pôsobenie v oblasti lanovej dopravy aj o takú atraktívnu krajinu, akou je Nórsko.

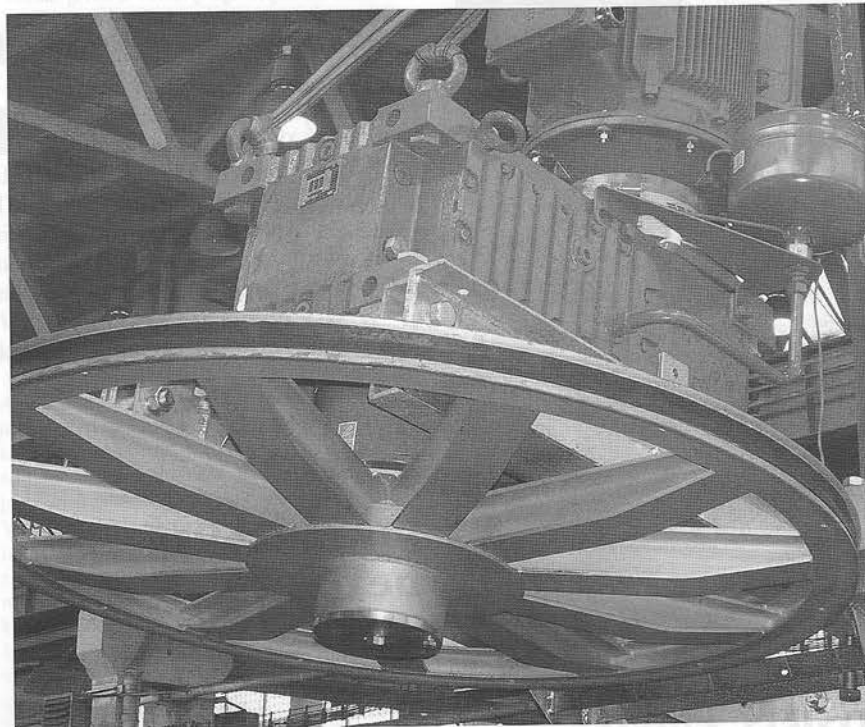
Pôsobenie na tomto teritóriu sa začalo už v roku 2005, kedy jeden z tamojších prevádzkovateľov lyžiarskych vlekov výrobcu Pomagalski požiadal o dodávku náhradných dielcov. V júli tohto roku Tatrapoma získala zákazku na dodávku lanového dopravného zariadenia pre rozvíjajúce sa horské stredisko Filefjellu, ktoré sa nachádza 250 km severozápadne od nórskeho hlavného mesta Oslo, či 100 km západne od zimného olympijského strediska Lillehammer. Oblasť má približne 1 500 obyvateľov a v samotnom horskom stredisku žije po celý rok len niekoľko obyvateľov. Je to nádherná horská oblasť s mnohými chalúpkami, asi 450 chatami a 3 hotelmi. Oblasť má obrovský potenciál pre budúci rozvoj.

Filefjellu je menšie lyžiarske stredisko, ktoré doteraz prevádzkuje dva kotvové vleky a jeden starší vlek typu H 130. Vzhľadom na dĺžku vleku – 1 430 m – a tomu zodpovedajúcemu výkonu pre požadovanú prepravnú kapacitu bol zvolený typ vleku s jednomiestnymi odpojiteľnými vlečnými zariadeniami a tanierovými unášačmi označený ako H 210. Má pohon novej koncepcie – prevodovku s čelnými súkollami a vertikálnym usporiadaním hnacieho elektromotora s priamym spojením na prevodovku prostredníctvom pružnej spojky, teda bez dodatočného remeňového prevodu. Prevodovka je vybavená zariadením proti spätnému chodu s trvalým mazaním. Navyše, elektromotor má elektromagnetickú brzdú zabezpečujúcu zastavenie vleku pri výpadku elektrického prúdu a pri zaťažení len vratkej vetvy vlečnými zariadeniami. Takéto usporiadanie zabezpečuje prevádzku s minimálnou hlučnosťou. Zásobník vlečných zariadení – kĺzadlo prekrýva odklápaťelný plastový kryt, ktorý možno dodatočne aplikovať na všetky lyžiarske vleky typu H. Komfortnosť ovládania vleku zvyšuje prídavné bezdrôtové diaľkové ovládanie.

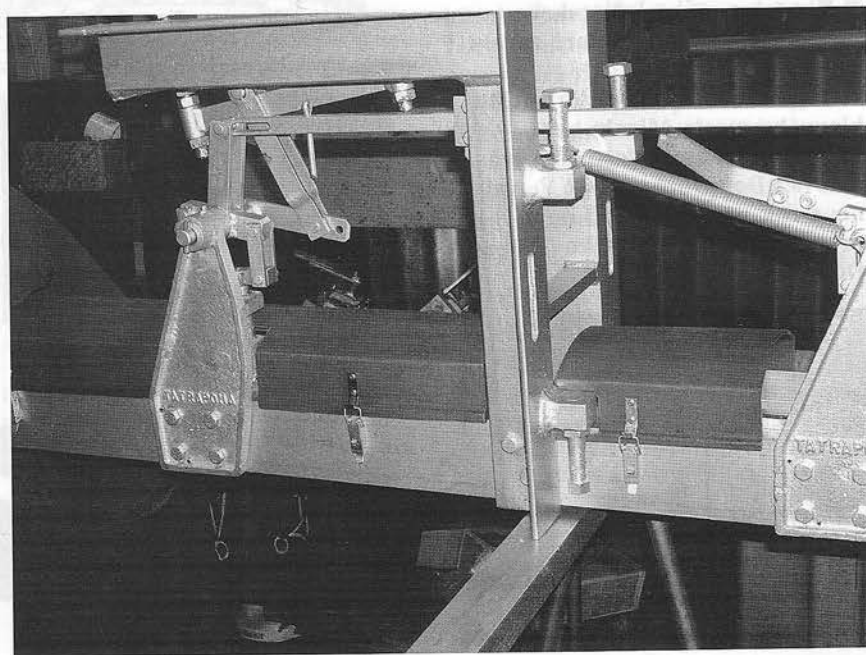
Technické parametre

- šikmá dĺžka vleku 1 490 m
- prevýšenie staníc 254 m
- priemerný sklon 18 %
- pohon v údolnej stanici
- prepravná rýchlosť plynule regulovateľná 1,5 – 3,9 m/s
- prepravná kapacita 900 os/h
- počet vlečných zariadení 191 ks
- výkon elektromotora 110 kW
- priemer dopravného lana 18 mm

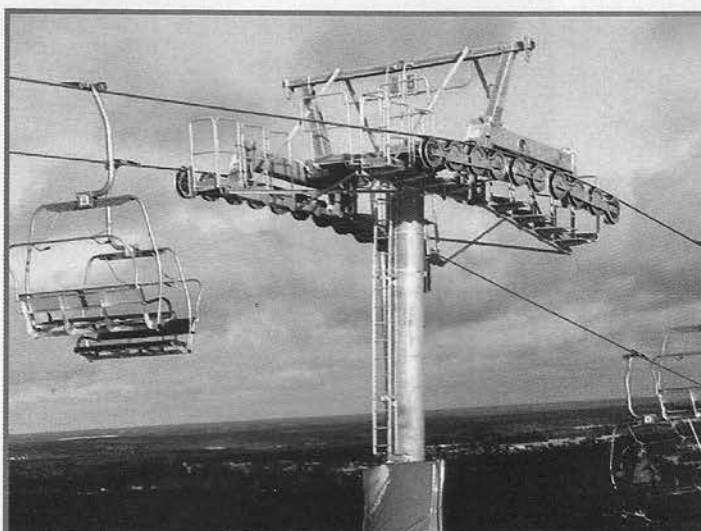
Ing. Ladislav Mačičák

■ Pohon lyžiarskeho vleku H 210

■ Kryt zásobníka (kĺzadla)

TÜV CERT
CERTIFIKÁT ISO 9001 : 2000

TATRAPONA

a.s. Poľná 4, 060 01 Kežmarok, Slovakia

Telefón: +421 52 452 3776 - 8, fax: +421 52 452 2435, e-mail: service@tatrapoma.sk

www.tatrapoma.sk

Kässbohrer informuje

PistenBully® – pomocník pri mimoriadnej akcii

Pásové vozidlo PistenBully je nasadené pri najväčšom európskom ekologickom projekte. Vo východnom Turínsku a v Sasku sú vozidlá PistenBully neobvyklým spôsobom nasadené do radikálnej liečby. Ide o sanáciu pozostatkov uránových rudných baní s cieľom vytvoriť ekologicky neporušený región.

V roku 1950 boli pri geologickom prieskume vo východnom Turínsku objavené povrchové ložiská uránovej rudy. Sovietska okupačná moc vtedy založila akciovú spoločnosť Wismut, ktorej cieľom bolo vyťažiť nemecké uránové ložiská počas tzv. studenej vojny pre potreby ruského atómového programu. Od roku 1954 rozbehla spoločnosť Wismut so spoluúčasťou bývalej NDR v uránových baniach ťažbu. V období maximálneho rozmachu zamestnávala spoločnosť viac ako 120 000 zamestnancov. Až do opätovného zjednotenia Nemecka bola spoločnosť Wismut tretím najväčším producentom uránu na svete. Spoločnosť vyťažila zo zeme približne 231 000 ton uránu. Po zastavení ťažby sa jamy povrchových baní využili ako skládky odpadu, ktorý vznikol pri spracovaní uránovej rudy.

So zjednotením Nemecka prevzala spolková vláda zodpovednosť za sovietsko-nemeckú ťažbu a jej následky. Štyridsať rokov trvajúca nezmyselná ťažba v Sasku a Turínsku zanechala v husto obývanom regióne obrovské množstvo rádioaktívneho a chemicky kontaminovaného odpadu. V roku 1991 bol schválený tzv. Wismut - zákon, ktorý určil rozsah sanácie poškodeného územia. Celkovo bol vymedzený areál v blízkosti

mesta Seeligstadt o rozlohe 855 ha. Spolková vláda zabezpečuje najväčší projekt týkajúci sa kvality životného prostredia v Európe, na ktorý vynaloží 6,2 mld. eur.

V sanačnom pásme firmy Wismut GmbH sa nachádzajú štyri priemyselné skládky, do ktorých sa v minulosti potrubiami dopravilo približne 150 miliónov m³ jemnozrnných zvyškov zo spracovania uránu. Skládky majú zabudované usadzovacie zariadenia, v ktorých sa pevné zvyšky zo spracovaného odpadu oddeľujú od rádioaktívnej a chemicky kontaminovanej vody.

Aby sa dosiahla dlhodobá ochrana a životnosť zariadení, bola použitá technológia tzv. suchého *in situ* uskladnenia s technickým odlúčením vody. Tento variant technológie sa ukázal ako ekonomicky najvýhodnejší. Znamená to, že kalové nádrže sú vytvorené priamo na mieste. Pri tom dochádza k úplnému odstráneniu voľnej vody a uskladnený jemnozrnný odpad bude stabilizovaný pomocou geotechnických materiálov (georúno, odvodňovacie rohože, geologické mreže) a nakoniec bude pokrytý viacerými vrstvami minerálnej pôdy. Dosiahne sa tým minimálna infiltrácia dažďových zrážok a emisii radónu.

Pri vytváraní konečného tvaru terénu a pri pokrývaní veľmi mäkkého a močaristého podkladu zeminou boli na stavenisku Ronnenburg nasadené dve pásové vozidlá PistenBully 300. Ďalší PistenBully vykonáva veľmi dobré služby v pobočke firmy v Aue. Výsledky testu spôsobilosti, ktorý vozidlá PistenBully 300 absolvovali vo firme Wismut, jednoznačne potvrdili, že technológia PistenBully je pre takéto nasadenie mimoriad-

■ Na porovnanie: bager musí byť zodpovedne vypodložený, aby nezapadol. Pre PistenBully to nie je žiadny problém

■ PistenBully 300 premiestňuje 36 m³/h

■ Kalové nádrže sú stabilizované geotechnickými materiálmi a prekryté viacerými vrstvami minerálnej pôdy

ne vhodná. Tlačný výkon vozidla dosiahol hodnotu 36 m³/h. Vozidlá pracujú spoľahlivo v dvojzmennej prevádzke, od skorého rána do neskorého večera. Špeciálne vlastnosti vozidiel, napríklad nízky merný tlak na podložku, sú pri konečnom zakrývaní pôvodnej priemyselnej skládky osobitne požadované. PistenBully prenáša tlak cez veľkú plochu pásov rovnomerne na pôdnu podložku, čo mu umožňuje dobrý pohyb v rašeliniskách a iných mäkkých pôdach bez toho, aby vozidlo uviazlo.

Projekt Wismut je projektom medzinárodného referenčného významu. Ukazuje cestu technológiám budúcnosti pri sanácii rádioaktívneho zariadenia, aj neohraničené možnosti nasadenia, ktoré predstavuje potenciál PistenBully. Vozidlá PistenBully sú nasadené všade tam, kde sa vyžaduje najmä výkon, spoľahlivosť a mnohostrannosť použitia.

Ing. Dušan Mikloš
Termont, s. r. o.

Vždy v nasadení ...

PistenBully®

... spolu s bezpečnosťou a hospodárnosťou.

Spôľahlivosť a dlhá životnosť sú najdôležitejšie kritériá každého PistenBully.

Výsledkom sú perfektné zjazdovky a bežecké trate.

A vaši hostia sa znovu radi vrátia k vám ...

Termont s.r.o.

Nálepkova 4419 • SK - 036 01 Martin

Ing. Dušan Mikloš

Tel: 00421/43 400 1001 • Fax: 00421/43 400 1000

e-mail: termont@termont.sk

Mobil: 00421/905 801065, 00421/905 932241

www.pistenbully.com

Kässbohrer

Nové lanovky v Českej republike

V Českej republike v zimnej sezóne 2005/2006 uviedli do prevádzky celkom sedem nových lanových dráh. Po deviatich rokoch tu postavili ďalšiu odpojiteľnú lanovku, ktorú doplnilo šesť lanoviek s pevným uchytením. Celkom sa v českých horách preinvestovalo približne 580 mil. Kč. Prirôdzené, nie sú to iba nové lanovky, rozširujú sa aj zasnežovacie systémy, kupujú sa nové stroje na úpravu zjazdoviek, stavajú sa nové lyžiarske vleky a robí sa aj úprava súčasných zariadení – napríklad v Peci pod Sněžkou, kde na 4-miestnej sedačkovej lanovke Hnedý vrch z roku 2003 inštalovali pre zvýšenie komfortu rozbehový pás.

Viac sa o tejto lanovke môžete dočítať v časopise Lavex-info č. 2/2005. Spolu bolo v zimnej sezóne 2005/2006 v Českej republike v prevádzke 47 lanových dráh (z toho 4 pozemné), čo predstavuje 100 % nárast ich počtu v porovnaní s rokom 1990, kedy bolo v prevádzke iba 23 lanoviek.

Špindlerov Mlyn, Krkonoše

V roku 2005 bola najväčšou investíciou do lanovej dopravy nová odpojiteľná 4-miestna sedačková lanovka v Špindlerovom Mlyne na Hromovku. Po dlhých deviatich rokoch tak v Českej republike postavili ďalšiu odpojiteľnú štvorsedačkovú lanovku Doppelmayr (prvá bola postavená v roku 1992 na Pláň – bola to prvá štvorsedačka v Československu a v roku 1994 na Medvedín – obidve sú v Špindlerovom Mlyne, po nich v roku 1996 nasledovala tretia v Rokytnici nad Jizerou). Táto, v súčasnosti najmodernejšia lanovka v Českej republike, má ako prvá stanicu UNIG a nahradila 3-miestnu sedačkovú lanovku Tatrapoma. Napriek tomu, že táto lanovka tu bola iba päť rokov, nahradili ju novou lanovkou z kapacitných dôvodov, pretože lanovka slúži pre primárnu dopravu lyžiarov do strediska a ráno sa tu tvorili veľké rady. Súčasne sa podarilo trasu lanovky a zjazdovky predĺžiť o 350 m, čím sa optimálne dosiahlo jej prepojenie s turistickou zjazdovkou z Pláne.

Z priestorových dôvodov bola údolná poháňacia stanica lanovky realizovaná ako prvá v Českej republike kolmým nástupom na ostrate. Pôvodná 3-miestna sedačková lanov-

ka samozrejme neskončila v šrote, ale ju znova postavili na protihlhom svahu Labská, kde nahradila lyžiarsky vlek. Aj tu sa trasu lanovky podarilo predĺžiť, takže jej vrcholová stanica je v tesnej blízkosti bežeckých tratí na Horných Mísečkách, odkiaľ možno na lyžiach ľahko prejsť aj k vlekem na Horných Mísečkách. Pred opätovným postavením bola lanovka repasovaná, kladky a sedačky vymenené za nové z firmy Tatrapoma a doplnený rozbehový pás. Pre úplnosť uvádzam, že ide prakticky o jej tretie pôsobisko – vyrobili ju v roku 1988 pre Tanvaldský Špičák, tu sa ju však nepodarilo postaviť, tak ju predali do Špindlerovho Mlyna, kde v roku 2000 po čiastočnej repasácii nahradila lyžiarsky vlek Hromovka. Nové lanovky zvýšili prepravnú kapacitu strediska Špindlerov Mlyn na takmer 20 000 osôb za hodinu.

Železná Ruda – Špičák, Šumava

Nová neodpojiteľná 4-miestna sedačková lanovka Doppelmayr s rozbehovým pásom nahradila v roku 2005 dva už zastarané lyžiarske vleky Transporta a Tatrapoma, ktoré spôsobovali problémy najmä neskúseným lyžiarom. Po viac ako 50 rokoch tak prišlo na realizáciu výstavby lanovky, ktorú mal lyžiarsky zväz v pláne postaviť už v roku 1946. Po dobrých skúsenostiach z Tanvaldského Špičáka realizovala sa aj údolná stanica lanovky na šumavský Špičák v prevedení s podzemným pohonom. Výstavba 4-miestnej sedačkovej lanovky predstavuje najvýznamnejšiu investíciu v celej histórii strediska Špičák a jeho celková prepravná kapacita sa zvýšila na 5 100 osôb za hodinu. Slávnostné otvorenie prevádzky novej lanovky bolo 23. novembra 2005.

Portášovy Boudy, Krkonoše

Jednomiestna sedačková lanovka Transporta z roku 1968 na Portášovy Boudy vo Veľkej Úpe už nestačila nárokom na pohodlnú prepravu lyžiarov, preto padlo rozhodnutie nahradiť ju novou lanovkou. Pôvodný prevádzkovateľ uvažoval o 4-miestnej sedačkovej lanovke s pevným uchytením, ale napokon sa rozhodol pre už použitú 3-miestnu sedačkovú lanovku Tatrapoma s nižšou prepravnou kapacitou, aby nedochádzalo k preťažovaniu zjazdovky. Aj táto lanovka má veľmi zaujímavú históriu. V roku 1989 je postavili v najväčšom slovenskom lyžiarskom stredisku Jasná na trase Otupné – Luková. Už v roku 1996 ju nahradila 4-miestna odpojiteľná sedačková lanovka s tým, že trojsedačku premiestnia na kratší úsek Koliiesko – Luková, kde mala nahradiť odpojiteľnú 2-miestnu sedačkovú lanovku systému Von Roll. Ale aj tam postavili úplne novú lanovku (4-miestnu sedačkovú lanovku s pevným uchytením), a tak trojsedačku rozobrali a uskladnili. V roku 2004 ju potom výhodne odkúpil prevádzkovateľ lanovky na Portášovy Boudy. Šesť podpier v menej náročnom teréne bolo postave-

ných žeriavom, k inštalovaniu zvyšných musel vzlietnuť vrtuľník. V sezóne 2005/2006 ešte nebola využitá maximálna kapacita lanovky, pretože ešte neboli dokončené terénne úpravy zjazdovky, ktoré zvýšia jej priepustnosť. Až potom sa ráta so zakúpením rozbehového pásu a so zvýšením prepravných rýchlostí. Ak všetko pôjde hladko, mali by sa tieto zámery naplniť už v budúcej lyžiarskej sezóne.

Herlíkovice – Bubákov, Krkonoše

Použitú repasovanú sedačkovú lanovku postavili aj v Herlíkoviach – Bubákov. Ide o neodpojiteľnú 4-miestnu sedačkovú lanovku S4 Leitner z roku 1989, ktorá bola pôvodne v prevádzke v talianskom stredisku Chiesa Valmalenco, kde prepravovala lyžiarov na trase Barchi – Alpe Palú. Po demontáži lanovku repasovala firma Michálek Chrudim. Nová lanovka nahradila v Herlíkoviach lyžiarsky vlek a vhodne tak doplnila park lanových dopravných zariadení v tomto stredisku, kde tvorí chrbticu areálu tiež použitá 2-miestna sedačková lanovka Doppelmayr z roku 1991 na vrch Žaly (1 019 m n. m.)

Vrchlabí – Kněžický vrch, Krkonoše

Ďalšiu už použitú sedačkovú lanovku postavili v stredisku Kněžický vrch, ktoré sa nachádza priamo pri Vrchlabí. Neodpojiteľná 3-miestna sedačková lanovka Doppelmayr údolnou poháňacou stanicou nahradila lyžiarsky vlek a výrazne tak prispela k modernejšiemu tohto menšieho strediska. Pre zníženie hladiny hluku realizovali údolnú stanicu podzemným pohonom.

Klínovec – sever, Krušné hory

Poslednú lanovku roku 2005 postavili v najväčšom lyžiarskom areáli Krušných hôr – n Klínovci. Stredisko sa nachádza len 120 km západne od Prahy v blízkosti hraníc s Nemeckom. Neodpojiteľnú 3-miestnu sedačkovú lanovku Graffer Seggiovie zakúpil ako použitú už v zimnej sezóne 2004/2005. Mala nahradiť lyžiarsky vlek na severných svahoch Klínovca, ktorý je so svojou námorskou výškou 1 244 m najvyšším vrcholom Krušných hôr. Pre prieťahy s administratívnou projektujú ju uviedli do prevádzky v sezóne 2005/2006.

Údolná stanica lanovky sa oproti pôvodnému lyžiarskemu vleku posunula nižšie k hotelu Nástup, vďaka čomu sa teraz nachádza len niekoľko desiatok metrov od centrálnych parkovísk pri príjazdovej komunikácii. Lanovka je vybavená rozbehovým páson, ktorý zabezpečuje väčší komfort pre lyžiarov. Nové hydraulické napínanie vo vrcholovej stanici projektovala a dodala firma Michálek Chrudim. Celková kapacita strediska sa po uvedení lanovky do prevádzky zvýšila na 7 500 osôb za hodinu. Je to už druhá lanovka Graffer v Českej republike (prvá je v Har-

chove, bola postavená v roku 2001 pre obsluhu skokanských mostíkov).

Nová lanovka na Klínovci trochu omladila lanovkový park Krušných hôr, kde sa nachádzajú ďalšie dve veľmi staré lanovky – odpojiteľná 2-miestna sedačková lanovka na Komárň Vížku pri Tepliciach z roku 1952 (výrobca Transporta podľa licencie Von Roll) a jednomiestna sedačka Transporta z roku 1965 z Jáchymova na Klínovec.

Jánske Lázně – Černá hora, Krkonoše

Najväčšou investíciou do lanovej dopravy v roku 2006 bola nesporne 8-miestna kabínková lanovka Doppelmayr na Černú horu (prvá svojho druhu v Českej republike), ktorá nahradila svoju predchodkyňu z roku 1980 – 4-miestnu dvojlanovú kabínkovú lanovku Transporta, ktorá je, hoci už zásadne zrekon-

štruovaná, jednou z posledných svojho druhu (ďalšie dve sú v nemeckom Thale – Hexentanzplatz a v bosnianskom Sarajeve – Trebevič, ktoré tiež prešli rozsiahlou rekonštrukciou). Nová lanovka Jánske Lázně – Černá hora slávnostne začala prevádzku 12. augusta 2006. Podrobnejšie informácie o tejto lanovke i niektorých ďalších nájdete v jednom z budúcich čísel časopisu Lavex-info.

Technické parametre	Špičák	Hromovka	Labská	Portášovy Boudy	Herlikovice	Kněžický vrch	Klínovec
údolná stanica	864 m n. m.	702 m n. m.		708 m n. m.	556 m n. m.	538 m n. m.	1 004 m n. m.
vrcholová stanica	1 202 m n. m.	1 037 m n. m.		1 063 m n. m.	775 m n. m.	689 m n. m.	1 244 m n. m.
šikmá dĺžka	1 273 m	1 408 m	1 319 m	1 464 m	1 120 m	898 m	1 310 m
prevýšenie	338 m	335 m	323 m	355 m	219 m	151 m	240 m
počet podpier	16	14	15	15	11	11	17
priemer dopravného lana	38 mm	38 mm	33,5 mm	33,5 mm	40 mm	34 mm	35 mm
výkon hlavného pohonu	249 kW	311 kW	160 kW	170 kW	260 kW	122 kW	190 kW
počet sedačiek	164	95	128	142	133	103	145
vzdialenosť sedačiek	15,7 m	31,6 m	20,6 m	20,6 m	17,1 m	16,8 m	17,8
dopravná rýchlosť	2,6 m/s	5 m/s	2,5 m/s	2,5 m/s	2,6 m/s	2,3 m/s	2,3 m/s
kapacita	2 400 os/h	2 280 os/h	1 300 os/h	1 300 os/h	2 189 os/h	1 500 os/h	1 400 os/h
typ	4-CLF	4-CLD	TS-3	TS-3	S4	3-CLF	
výrobca	Doppelmayr	Doppelmayr	Tatrapoma	Tatrapoma	Leitner	Doppelmayr	Graffer

Radim Polcer

NAJŠIRŠÍ VÝBER PRE PRÁCU, ŠPORT A ZÁBAVU

AUTORIZOVANÝ PREDAJ A SERVIS

ARCTIC CAT

PRACOVNÝ SKÚTER Nr. 1
S MNOŽSTVOM UŽITOČNÝCH DOPLNKOV

VÝBORNÉ PLATOBNÉ PODMIENKY
RÝCHLY SERVIS U ZÁKAZNÍKA

Tel./fax: +421 45 532 40 03
servis@autoraster.sk
www.autoraster.sk

AUTO RASTER
Neresnícká cesta 3A
960 01 ZVOLEN

BEARCAT WIDETRACK

Poznatky zo zahraničia

Kanadský sen a skutočnosť v lyžiarskych strediskách

V rámci môjho trojmesačného študijného pobytu v kanadskom Vancouveri som mal možnosť navštíviť niektoré známe kanadské lyžiarske strediská. Žiaľ, bolo to už v čase po hlavnej lyžiarskej sezóne v mesiacoch máj a jún.

V štáte Alberta sa nachádzajú známe strediská Jasper a Banff. V širokých údoliach sú oklopené panenskými nekonečne hlbokými lesmi, z ktorých vyčnievajú vrcholky pohoria Canadiens Rockies. Počas jazdy autobusom sme niekoľko ráz zahliadli losy, jelene a najväčšiu atrakciu – medvede. Podnebie Rockies je typicky vnútrozemské. V zime tu nezriedka klesnú teploty pod -20°C a letá sú veľmi horúce. Blížnosť veľkých miest Calgary a Edmontonu zvyšuje atraktivitu oboch stredísk.

JASPER

Nachádza sa v rovnomennom národnom parku, ktorý je najrozsiahlejším v kanadských Rockies, organizáciou UNESCO je zapísaný v zozname svetového dedičstva. Prví návštevníci oblasti sa tu objavili v roku 1811, ale skutočný začiatok osídľovania nastal v roku 1850. Samozrejme, najväčší rozmach prišiel v čase vybudovania transkontinentálnej železnice cez Rockies. Malé mestečko, rozlohou pripomínajúce naše Smokovce (možno trochu väčšie), ponúka azda všetky druhy letných i zimných outdoorových aktivít. V našom európskom ponímaní je to však malé lyžiarske stredisko, kde lyžiarsky areál sa rozprestiera na úbočí Marmot peak, ktorý je len 2 601 m vysoký. Ak som dobre rátal, je tu k dispozícii 8 horských dopravných zariadení, väčšinou sedačiek a množstvo zjazdoviek všetkých obtiažností, všetky v nadmorskej výške od 1 697 m do 2 601 m s najdlhšou zjazdovkou 5,6 km. Bežecké lyžovanie len zvyšuje atraktivitu strediska. Veď je tu viac ako 300 km upravených tratí. Každoročne

vysoká snehová pokrývka (priemerne až 4 m), množstvo ubytovacích možností a perfektné služby určite každého uspokojia.

BANFF

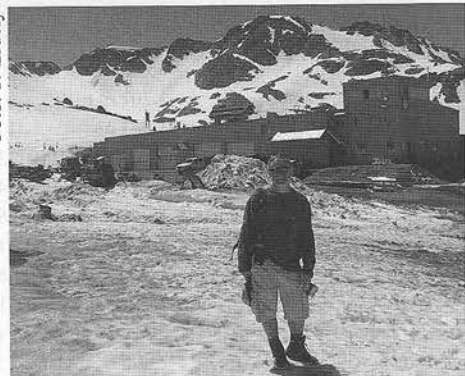
Tiež sa nachádza v rovnomennom národnom parku približne 320 km južne od Jasperu a iba 100 km od Calgary. Mestečko pôsobí výrazne živšie ako Jasper. Bolo založené v roku 1880, tiež príchodom transkontinentálnej železnice. Už v roku 1888 bol postavený dnes už svetoznámy obrovský luxusný hotel Banff Springs. Jeho názov prezrádza, že Banff bol na začiatku najmä kúpeľným strediskom. Sú tu horúce minerálne pramene. Veľkou atrakciou je kabínková lanová dráha, ktorá vyvezie návštevníkov na Sulphur Mountain s jedinečným výhľadom na nekonečné Rockies. Banff v súčasnosti poskytuje skutočne veľmi atraktívne možnosti lyžovania v troch okolitých centrách – Sunshine Village, Lake Louise a Norquay. Tieto centrá sú spoločne vybavené 25 horskými dopravnými zariadeniami, čo vytvára dojem príliš malého komfortu. Nie je to však tak vďaka neuveriteľne veľkému množstvu rôznorodých zjazdoviek, ktoré sú v nadmorskej výške od 1 630 m do 2 730 m n. m. Priemerná výška snehu je tu 3 m. Lyžovanie tu nie je lacným *špásom* pre našinca. Jednodňový lístok v Sunshine Village stojí 65 CND a 5 dní do 7 dní 310 CND. Samozrejmosťou sú lístky platné vo všetkých troch lyžiarskych centrách. Široká škála outdoorových aktivít, úžasná, skutočne kanadská scenéria v srdci hôr, musí nadchnúť každého.

WHISTLER

Nesporne veľmi zaujímavým strediskom bol pre mňa Whistler – dejisko budúcich ZOH 2010. Toto moderné stredisko je vzdialené iba 120 km od Vancouveru. Highway z Vancouveru do Whistleru sa považuje za jednu z najkrajších ciest na svete. Cesta lemujúca jeden z hlbokých morských zálivov s množstvom menších ostrovov a v diaľke celú scenériu dekorujú večne biele končiare pohoria Coast Mountains (Pobrežné hory). Napriek nadmorskej výške hôr asi 2 600 m je tu výrazne odlišné podnebie ako v Rockies. Blížnosť oceánu zmierňuje zimy i letá. Teplota tu zriedkavo dosiahne -10°C .

Neviem kedy Whistler vznikol, no pôsobí veľmi mladým dojmom. Rozvoj možno datovať do začiatku druhej polovice minulého storočia. Je tu množstvo veľkých luxusných hotelov. Všade vládne čulý stavebný ruch. Podľa vyjadrenia domáчих je to stredisko najmä pre bohatých. Ročne sem prichádza približne 2 milióny návštevníkov, pričom trvalý pobyt tu má asi 9 000 obyvateľov. Denná návštevnosť v zime je 30–45 tisíc. V čase mojej návštevy v mesiaci jún vo vyšších častiach strediska bolo ešte veľké množstvo snehu. Dokonca na jednej zjazdovke niekoľko ľudí ešte lyžovalo, napriek tomu, že bolo priam neznesiteľné teplo. Za jeden spiatocný lístok na kabínkovú lanovku a sedačku som zaplatil 32 CND!

Foto: P. Erdely

■ Autor článku Peter Erdely na návšteve kanadských lyžiarskych stredísk

V zime tu funguje 23 horských dopravných zariadení.

Na rozdiel od stredísk ako Banff a Jasper tu bolo podstatne živšie. Nielen malá vzdialenosť od turisticky atraktívneho Vancouveru a krásna horská scenéria, ale aj hlavná atrakcia pre milovníkov *mountainbikovania* boli podnetom vysokej návštevnosti strediska aj v medzisezóna a v lete.

Pre mňa osobne to bol veľký zážitok. Ako lyžiar, ktorý prešiel množstvo najznámejších lyžiarskych stredísk v Európe, som prvý raz na vlastné oči videl prevádzkovať lyžiarsku sedačku pre horských cyklistov. Už pohľad na dlhý rad čakajúcich oblečených akoby z inej planéty s bicyklami bol fascinujúci. Všetci boli rovnako *maskovaní* bledou a prachom. Niektorí sa dekorovali rôznymi odreninami či modrinami. Cyklisti sa postupne dostávali na rad a striedavo s bicyklami nasadali na sedačku. Už dĺžka radu dávala tušiť atraktivitu tejto adrenalínovej zábavy. A všade okolo boli odložené bicykle – na ceste, na parkovisku, jednoducho všade. Živé boli i predajne, požičovne, prakticky všetko okolo. Celé stredisko žilo cyklistikou. Cyklisti, podobne ako lyžiar, v zime, si môžu vybrať cyklistickú zjazdovku podľa obtiažnosti. Určite je to dobrý biznis a zábava, ale má to aj tienisté stránky. Obrovské kúdoly prachu, zdevastovaný terén a množstvo úrazov, žiaľ, neodmysliteľne patria k tejto zábave. Ako aktívneho *mountainbikera* by ma na to určite nik nenahovoril. Niet nad pocit vyšliapať si vlastnými silami na kopec a potom letieť dolu kopcom. Hoci len raz – dva razy za deň! Zaujímavým paradoxom bolo z kabínkovej lanovky v dolnej časti sledovať letiacich cyklistov, ktorých zakrývali kúdoly prachu a v hornej časti medziu mamu s mláďatkami.

Vzhľadom na veľmi krátke návštevy jednotlivých stredísk možno niektoré informácie nie sú najpresnejšie, za čo sa ospravedlňujem. ■

Ing. Peter Erdely, Autoraster Zvolen

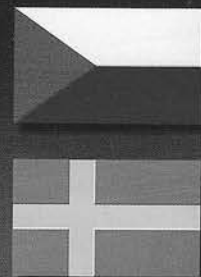

■ Sedačkovú lanovku v stredisku Whistler v lete využívajú mnohí horskí cyklisti

AUDRY

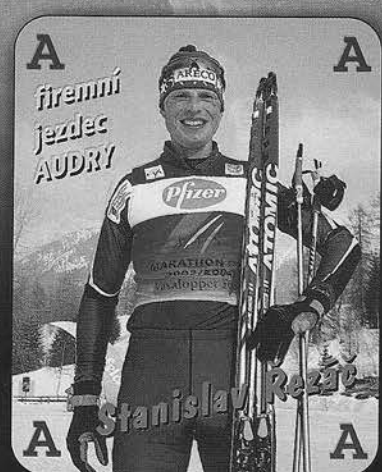
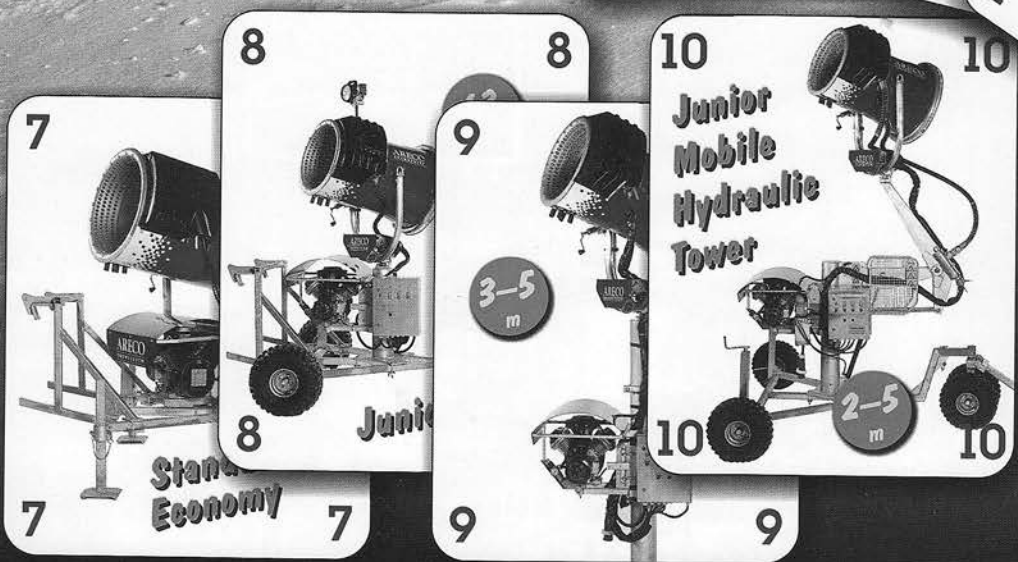
ARECO SNOWSYSTEM

www.arecosnow.cz • areco@audry.cz

Naše trumfy

Oskara Nedbala 1131 • 500 02 Hradec Králové
Tel./Fax: +420 495 211 747 • Mobil: +420 603 226 386

Riešenia pre Vás, podľa Vašich pránií...

...aby sme Vás prepravili až do Vašich domovov!

Od vrcholcov hôr až po metropoly, od Álp až po Andy... Naše dopravné zariadenia prepravajú za rok viac ako 12 miliónov osôb, tak ako je to v Medellin, 365 dní v roku, 20 hodín denne, pri zabezpečení prevádzkovej pripravenosti na 99,8 %!

Pretože dnes Vás prepravujeme až k Vám domov. A s radosťou.

www.poma.net

Les Arcs - France

Medellin - Colombie

Esparreguera - Espagne

POMA

TECH-MONT, s. r. o.
Výhradný zástupca pre SR a ČR
a vykonávateľ leteckých prác
Levotská 3312/27
058 01 POPRAD, Slovensko
tel.: 00 421/52 7721 669 * tel./fax: 00 421/52 7721 649
e-mail: poma@techmont.sk * <http://www.techmont.sk>

**TECH
MONT**